

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ, ΝΗΣΩΝ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 2008- 2010 ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΕΝ ΤΟΥ ΥΕΝ»

ΜΑΡΙΑ ΓΡΑΤΣΙΑ

Αθήνα 21/12/2010

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ, ΝΗΣΩΝ ΚΑΙ
ΑΛΙΕΙΑΣ**

**ΕΚΘΕΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ
«ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 2008- 2010 ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΕΝ
ΤΟΥ ΥΕΝ»**

ΜΑΡΙΑ ΓΡΑΤΣΙΑ

Αθήνα 21/12/2010

Πίνακας Περιεχομένων

1. Εισαγωγή	1
2. Στόχος της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης – Μεθοδολογική Προσέγγιση	4
2.1. Στόχος της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης	4
2.2. Παρουσίαση του έργου του Α' Κύκλου της Πρακτικής Άσκησης των σπουδαστών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ)	5
2.3. Μεθοδολογία εκπόνησης της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης	7
3. Ανάλυση της Έρευνας Πεδίου για τους Σπουδαστές/τριες	14
3.1 Μέγεθος και Κατανομή Δείγματος	14
3.2. Γενικά Στοιχεία	15
3.3. Διαδικασία Εξεύρεσης Θέσεων Πρακτικής Εξάσκησης	20
3.4. Αποτελεσματικότητα της Πρακτικής Άσκησης	24
4. Ανάλυση της Έρευνας Πεδίου του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ	34
4.1. Γενικά Στοιχεία	34
4.2. Ο Ρόλος του Διδάσκοντα στην Πρακτική Άσκηση του Α' Εκπαιδευτικού Ταξιδιού των Σπουδαστών/τριών	44
5. Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Συνεντεύξεων με τα Στελέχη Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Ναυτικών του Υπουργείου Θαλασσίων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας.....	54
6. Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Συνεντεύξεων με Διευθυντές ΑΕΝ Ασπροπύργου.....	60
7. Παρουσίαση της Έρευνας με την Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών	63
8. Συμπεράσματα - Προτάσεις	66
8.1. Εξεύρεση Θέσεων Πρακτικής Άσκησης.....	66
8.2. Επίβλεψη και Εκπαιδευτικό Αντικείμενο της Πρακτικής Άσκησης	70

8.3.	Αναμόρφωση των ΚΕΠ	73
8.4.	Αξιολόγηση Πρακτικής Άσκησης Σπουδαστών/τριών.....	74
8.5.	Επιμόρφωση των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ	75
8.6.	Προσέλκυση νεοεισερχόμενων σπουδαστών/τριών	77
8.7.	Σύνοψη Εντοπισμένων Αδυναμιών και Προτεινομένων Λύσεων.....	78
9.	Πρόταση εναλλακτικών σεναρίων υλοποίησης των προτεινόμενων Συμπληρωματικών Δράσεων	82
9.1.	Δημιουργία και λειτουργία Γραφείων Διασύνδεσης	82
9.2.	Επιμόρφωση μελών Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΝ	83
9.3.	Δράσεις προσέλκυσης νεοεισερχόμενων σπουδαστών/τριών	85
9.4.	Δράσεις εκδοτικών αναπαραγωγών και ημερίδων ευαισθητοποίησης.....	86

Παράρτημα Ερωτηματολόγια Έρευνας Πεδίου και Επιστολή ΔΕΚΝ

1. Εισαγωγή

Το παρόν έργο με αντικείμενο την «Εξωτερική Αξιολόγηση της Πράξης «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 2008 – 2010 ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΑΕΝ ΤΟΥ ΥΕΝ»» εκπονείται στο πλαίσιο της σύμβασης που υπεγράφη την 21/9/2010 μεταξύ της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και της κ. Μαρίας Γρατσία, εμπειρογνώμονα του μητρώου εμπειρογνομόνων της ΕΥΔ ΕΠΕΔΒΜ. Η διάρκεια της σύμβασης είναι από 21/9/2010 έως 21/12/2010.

Το έργο, με βάση τους όρους της σύμβασης, περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα :

- Προσδιορισμός στόχων και μεθοδολογιών αξιολόγησης. Στο πλαίσιο του βήματος αυτού μελετήθηκαν και προσδιορίστηκαν η ομάδα-στόχος, η μέθοδος δειγματοληψίας, εκπονήθηκαν τα ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα πεδίου τόσο για τους σπουδαστές/τριες όσο και για τα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ, οι οποίοι αποτελούν τους μόνιμους διδάσκοντες στις ΑΕΝ, καταγράφηκαν τα στελέχη της ΔΕΚΝ και οι μόνιμοι διδάσκοντες των ΑΕΝ για τη διεξαγωγή προσωπικών συνεντεύξεων, εκπονήθηκε ένα ημιδομημένο ερωτηματολόγιο για τους εκπροσώπους της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών, προσδιορίστηκαν όλα τα έγγραφα που έπρεπε να συγκεντρωθούν, καθώς και η ακριβής μεθοδολογία για την επεξεργασία των στοιχείων και η ανάλυσή τους για τη διεξαγωγή των συμπερασμάτων.
- Desk top analysis. Στο πλαίσιο του βήματος αυτού συγκεντρώθηκε όλο το απαραίτητο υλικό και έγγραφα από την ΕΥΔ του ΕΠΕΔΒΜ και το Υπουργείο Θαλασσίων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας.
- Έρευνα πεδίου. Στο πλαίσιο του βήματος αυτού διεξήχθη έρευνα πεδίου με τη διακίνηση ερωτηματολογίων στους σπουδαστές/τριες και στα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ καθώς και με τη διεξαγωγή στοχευμένων συνεντεύξεων με μόνιμους καθηγητές των ΑΕΝ και στελέχη του Υπουργείου Θαλασσίων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας. Επίσης στάλθηκε ημιδομημένο ερωτηματολόγιο στην Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών.

- Επεξεργασία και διεξαγωγή συμπερασμάτων. Στο πλαίσιο του βήματος αυτού, χρησιμοποιώντας τις μεθοδολογίες που έχουν προσδιοριστεί στο Βήμα 1, πραγματοποιήθηκε επεξεργασία όλων των συγκεντρωθέντων στοιχείων και θα διεξήχθησαν τα τελικά συμπεράσματα της αξιολόγησης.
- Εκπόνηση εναλλακτικών σεναρίων για τον τρόπο υλοποίησης των συμπληρωματικών δράσεων επιμόρφωσης των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ, τη λειτουργία Γραφείων Διασύνδεσης στις ΑΕΝ, της προσέλκυσης αποφοίτων στις ΑΕΝ και εκδοτικών αναπαραγωγών και ημερίδων ευαισθητοποίησης.

Το τελικό παραδοτέο του έργου είναι η παρούσα «**Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης**».

Το παραδοτέο δομείται στα ακόλουθα κεφάλαια :

Κεφάλαιο 1 : Η παρούσα Εισαγωγή

Κεφάλαιο 2 : Η παρουσίαση της αξιολογούμενης Πράξης και των στόχων της καθώς και η ανάλυση της μεθοδολογικής προσέγγισης που ακολούθησε ο αξιολογητής. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται και οι Οδηγίες της Ε.Ε. σχετικά με τις μεθοδολογικές μεθόδους για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 και αναλύεται η συμβατότητα της μεθοδολογικής προσέγγισης του αξιολογητή με τις Οδηγίες της Ε.Ε.

Κεφάλαιο 3 : Η Στατιστική Ανάλυση των Ερωτήσεων των Σπουδαστών/τριών. Σύνοψη Αποτελεσμάτων Έρευνας και Συμπερασμάτων

Κεφάλαιο 4 : Η Στατιστική Ανάλυση των Ερωτήσεων των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού. Σύνοψη Αποτελεσμάτων Έρευνας και Συμπερασμάτων

Κεφάλαιο 5 : Η παρουσίαση των Συνεντεύξεων των Στελεχών της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Ναυτικών του Υπουργείου Θαλασσίων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας και των συμπερασμάτων από αυτές.

Κεφάλαιο 6 : Η παρουσίαση των Συνεντεύξεων με τους Διευθυντές Σχολών Πλοιάρχων και Μηχανικών ΑΕΝ Ασπροπύργου και των συμπερασμάτων από αυτές.

Κεφάλαιο 7 : Η παρουσίαση της Έρευνας με την Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών.

Κεφάλαιο 8 : Συμπεράσματα – Προτάσεις

Κεφάλαιο 9: Παρουσίαση εναλλακτικών σεναρίων υλοποίησης προτεινόμενων συμπληρωματικών δράσεων

Παράρτημα

- Ερωτηματολόγιο έρευνας σπουδαστών/τριών ΑΕΝ
- Ερωτηματολόγιο έρευνας μελών του Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΝ
- Ερωτηματολόγιο - Θέματα Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών
- Επιστολή ΔΕΚΝ προς τον αξιολογητή με ενημέρωση για την Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών

Συνοπτικά, στον Πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται η κάλυψη των απαιτήσεων του έργου, όπως περιγράφονται στη σύμβαση, από τα αντίστοιχα κεφάλαια της παρούσας Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης.

a/a	Απαιτήσεις Σύμβασης	Κεφάλαια Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης
1	Προσδιορισμός στόχων και μεθοδολογιών αξιολόγησης	Κεφάλαιο 2
2	Desk top analysis	Κεφάλαιο 2
3	Έρευνα πεδίου	Κεφάλαιο 3, 4, 5, 6 και 7
4	Επεξεργασία και διεξαγωγή συμπερασμάτων	Κεφάλαιο 8
5	Εκπόνηση εναλλακτικών σεναρίων για τον τρόπο υλοποίησης των συμπληρωματικών δράσεων	Κεφάλαιο 9

2. Στόχος της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης – Μεθοδολογική Προσέγγιση

2.1. Στόχος της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης

Το αντικείμενο της παρούσας Έκθεσης είναι η αξιολόγηση του Α' Κύκλου της Πρακτικής Άσκησης για την περίοδο 2008-2010 των σπουδαστών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) οι οποίες λειτουργούν υπό την εποπτεία της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Ναυτικών του Υπουργείου Θαλασσιών Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας. Το έργο αυτό συγχρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Στόχος της αξιολόγησης είναι ο προσδιορισμός των παραμέτρων που θα καθορίσουν το σχεδιασμό της β' φάσης της του Α' Κύκλου της πρακτικής άσκησης για την περίοδο 2011-2013 καθώς και των συμπληρωματικών σε αυτήν δράσεων που θα ενταχθούν στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».

Οι συμπληρωματικές δράσεις που προτείνονται για ένταξη στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» έχουν ως στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης στις ΑΕΝ και συνίστανται :

1. στην διενέργεια τακτικών **επιμορφωτικών δράσεων** στοχευμένων σε παιδαγωγικά θέματα σε τακτά χρονικά διαστήματα που να απευθύνονται στα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ, ,
2. στη δημιουργία και λειτουργία ενός κεντρικού **Γραφείου Διασύνδεσης** με **περιφερειακά παραρτήματα** σε κάθε ΑΕΝ με στόχο τη διασφάλιση εξεύρεσης πλοίων για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών/τριών αλλά και γενικότερα τη διασύνδεση των σπουδαστών/τριών με την αγορά εργασίας,
3. στην υλοποίηση στοχευμένων δράσεων **προσέλκυσης** υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου υποψηφίων σπουδαστών/τριών στις ΑΕΝ, και
4. στην **εκδοτική αναπαραγωγή** εντύπων και ημερίδων **ευαισθητοποίησης** για την πρακτική άσκηση.

2.2. Παρουσίαση του έργου του Α' Κύκλου της Πρακτικής Άσκησης των σπουδαστών των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ)

Η εκπαίδευση των Ελλήνων Αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού παρέχεται από 10 Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού. Συγκεκριμένα λειτουργούν 9 Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού που παρέχουν την ειδικότητα του Πλοιάρχου στον Ασπρόπυργο, Μηχανιώνα, Πρέβεζα, Ύδρα, Κύμη, Σύρο, Κεφαλλονιά, Χανιά και Οινούσες και 4 Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού που παρέχουν την ειδικότητα του Μηχανικού στον Ασπρόπυργο, Χανιά, Χίο και Μηχανιώνα.

Οι Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) ανήκουν στην Τρίτη Βαθμίδα της Ανώτερης Επαγγελματικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης και λειτουργούν υπό την εποπτεία και τον έλεγχο της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Ναυτικών (ΔΕΚΝ) του Υπουργείου Θαλασσιών Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας.

Στις ΑΕΝ παρέχεται στους σπουδαστές η απαραίτητη θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, ώστε μετά την απόκτηση του πτυχίου της Σχολής λαμβάνουν το αντίστοιχο δίπλωμα Πλοιάρχου – Μηχανικού Γ' τάξης, να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της θέσης των σε Εμπορικά πλοία που διαθέτουν εξοπλισμό ακόμη και της πλέον σύγχρονης τεχνολογίας (συστήματα αυτοματισμού, δορυφορικής επικοινωνίας, δορυφορικής ναυτιλίας κ.α.)

Στις ΑΕΝ εφαρμόζεται το σύστημα της εναλλασσόμενης διαδοχικής εκπαίδευσης (SANDWICH COURSE) μεταξύ εκπαιδευτικού ιδρύματος (Σχολής) και χώρου εργασίας (πλοίου), βάση του οποίου οι σπουδαστές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν κατευθυνόμενη πρακτική εκπαίδευση συνολικής διάρκειας 2 εξαμήνων πάνω σε εμπορικά πλοία. Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται μεταξύ των διδακτικών περιόδων στη Σχολή (Α' εκπαιδευτικό ταξίδι μετά το Α' διδακτικό εξάμηνο και Β' εκπαιδευτικό ταξίδι μετά το Β' διδακτικό εξάμηνο), με σκοπό την πρακτική τους άσκηση επί του πλοίου στο γνωστικό αντικείμενο που διδάχθηκαν.

Βασικός στόχος της πρακτικής άσκησης είναι η υποστήριξη του ανωτέρω ισχύοντος συστήματος, με την ενίσχυση των προϋποθέσεων συνεργασίας και εξασφάλισης από την πλοιοκτησία του απαιτούμενου αριθμού πλοίων προς ναυτολόγηση των υπόχρεων προς τούτο σπουδαστών και βελτίωσης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης επί του πλοίου στα πλαίσια της ενδιάμεσης πρακτικής τους άσκησης. Γνώμονας πάντοτε είναι η δημιουργία Αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού σε αριθμό ανάλογο

προς τις ανάγκες του Εμπορικού μας στόλου και του επιπέδου κατάρτισης για να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες εξελίξεις και να δημιουργούνται οι απαραίτητες εκείνες συνθήκες ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εξειδικευμένου ναυτεργατικού δυναμικού.

Οι πρωτοετείς σπουδαστές επί του πλοίου εκπαιδεύονται με βάση πρόγραμμα σπουδών που καθορίζεται με Απόφαση του Υπουργείου Θαλασσιών Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 2 του Ν 2638/98, ενώ καθ' όλο το διάστημα της ναυτολόγησής τους εκπαιδεύονται και συμπληρώνουν το Εγχειρίδιο Κατευθυνόμενης Εκπαίδευσης (Κ.Ε.Π.), εποπτευόμενοι από υπεύθυνο Αξιωματικό που ορίζεται από τον Πλοίαρχο ή τον Α' Μηχανικό του πλοίου αναλόγως της ειδικότητας του σπουδαστή.

Για την πραγματοποίηση της πρώτης θαλάσσιας εκπαιδευτικής περιόδου οι υπόχρεοι σπουδαστές, Πλοίαρχοι –Μηχανικοί, ναυτολογούνται σε πλοία με ελληνική ή ξένη σημαία συμβεβλημένα με το ΝΑΤ, πάνω από 1500 οχ (500κοχ) & σε πλοία πάνω από 1.500 οχ (500κοχ) που κινούνται με μηχανές ισχύος πάνω από 450 KW (612HP) αντίστοιχα όλων των κατηγοριών, εκτός των πλοίων τοπικών πλόων με την ειδικότητα του εκπαιδευόμενου σπουδαστή εκτός οργανικής Σύνθεσης (άρθρο 2 του ΠΔ 251/99).

Οι πρωτοετείς σπουδαστές (Πλοίαρχοι και Μηχανικοί) αφού ολοκληρώσουν το πρώτο εξάμηνο θεωρητικής εκπαίδευσης στις ΑΕΝ με επιτυχία δικαιούνται να εκτελέσουν το πρώτο θαλάσσιο εκπαιδευτικό ταξίδι.

Οι σπουδαστές του Α' διδακτικού εξαμήνου είναι υποχρεωμένοι σύμφωνα με τον Κανονισμό Εκπαίδευσης να εκτελέσουν το Α' θαλάσσιο εκπαιδευτικό ταξίδι επί πλοίου από τις 15/3 έως 30/09 εκάστου εκπαιδευτικού έτους και για χρονικό διάστημα 5 έως 6 μηνών.

Κατά τη διάρκεια παραμονής τους στο πλοίο τελούν υπό την επίβλεψη εκπαιδευτή Αξιωματικού και συμπληρώνουν το Εγχειρίδιο καθώς και ημερολόγιο επί πλοίου. Αφού ολοκληρώσουν την πρακτική εκπαίδευση υποχρεούνται να παρουσιασθούν στη Σχολή τους και να εξετασθούν από αρμόδια εξεταστική διμελή επιτροπή καθηγητών των Σχολών προκειμένου να κριθεί η επιτυχία ή μη της πρακτικής άσκησης. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση το Εγχειρίδιο Κατευθυνόμενης Εκπαίδευσης (ΚΕΠ) που

συμπληρώνει ο σπουδαστής υπό την επίβλεψη του επιβλέποντος Αξιωματικού και τη συστατική του Πλοιάρχου.

Εάν το εκπαιδευτικό τους ταξίδι κριθεί επιτυχές εγγράφονται στο Β' διδακτικό εξάμηνο, ενώ σε αντίθετη περίπτωση υποχρεούνται στην επανάληψη της πρακτικής άσκησης.

Το Υπουργείο και η ΔΕΚΝ υπέβαλαν τρία ΤΔΕ στο πλαίσιο του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» με τίτλο «Πρακτική άσκηση Α' ετών σπουδαστών Α.Ε.Ν. επί πλοίου 2008-2010 Α.Π 4», «Πρακτική άσκηση Α' ετών σπουδαστών Α.Ε.Ν. επί πλοίου 2008-2010 Α.Π 5» και «Πρακτική άσκηση Α' ετών σπουδαστών Α.Ε.Ν. επί πλοίου 2008-2010 Α.Π 6», συνολικού προϋπολογισμού 14.000.000 ευρώ, τα οποία και εγκρίθηκαν από την ΕΥΔ του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Στο πλαίσιο των τριών εγκεκριμένων Πράξεων καλύπτεται το επίδομα που λαμβάνουν οι σπουδαστές/τριες κατά την εκτέλεση της πρακτικής τους άσκησης, το οποίο ανέρχεται σε 880 ευρώ το μήνα. Στόχος των Πράξεων είναι η κάλυψη της πρακτικής άσκησης **3.309** πρωτοετών σπουδαστών/τριων των ΑΕΝ για την περίοδο 1/1/2008 έως 31/12/2010.

2.3. Μεθοδολογία εκπόνησης της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εκπόνησε Έγγραφα Εργασίας τα οποία θέτουν Οδηγίες για τη διαδικασία εκπόνησης αξιολόγησης σε όλα τα χρονικά στάδια εκτέλεσης ενός Προγράμματος ή έργου.

Με βάση τον Κανονισμό 1083/2006 αποτυπώνονται τρία είδη αξιολογήσεων ανάλογα με το χρόνο διεξαγωγής της αξιολόγησης : πριν (ex ante), κατά τη διάρκεια (on going) και μετά (ex post) την περίοδο εκτέλεσης ενός Προγράμματος ή ενός έργου.

Το αξιολόγηση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της παρούσας Έκθεσης αφορά στην εξέταση του έργου κατά τη διάρκεια εκτέλεσής του (on going evaluation).

Με βάση τις Οδηγίες του Εγγράφου Εργασίας 5 (Working Document 5), το οποίο αναφέρεται στην on going αξιολόγηση, η αξιολόγηση αυτού του τύπου επικεντρώνεται σε τέσσερα βασικά αξιολογικά θέματα :

- Στη **συσχέτιση** της υποστήριξης που παρέχεται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία ή/και το Ταμείο Συνοχής, που περιλαμβάνει την ανάλυση των στόχων που τίθενται στο πλαίσιο ενός στρατηγικού ή επιχειρησιακού σχεδίου και την επάρκειά τους σε σχέση με αλλαγές στο κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό περιβάλλον κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου
- Στη **συνέπεια** της υποστήριξης που παρέχεται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία ή/και το Ταμείο Συνοχής, που στοχεύει να αναλύσει τη σχέση και τη συμπληρωματικότητα μεταξύ διαφορετικών αξόνων προτεραιότητας και τη συμμετοχή τους στην επίτευξη των στόχων ενός επιχειρησιακού προγράμματος.
- Στην **αποτελεσματικότητα** της υποστήριξης των Διαρθρωτικών Ταμείων ή/και του Ταμείου Συνοχής, που περιλαμβάνει την ανάλυση των επιτευχθέντων δεικτών, αποτελεσμάτων και επιπτώσεων και την αξιολόγηση της συμμόρφωσής τους με τους προγραμματικούς στόχους για να γίνει κατανοητή η αιτία ύπαρξης διαφορετικού βαθμού επίτευξης των στόχων.
- Στην **αποδοτικότητα** της υποστήριξης των Διαρθρωτικών Ταμείων ή/και του Ταμείου Συνοχής, που συγκρίνει τις διαδικασίες και τις επιπτώσεις σε σχέση με τα μέσα και τους πόρους που χρησιμοποιήθηκαν και συγκεκριμένα το κόστος της παρεχόμενης υποστήριξης σε σχέση με την αποδοτικότητά της.

Η παρούσα Έκθεση επικεντρώνεται στην εξέταση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του έργου που αξιολογεί.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του Έγγραφου Εργασίας 5 (Working Document 5) τονίζεται ότι, με βάση τον Κανονισμό 1083/2006, υπάρχουν οι ακόλουθες τέσσερις κύριες αρχές που διέπουν την on going αξιολόγηση:

1. **Αναλογικότητα.** Η αρχή της Αναλογικότητας πρέπει να περιλαμβάνεται στο σχέδιο αξιολόγησης με βάση τον αριθμό και τη στοχοθεσία των αξιολογήσεων που προτείνονται κατά τη διάρκεια της υλοποίησης ενός προγράμματος. Τόσο ο αριθμός όσο και η στοχοθεσία πρέπει να είναι σε αναλογία με το μέγεθος και τους πόρους ενός επιχειρησιακού προγράμματος ή με τις «πιθανές περιοχές κινδύνου» που σχετίζονται με την υλοποίησή του.

2. **Ανεξαρτησία.** Για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων, οι αξιολογήσεις πρέπει να πραγματοποιούνται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα ή φορείς, οι οποίοι να μην σχετίζονται με τις Αρχές Ελέγχου και Πιστοποίησης και κατά προτίμηση ούτε με τις Διαχειριστικές Αρχές.
3. **Συνεργασία,** η οποία είναι απαραίτητη για το σχεδιασμό, προγραμματισμό και εκπόνηση αξιολογήσεων. Βασίζεται στη διαβούλευση με και στη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών και παρέχει τη βάση για γνώση και διαφάνεια κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της αξιολόγησης. Η διαβούλευση με μεγάλο εύρος εμπλεκόμενων μερών, τα οποία ανήκουν στην δημόσια κεντρική διοίκηση ή στην περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση θα πρέπει να αποτελεί τμήμα της μεθοδολογικής προσέγγισης της αξιολόγησης. Τα εμπλεκόμενα μέρη έχουν κατά κανόνα καλύτερη αντίληψη εκ των έσω της υφιστάμενης κατάστασης και οι αξιολογητές πρέπει να τους δώσουν την πρέπουσα βαρύτητα.
4. **Διαφάνεια.** Συνιστάται ως καλή πρακτική η δημοσιοποίηση των αξιολογήσεων έτσι ώστε να διασφαλίζεται η αρχή της διαφάνειας. Ο πιο εύκολος τρόπος είναι η ανάρτηση της αξιολόγησης στον δικτυακό τόπο της Αρχής Διαχείρισης.

Στο πλαίσιο του Έγγραφου Εργασίας 5 (Working Document 5) τίθενται συγκεκριμένα κριτήρια που διασφαλίζουν την απαιτούμενη από την Ε.Ε. ποιότητα για κάθε μελέτη αξιολόγησης και τα οποία κάθε μελέτη αξιολόγησης πρέπει να καλύπτει. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται τα κριτήρια ποιότητας.

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ Ε.Ε.
1	Αντιμετώπιση αναγκών : Η αξιολόγηση απαντά στις ανάγκες του έργου και είναι σύμφωνη με τους όρους της σύμβασης
2	Σχετικό περιεχόμενο : Η λογική της μελέτης, τα αποτελέσματα, οι διασυνδέσεις με άλλες πολιτικές καθώς και αναπάντεχες επιπτώσεις έχουν εξεταστεί
3	Ανοιχτή διαδικασία : Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν εμπλακεί στο σχεδιασμό της διαδικασίας της αξιολόγησης και στη συζήτηση πάνω στα αποτελέσματα έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη διαφορετικές απόψεις
4	Αποτελεσματικός σχεδιασμός : Ο σχεδιασμός της αξιολόγησης είναι ο κατάλληλος και ικανός για να ληφθούν τα αποτελέσματα εκείνα που είναι απαραίτητα προκειμένου να απαντηθούν τα κύρια ερωτήματα της αξιολόγησης
5	Αξιόπιστα στοιχεία : Τα πρωτογενή και δευτερογενή στοιχεία που συγκεντρώθηκαν είναι αξιόπιστα
6	Αποτελεσματική ανάλυση : Τα ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία αναλύθηκαν σύμφωνα με επικρατούσες μεθοδολογίες και με τρόπο που στόχευε στην απάντηση των ερωτημάτων της αξιολόγησης
7	Τεκμηριωμένα αποτελέσματα : Τα αποτελέσματα είναι λογικά και τεκμηριώνονται με βάση τα στοιχεία και με κατάλληλες παραδοχές και υποθέσεις
8	Αμερόληπτα συμπεράσματα : Τα συμπεράσματα είναι τεκμηριωμένα και αμερόληπτα
9	Σαφήνεια μελέτης : Η μελέτη περιγράφει το περιεχόμενο και τους στόχους έτσι ώστε οι παρεχόμενες πληροφορίες να είναι εύκολα κατανοητές.
10	Χρήσιμες προτάσεις : Η μελέτη καταλήγει σε προτάσεις που είναι χρήσιμες σε όσους λαμβάνουν αποφάσεις καθώς και στους άμεσα ενδιαφερόμενους και είναι επαρκώς λεπτομερείς ώστε να είναι άμεσα εφαρμόσιμες.

Η μεθοδολογική προσέγγιση που ακολούθησε ο αξιολογητής για την εκπόνηση της παρούσας Έκθεσης, περιλαμβάνει τα παρακάτω διακριτά βήματα :

1. Συγκεντρώθηκαν από την ΕΥΔ ΕΠΕΔΒΜ και τη ΔΕΚΝ τα υποβληθέντα και εγκεκριμένα ΤΔΕ των τριών Πράξεων που αφορούσαν στον Α' Κύκλο της Πρακτικής Άσκηση για την περίοδο 2008-2010 καθώς και τα αντίστοιχα ΤΔΕ που αφορούσαν στον Α' Κύκλο της Πρακτικής Άσκηση για την περίοδο 2007.

Επιπλέον, συγκεντρώθηκε από τη ΔΕΚΝ το παρακάτω υλικό:

- κείμενα που περιγράφουν την παρεχόμενη εκπαίδευση στις ΑΕΝ, την γεωγραφική κατανομή των ΑΕΝ, τη διαδικασία της εναλλασσόμενης εκπαίδευσης (Sandwich course), κλπ.

- το ΦΕΚ 204/1998 «Οργάνωση και λειτουργία της ναυτικής εκπαίδευσης, μισθολογικές ρυθμίσεις για το προσωπικό αυτής και άλλες διατάξεις», το ΦΕΚ 23/1998 «Ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας»,
- το ΦΕΚ 64/2006 «Αναβάθμιση και αναδιάρθρωση της ναυτικής εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις»,
- τα Εγχειρίδια Κατευθυνόμενης Εκπαίδευσης επί Πλοίου (ΚΕΠ) πρώτης θαλάσσιας εκπαιδευτικής περιόδου, Κλάδου Μηχανικής και Κλάδου Καταστρώματος
- η Απόφαση Ανάλυσης Αυτεπιστασίας του έργου «Πρακτική Άσκηση Α' ετών Σπουδαστών των ΑΕΝ επί πλοίου 2007»,
- η με αριθ. πρωτ: 3627.11/03/08 Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας-Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής με θέμα: «Επιδότηση Πρακτικής Άσκησης Πρωτοετών σπουδαστών ΑΕΝ επί πλοίου, Εκπαιδευτικού έτους 2006-2007 », που προσδιορίζει τις διαδικασίες και προϋποθέσεις επιδότησης των θέσεων πρακτικής άσκησης

Όλα τα παραπάνω έγγραφα και κείμενα εξετάστηκαν και τα κύρια σημεία τους καταγράφηκαν. Το υλικό αυτό συνέβαλε στη δημιουργία τεκμηριωμένης εικόνας για το έργο που αξιολογείται και τους κύριους συντελεστές του, τη λειτουργία και την οργάνωση των ΑΕΝ, τη διαδικασία της πρακτικής άσκησης, τη διαδικασία εκπαίδευσης επί του πλοίου, τη διαδικασία και της προϋποθέσεις καταβολής του επιδόματος στους σπουδαστές/τριες, κλπ.

2. Στη συνέχεια εκπονήθηκαν δύο δομημένα ερωτηματολόγια :

- Το ένα αφορούσε την αξιολόγηση του Α' κύκλου της πρακτικής άσκησης από τους σπουδαστές/τριες που ναυτολογήθηκαν κατά την περίοδο 2008-2010
- Το άλλο αφορούσε την αξιολόγηση του Α' κύκλου της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών/τριών από τα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ

Τα ερωτηματολόγια αυτά εκπονήθηκαν από τον αξιολογητή, υποβλήθηκαν στη ΔΕΚΝ και κατόπιν ενσωμάτωσης παρατηρήσεων των αρμοδίων στελεχών της ΔΕΚΝ και έγκρισής τους, στάλθηκαν από τη ΔΕΚΝ σε όλες τις ΑΕΝ. Το δείγμα ήταν για

τους μεν σπουδαστές/τριες εκείνοι που ναυτολογήθηκαν κατά την περίοδο 2008-2010 για τα δε μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού το σύνολο τους. Τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια στάλθηκαν από τις ΑΕΝ στη ΔΕΚΝ.

Στη συνέχεια εκπονήθηκε ημιδομημένο ερωτηματολόγιο το οποίο απευθύνθηκε στην Ένωση Εφοπλιστών θέτοντας συγκεκριμένα ερωτήματα - θέματα προς συζήτηση. Το ερωτηματολόγιο εκπονήθηκε από τον αξιολογητή και υποβλήθηκε στη ΔΕΚΝ. Ενσωματώθηκαν παρατηρήσεις και στάλθηκε από τη ΔΕΚΝ στην Ένωση Εφοπλιστών. Το συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο στάλθηκε από την Ένωση Εφοπλιστών στη ΔΕΚΝ.

3. Ταυτόχρονα διενεργήθηκαν συνεντεύξεις με τους Διευθυντές των Σχολών Μηχανικών και Πλοιάρχων του Ασπρόπυργου που είναι και μόνιμοι καθηγητές των Σχολών.

4. Παράλληλα διενεργήθηκε σειρά συναντήσεων - συνεντεύξεων με τα αρμόδια στελέχη της ΔΕΚΝ με στόχο την βέλτιστη κατανόηση του έργου, των ιδιαιτεροτήτων και των προβλημάτων που υφίστανται και πρέπει να αντιμετωπιστούν με την πρόταση συγκεκριμένων λύσεων. Πρέπει να τονιστεί η πολύ καλή συνεργασία μεταξύ του αξιολογητή και των αρμοδίων στελεχών της ΔΕΚΝ και η υποστήριξη του έργου του αξιολογητή από την Διεύθυνση.

5. Ο αξιολογητής ανέπτυξε μια βάση δεδομένων ACCESS στην οποία καταχώρησε τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων των σπουδαστών/τριών και των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού. Στη συνέχεια, προχώρησε στη στατιστική τους επεξεργασία και στην εξαγωγή συμπερασμάτων και προτάσεων, τα οποία παρουσιάζονται στα Κεφάλαιο που ακολουθούν.

Η περιγραφόμενη μεθοδολογία με βάση την οποία εκπονήθηκε η παρούσα Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης είναι απολύτως συμβατή με τη μεθοδολογία που προτείνεται από την Ε.Ε. για την διασφάλιση της ποιότητας μίας μελέτης αξιολόγησης.

Χρησιμοποιώντας ως βάση τον πίνακα του Εγγράφου Εργασίας 5 (Working Document 5) της Ε.Ε εξετάζεται η κάλυψη των απαιτούμενων κριτηρίων ποιότητας από την παρούσα Έκθεση.

Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ Ε.Ε.	ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΗΣ Ε.Ε.
1	Αντιμετώπιση αναγκών : Η αξιολόγηση απαντά στις ανάγκες του έργου και είναι σύμφωνη με τους όρους της σύμβασης	√
2	Σχετικό περιεχόμενο : Η λογική της μελέτης, τα αποτελέσματα, οι διασυνδέσεις με άλλες πολιτικές καθώς και αναπάντεχες επιπτώσεις έχουν εξεταστεί	√
3	Ανοιχτή διαδικασία : Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν εμπλακεί στο σχεδιασμό της διαδικασίας της αξιολόγησης και στη συζήτηση πάνω στα αποτελέσματα έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη διαφορετικές απόψεις	√
4	Αποτελεσματικός σχεδιασμός : Ο σχεδιασμός της αξιολόγησης είναι ο κατάλληλος και ικανός για να ληφθούν τα αποτελέσματα εκείνα που είναι απαραίτητα προκειμένου να απαντηθούν τα κύρια ερωτήματα της αξιολόγησης	√
5	Αξιόπιστα στοιχεία : Τα πρωτογενή και δευτερογενή στοιχεία που συγκεντρώθηκαν είναι αξιόπιστα	√
6	Αποτελεσματική ανάλυση : Τα ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία αναλύθηκαν σύμφωνα με επικρατούσες μεθοδολογίες και με τρόπο που στόχευε στην απάντηση των ερωτημάτων της αξιολόγησης	√
7	Τεκμηριωμένα αποτελέσματα : Τα αποτελέσματα είναι λογικά και τεκμηριώνονται με βάση τα στοιχεία και με κατάλληλες παραδοχές και υποθέσεις	√
8	Αμερόληπτα συμπεράσματα : Τα συμπεράσματα είναι τεκμηριωμένα και αμερόληπτα	√
9	Σαφήνεια μελέτης : Η μελέτη περιγράφει το περιεχόμενο και τους στόχους έτσι ώστε οι παρεχόμενες πληροφορίες να είναι εύκολα κατανοητές.	√
10	Χρήσιμες προτάσεις : Η μελέτη καταλήγει σε προτάσεις που είναι χρήσιμες σε όσους λαμβάνουν αποφάσεις καθώς και στους άμεσα ενδιαφερόμενους και είναι επαρκώς λεπτομερείς ώστε να είναι άμεσα εφαρμόσιμες.	√

3. Ανάλυση της Έρευνας Πεδίου για τους Σπουδαστές/τριες

3.1 Μέγεθος και Κατανομή Δείγματος

Με βάση τις τρεις εγκεκριμένες Πράξεις που αφορούν στην πρακτική άσκηση για την περίοδο 2008-2010, 3.039 σπουδαστές/τριες κατοχύρωσαν δικαίωμα ναυτολόγησης σε πλοίο για την εκτέλεση του πρώτου εκπαιδευτικού ταξιδιού για τα έτη 2008, 2009 και 2010. Συνεπώς ο αριθμός αυτός των σπουδαστών/τριων αποτελούσε το δείγμα της παρούσας αξιολόγησης. Όμως, οι 1.225 σπουδαστές/τριες, που πραγματοποίησαν το πρώτο εκπαιδευτικό ταξίδι το έτος 2009, κατά τη διεξαγωγή της παρούσας αξιολόγησης έλειπαν στο δεύτερο εκπαιδευτικό τους ταξίδι, το οποίο διαρκεί από 1/7/2010 έως 15/2/2011, και αναγκαστικά αφαιρέθηκαν από το δείγμα.

Για το λόγο αυτό, το δομημένο ερωτηματολόγιο, που εκπονήθηκε σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 2, τελικά διανεμήθηκε σε 1.814 σπουδαστές και σπουδάστριες των ΑΕΝ, τόσο των σχολών μηχανικών όσο και των πλοίαρχων. Η διανομή και η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων έγινε στις Σχολές κατά την περίοδο 1/10/2010 έως 30/11/2010. Συνολικά απάντησαν 1.228 σπουδαστές και σπουδάστριες και συγκεντρώθηκαν τα αντίστοιχα ερωτηματολόγια .

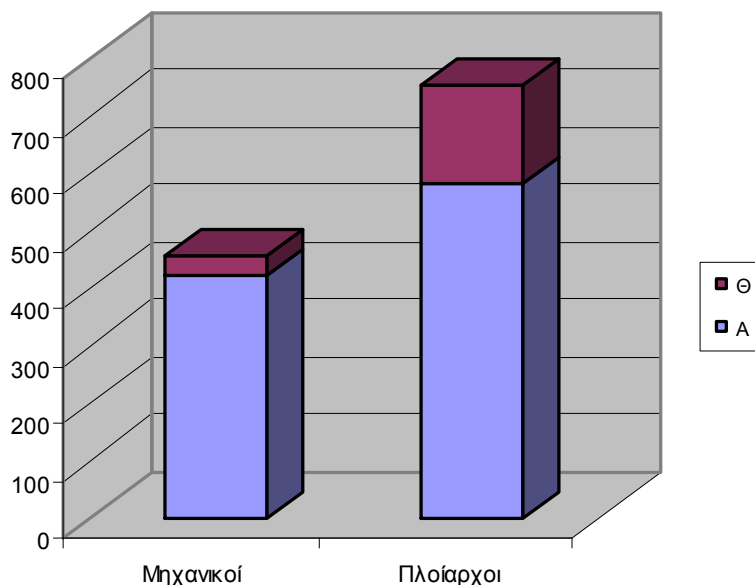
Ο αριθμός των ερωτηματολογίων κρίνεται εντελώς ικανοποιητικός και επαρκής αφού αντιστοιχεί σχεδόν στο 70% των ενεργών σπουδαστών/τριών κατά την περίοδο εκπόνησης της αξιολόγησης.

Η συμμετοχή ανά ειδικότητα (μηχανικοί, πλοίαρχοι) και η κατανομή ανά φύλο δίνεται στον Πίνακα 1 και διαγραμματικά στο Σχήμα 1 που ακολουθούν.

Πίνακας 1: Το μέγεθος και η κατανομή του δείγματος

	A	Θ	Δεν απάντησαν	Σύνολο
Μηχανικοί	422	33	11	466
Πλοίαρχοι	582	174	6	762
Σύνολο	1.004	207	17	1.228

Σχήμα 1

Τα ερωτηματολόγια των μηχανικών αποτελούν το 38% του συνόλου και των πλοιάρχων το 62%. Η συμμετοχή των σπουδαστριών ανέρχεται στο 17% στο σύνολο των ερωτηματολογίων, με μεγαλύτερη συμμετοχή σπουδαστριών των σχολών πλοιάρχων (23%) από τις σχολές μηχανικών (όπου οι σπουδάστριες καλύπτουν μόνο το 7% των ερωτηματολογίων).

Ακολουθεί ανάλυση των απαντήσεων που δόθηκαν στα ερωτήματα που θέτει το ερωτηματολόγιο.

3.2. Γενικά Στοιχεία

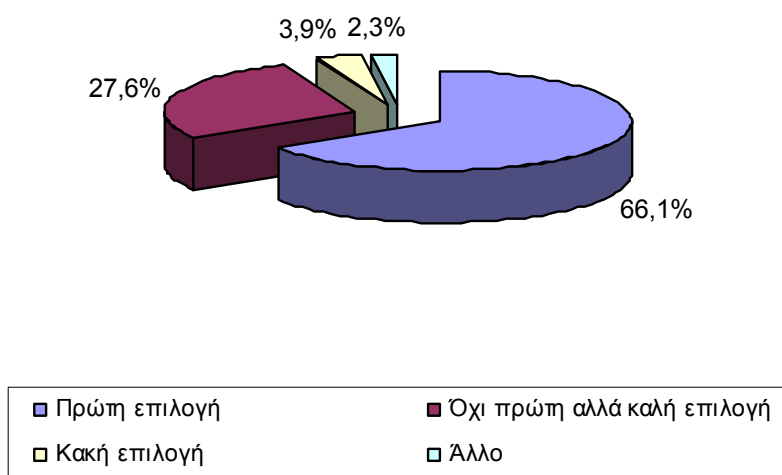
Ερώτημα Α3: Η επιλογή για τις Σπουδές στην ΑΕΝ

Οι σπουδαστές ερωτώνται σχετικά με την επιλογή τους να φοιτήσουν στην ΑΕΝ. Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 2 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 2 που ακολουθούν.

Πίνακας 2: Η κρίση για την επιλογή της Σχολής

	Αριθμός			Ποσοστό		
	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο
Πρώτη επιλογή	291	521	812	62,4%	68,4%	66,1%
Όχι πρώτη αλλά καλή επιλογή	143	196	339	30,7%	25,7%	27,6%
Κακή επιλογή	19	29	48	4,1%	3,8%	3,9%
Άλλο	12	16	28	2,6%	2,1%	2,3%
Δεν απάντησαν	1	0	1	0,2%	0,0%	0,1%
Σύνολο	466	762	1.228	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 2

Η συντριπτική πλειοψηφία, που προσεγγίζει το 94% των ερωτηθέντων, είναι ικανοποιημένη από την επιλογή της Σχολής είτε ήταν η πρώτη τους επιλογή (66%) είτε όχι (σχεδόν 28%). Μόλις το 4% αντιμετωπίζει με σκεπτικισμό τη συνέχιση των σπουδών τους στη Σχολή. Αξίζει να τονιστεί ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων που απάντησαν «Άλλο» επέλεξαν τις ΑΕΝ εξαιτίας της ύπαρξης ισχυρής οικογενειακής παράδοσης στο ναυτικό επάγγελμα.

Οι διαφοροποιήσεις μεταξύ των σπουδαστών/τριών των Σχολών μηχανικών και πλοίαρχων καθώς και μεταξύ σπουδαστών και σπουδαστριών στο ερώτημα αυτό δεν είναι σημαντικές.

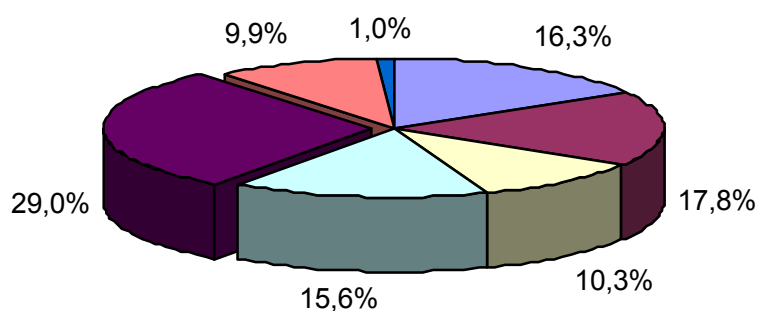
Ερώτημα Α4: Πηγή πληροφόρησης για την εισαγωγή στη Σχολή

Η ερώτηση στοχεύει στον εντοπισμό της πηγής από την οποία οι σπουδαστές/τριες πληροφορήθηκαν για τη Σχολή και ενδεχομένως επηρέασε την απόφασή τους να επιλέξουν τη Σχολή. Δόθηκαν 5 δυνατές επιλογές καθώς και η δυνατότητα να προσδιορίσουν άλλη πηγή. Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 3 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 3 που ακολουθούν.

Πίνακας 3: Οι πηγές πληροφόρησης για την επιλογή της Σχολής

	Αριθμός			Ποσοστό		
	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο
Μηχανογραφικό	83	117	200	17,8%	15,4%	16,3%
Καθηγητές	75	144	219	16,1%	18,9%	17,8%
ΜΜΕ	54	73	127	11,6%	9,6%	10,3%
Διαδίκτυο	67	125	192	14,4%	16,4%	15,6%
Φίλοι	130	226	356	27,9%	29,7%	29,0%
Άλλο	49	73	122	10,5%	9,6%	9,9%
Δεν απάντησαν	8	4	12	1,7%	0,5%	1,0%
Σύνολο	466	762	1.228	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 3

■ Μηχανογραφικό	■ Καθηγητές	□ ΜΜΕ
□ Διαδίκτυο	■ Φίλοι	■ Άλλο
■ Δεν απάντησαν		

Οι απαντήσεις που δόθηκαν παρουσιάζουν σχετική ισορροπία και μόνο η πληροφόρηση από φίλους υπερτερεί (29%). Οι διαφοροποιήσεις μεταξύ των σπουδαστών/τριών των Σχολών μηχανικών και πλοιάρχων και στο ερώτημα αυτό δεν είναι σημαντικές.

Σημαντική διαπίστωση από την κατανομή των απαντήσεων στο ερώτημα αυτό προκύπτει από το χαμηλό αθροιστικό ποσοστό (26%) της ενημέρωσης των υποψηφίων από δημοσιευμένες πηγές (ΜΜΕ, διαδίκτυο) και το υψηλό ποσοστό ενημέρωσης από άλλες πηγές (σχεδόν 64% από φίλους, καθηγητές ή απλώς από το μηχανογραφικό). Η διαπίστωση αυτή τονίζει **την ανάγκη ένταξης της προσπάθειας καλύτερης ενημέρωσης των αποφοίτων λυκείου για τα αντικείμενα και τις δυνατότητες των ΑΕΝ.**

Ερώτημα Α5: Σκοπός της εισαγωγής στη Σχολή

Το ερώτημα Α.5 στοχεύει στην ανίχνευση του κινήτρου των σπουδαστών/τριών για τη φοίτηση στη Σχολή και των σκέψεων τους σε σχέση με τη μελλοντική τους καριέρα. Οι επιλογές για τον σκοπό εισαγωγής στη Σχολή που δίνονται στο ερωτηματολόγιο αφορούν:

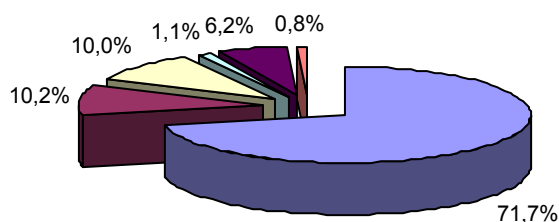
- Σταδιοδρομία ως Αξιωματικός του Εμπορικού Ναυτικού
- Σταδιοδρομία στην ευρύτερη Δημόσια Διοίκηση (π.χ Λιμενικό)
- Σταδιοδρομία στον Ιδιωτικό τομέα (π.χ Ναυτιλιακή Εταιρεία ως στέλεχος γραφείου, Ναυπηγική βιομηχανία κλπ)
- Αναβολή στράτευσης
- Συνέχιση και εξειδίκευση σπουδών

Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 4 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 4 που ακολουθούν.

Πίνακας 4: Στόχος εισαγωγής στην Σχολή

	Αριθμός			Ποσοστό		
	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο
Αξιωματικός εμπορικού ναυτικού	324	557	881	69,5%	73,1%	71,7%
Ευρύτερη δημόσια διοίκηση	61	64	125	13,1%	8,4%	10,2%
Ιδιωτικός τομέας	48	75	123	10,3%	9,8%	10,0%
Αναβολή στράτευσης	6	7	13	1,3%	0,9%	1,1%
Συνέχιση και εξειδίκευση σπουδών	22	54	76	4,7%	7,1%	6,2%
Δεν απάντησαν	5	5	10	1,1%	0,7%	0,8%
Σύνολο	466	762	1.228	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 4

■ Αξιωματικός εμπορικού ναυτικού	■ Ευρύτερη δημόσια διοίκηση
□ Ιδιωτικός τομέας	□ Αναβολή στράτευσης
■ Συνέχιση και εξειδίκευση σπουδών	■ Δεν απάντησαν

Η συντριπτική πλειοψηφία των σπουδαστών/τριών της Σχολής, που προσεγγίζει το 72%, επιδιώκει να σταδιοδρομήσει ως αξιωματικοί του εμπορικού ναυτικού. Οι εναλλακτικές επιλογής καριέρας, κυρίως στη δημόσια διοίκηση και στον ιδιωτικό τομέα, προτιμώνται μόνο από χαμηλά ποσοστά σπουδαστών/τριών (της τάξης του 10% περίπου).

Η εικόνα αυτή δεν διαφοροποιείται μεταξύ σπουδαστών και σπουδαστριών στις Σχολές Πλοιάρχων, όπου οι αποκλίσεις είναι ασήμαντες. Αντιθέτως, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Πίνακα 5, στις Σχολές Μηχανικών οι προτιμήσεις ως προς τη

σταδιοδρομία διαφοροποιούνται σημαντικά μεταξύ των σπουδαστών και των σπουδαστριών. Στους μεν σπουδαστές η εικόνα που παρουσιάστηκε παραπάνω εξακολουθεί να ισχύει. Όμως οι σπουδάστριες των Σχολών Μηχανικών σε πολύ χαμηλότερα ποσοστά, μόλις 42%, θέλουν να σταδιοδρομήσουν στο εμπορικό ναυτικό. Το υπολειπόμενο από τον μέσο ποσοστό 37% των σπουδαστριών επιδιώκει κατά κύριο λόγο καριέρα στη δημόσια διοίκηση και σε μικρότερο ποσοστό στον ιδιωτικό τομέα.

Πίνακας 5: Σύγκριση στόχων εισαγωγής Σπουδαστών - Σπουδαστριών

	Μηχανικοί			Πλοίαρχοι		
	Σύνολο	A	Θ	Σύνολο	A	Θ
Αξιωματικός εμπορικού ναυτικού	69,5%	71,8%	42,4%	73,1%	74,7%	67,8%
Ευρύτερη δημόσια διοίκηση	13,1%	10,9%	36,4%	8,4%	7,2%	12,6%
Ιδιωτικός τομέας	10,3%	10,2%	15,2%	9,8%	9,8%	9,2%
Αναβολή στράτευσης	1,3%	1,2%	0,0%	0,9%	1,0%	0,0%
Συνέχιση και εξειδίκευση σπουδών	4,7%	5,0%	3,0%	7,1%	6,4%	9,8%
Δεν απάντησαν	1,1%	0,9%	3,0%	0,7%	0,9%	0,6%
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

3.3. Διαδικασία Εξεύρεσης Θέσεων Πρακτικής Εξάσκησης

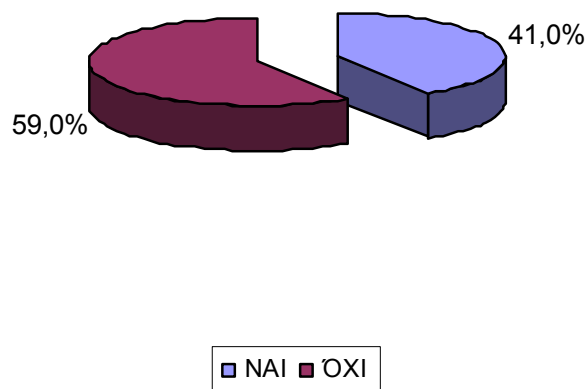
Ερώτημα Β1: Δυσκολία για την Εξεύρεση Θέσεων Πρακτικής Άσκησης

Το ερώτημα στοχεύει στον προσδιορισμό του βαθμού δυσκολίας που αντιμετωπίζουν οι σπουδαστές/τριες για την εξασφάλιση θέσης για την πρακτική τους άσκηση. Συγκεκριμένα το ερώτημα είχε την εξής διατύπωση «Συναντήσατε δυσκολίες κατά την εξεύρεση θέσης πρακτικής άσκησης;». Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 6 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 5 που ακολουθούν.

Πίνακας 6: Δυσκολία κατά την εξασφάλιση θέσης πρακτικής άσκησης σπουδαστών/τριών

	Αριθμός			Ποσοστό		
	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο
ΝΑΙ	138	365	503	29,6%	47,9%	41,0%
ΟΧΙ	328	397	725	70,4%	52,1%	59,0%
Σύνολο	466	762	1.228	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 5

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν είναι εμφανές ότι σημαντική μερίδα των σπουδαστών/τριών (41%) δυσκολεύτηκαν να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη θέση για την πρακτική τους άσκηση. Οι σπουδαστές/τριες πρέπει μόνοι να βρουν θέση σε πλοίο για την εκτέλεση της πρακτικής άσκησης. Δεν τους παρέχεται από τις ΑΕΝ καμία ουσιαστική βοήθεια. Τυπικά οι ΑΕΝ δίνουν τα ονόματα των σπουδαστών/τριών που κατοχυρώνουν δικαίωμα ναυτολόγησης στο Γραφείο Ναυτολόγησης στη ΔΕΚΝ και αυτό με τη σειρά του τα δίνει στην Ένωση Εφοπλιστών και εκείνη αποφασίζει την κατανομή τους σε πλοία. Η διαδικασία όμως αυτή σύμφωνα με τους ερωτώμενους δεν διασφαλίζει θέση σε πλοίο. Οι σπουδαστές/τριες έρχονται αντιμέτωποι με ένα περίπλοκο σύστημα επαφών και γνωριμιών για να εξασφαλίσουν θέση πρακτικής άσκησης. Τη θέση μπορεί να την

εξασφαλίσει γνωριμία από την Ένωση Εφοπλιστών, από τις ναυτιλιακές εταιρείες ακόμα και από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις του χώρου (ΠΝΟ και ΠΕΠΕΝ).

Οι ερωτώμενοι τόνισαν ότι είναι απαραίτητη η ύπαρξη προσωπικής γνωριμίας με στελέχη των ναυτιλιακών εταιρειών ή της Ένωσης Εφοπλιστών για να εξασφαλίσουν θέση πρακτικής άσκησης. Αν δεν υπάρχει τέτοια γνωριμία, πολλές φορές οι σπουδαστές/τριες χάνουν εξάμηνο ψάχνοντας για πλοίο να ναυτολογηθούν.

Παρουσιάζονται όμως σημαντικές διαφοροποιήσεις στον βαθμό δυσκολίας εξεύρεσης θέσεων ανάλογα με την ειδικότητα και το φύλο του σπουδαστή/τριας.

Συγκεκριμένα:

- Οι σπουδαστές/τριες των Σχολών Πλοιάρχων αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας κατά την εξεύρεση θέσης πρακτικής άσκησης αφού σχεδόν οι μισοί σπουδαστές/τριες (ποσοστό σχεδόν 48%) δήλωσαν ότι αντιμετώπισαν δυσκολίες. Το αντίστοιχο ποσοστό στην ειδικότητα των Μηχανικών, αν και παραμένει σημαντικό, είναι σαφώς χαμηλότερο (περίπου 30%).
- Οι σημαντικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι σπουδάστριες των Σχολών για την εξασφάλιση θέσης πρακτικής άσκησης απεικονίζεται στα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στον Πίνακα 7. Παρατηρείται ότι περίπου 7 στις 10 σπουδάστριες δήλωσε ότι αντιμετώπισε δυσκολίες στην εξεύρεση πλοίου για την εκτέλεση της πρακτικής άσκησης. Η διαπίστωση αυτή ισχύει τόσο στις σχολές Μηχανικών όσο και στις σχολές Πλοιάρχων. Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων σπουδαστριών δήλωσε ότι οι ναυτιλιακές εταιρείες απλά αρνούνται να ναυτολογήσουν γυναίκες για πρακτική άσκηση στα πλοία. Το αποτέλεσμα είναι να μην μπορούν οι σπουδάστριες να συνεχίσουν τις σπουδές τους αφού η φοίτηση στα επόμενα εξάμηνα έχει ως προαπαιτούμενο την εκτέλεση του πρώτου εκπαιδευτικού ταξιδιού. Μερίδα των ερωτώμενων τόνισε ότι δεν είναι δυνατόν να επιτρέπεται η είσοδος γυναικών στις ΑΕΝ και να μην μπορούν οι ΑΕΝ και το Υπουργείο να εξασφαλίσουν για τις σπουδάστριες την ολοκλήρωση των σπουδών τους.

Πίνακας 7: Δυσκολίες των σπουδαστριών κατά την εξασφάλιση θέσης πρακτικής άσκησης

	Μηχανικοί			Πλοίαρχοι		
	Σύνολο	A	Θ	Σύνολο	A	Θ
ΝΑΙ	29,6%	26,5%	69,7%	47,9%	40,0%	74,1%
ΌΧΙ	70,4%	73,5%	30,3%	52,1%	60,0%	25,9%
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Ερώτημα Β2: Τρόπος Εξεύρεσης Θέσης Πρακτικής Άσκησης

Στόχος του ερωτήματος είναι να ανιχνεύσει τους τρόπους με τους οποίους οι σπουδαστές/τριες αναζήτησαν τις θέσεις πρακτικής άσκησης. Δόθηκαν τρεις διατυπωμένες επιλογές και δόθηκε η δυνατότητα στον ερωτώμενο να δηλώσει και άλλο τρόπο. Συγκεκριμένα δόθηκαν οι ακόλουθες επιλογές:

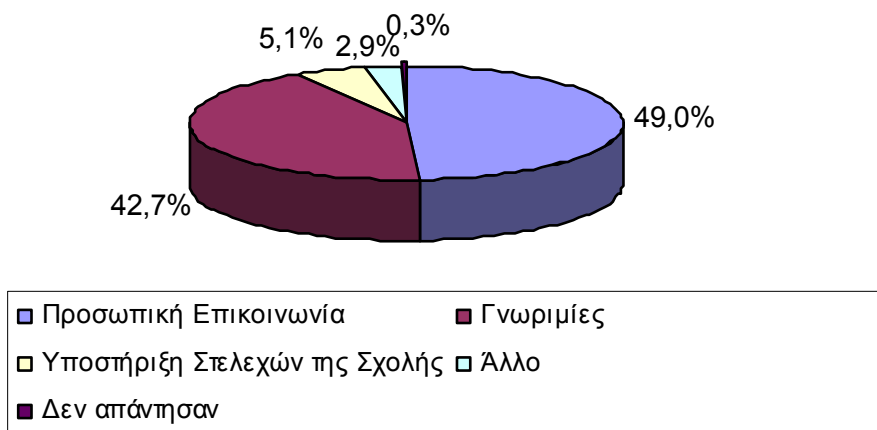
- προσωπική επικοινωνία με ναυτιλιακές εταιρείες
- αξιοποίηση προσωπικών γνωριμιών
- υποστήριξη στελεχών της Σχολής
- άλλος τρόπος

Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 8 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 6 που ακολουθούν.

Πίνακας 8: Τρόποι εξασφάλισης θέσης πρακτικής άσκησης

	Αριθμός			Ποσοστό		
	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο
Προσωπική επικοινωνία	261	341	602	56,0%	44,8%	49,0%
Αξιοποίηση προσωπικών γνωριμιών	168	356	524	36,1%	46,7%	42,7%
Υποστήριξη στελεχών της Σχολής	27	36	63	5,8%	4,7%	5,1%
Άλλος τρόπος	10	25	35	2,1%	3,3%	2,9%
Δεν απάντησαν	0	4	4	0,0%	0,5%	0,3%
Σύνολο	466	762	1.228	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 6

Οι μισοί περίπου σπουδαστές/τριες εξασφάλισαν τις θέσεις πρακτικής άσκησης μέσω προσωπικής επικοινωνίας με τις ναυτιλιακές εταιρείες. Επίσης σημαντικό ποσοστό, που προσεγγίζει το 43%, αξιοποίησε προσωπικές γνωριμίες. Ελάχιστοι σπουδαστές και σπουδάστριες βρήκαν θέση πρακτικής άσκησης με την υποστήριξη στελεχών της Σχολής τους (5%) ή με κάποιο άλλο τρόπο (3%).

Σημειώνεται ότι στις σχολές Πλοιάρχων η αξιοποίηση προσωπικών γνωριμιών (47%) υπερτερεί της προσωπικής επικοινωνίας με τις εφοπλιστικές εταιρείες (45%). Αντιστρόφως, στις σχολές Μηχανικών το ποσοστό σπουδαστών/τριών που βρήκαν θέση πρακτικής άσκησης με προσωπική επικοινωνία είναι σημαντικά αυξημένο και φθάνει το 56%, με ανάλογη μείωση του ποσοστού εκείνων που αξιοποίησαν προσωπικές γνωριμίες (36%).

Οι σπουδαστές/τριες τόνισαν ότι οι ναυτιλιακές εταιρείες δεν έχουν κάποιο συγκεκριμένο σύστημα στην επιλογή δόκιμων για τα πλοία. Τα κριτήρια διαμορφώνονται σε κάθε εταιρεία ξεχωριστά και η προσωπική γνωριμία στον χώρο της ναυτιλίας που να υποστηρίξει και να προωθήσει το αίτημα κάθε σπουδαστή/τριας παίζει σημαντικό ρόλο.

3.4. Αποτελεσματικότητα της Πρακτικής Άσκησης

Ερώτημα Γ1: Ύπαρξη Συγκεκριμένου Αξιωματικού Επίβλεψης της Πρακτικής Άσκησης

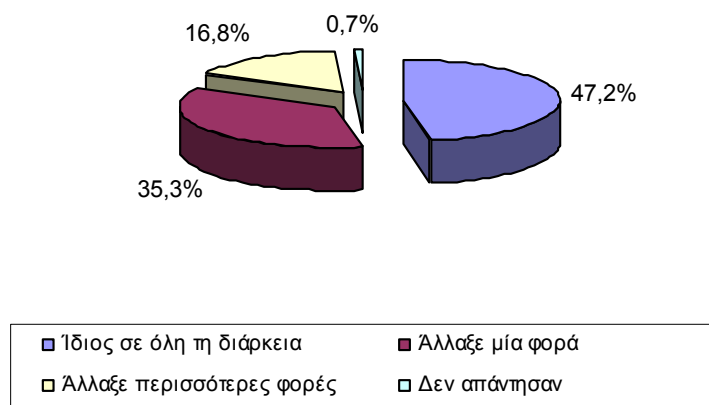
Το ερώτημα εξετάζει τη διαθεσιμότητα συγκεκριμένου αξιωματικού καθ' όλη τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης για την επίβλεψη και υποστήριξη των σπουδαστών

και σπουδαστριών. Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 9 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 7 που ακολουθούν.

Πίνακας 9: Ύπαρξη Συγκεκριμένου Αξιοματικού για την Επίβλεψη της Πρακτικής Άσκησης

	Αριθμός			Ποσοστό		
	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο
Ίδιος σε όλη τη διάρκεια	205	375	580	44,0%	49,2%	47,2%
Άλλαξε μία φορά	176	257	433	37,8%	33,7%	35,3%
Άλλαξε περισσότερες φορές	82	124	206	17,6%	16,3%	16,8%
Δεν απάντησαν	3	6	9	0,6%	0,8%	0,7%
Σύνολο	466	762	1.228	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 7

Σε λιγότερο από τους μισούς σπουδαστές/τριες (στο 47%) ο επιβλέπων αξιωματικός παρέμεινε ο ίδιος σε όλη τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης ενώ σε περίπου μία στις τρεις περιπτώσεις (ποσοστό 35%) ο επιβλέπων της πρακτικής άσκησης αξιωματικός άλλαξε μία φορά. Γεγονός που πρέπει να διερευνηθεί είναι το σημαντικό ποσοστό εκείνων, σχεδόν 17%, που δηλώνουν ότι ο επιβλέπων αξιωματικός άλλαξε περισσότερες της μίας φορές.

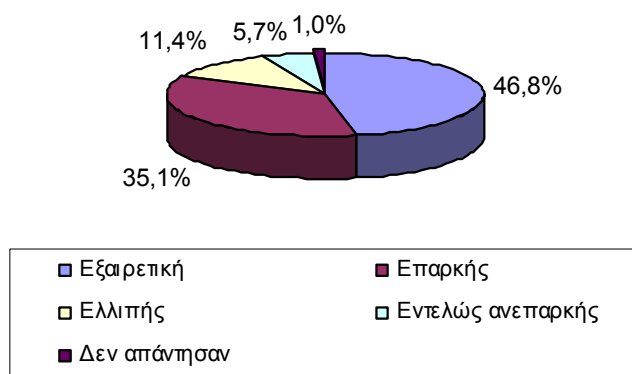
Ερώτημα Γ2: Ικανοποίηση από την Επίβλεψη κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης

Το ερώτημα Γ2 διερευνά τον βαθμό ικανοποίησης των σπουδαστών/τριών από την επίβλεψη και την καθοδήγηση του υπεύθυνου αξιωματικού κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Ο Πίνακας 10 και το Σχήμα 8 παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της κρίσης των σπουδαστών/τριών για την ποιότητα της επίβλεψής τους.

Πίνακας 10: Χαρακτηρισμός της επίβλεψης κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης

	Αριθμός			Ποσοστό		
	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο
Εξαιρετική	197	378	575	42,3%	49,6%	46,8%
Επαρκής	170	261	431	36,5%	34,3%	35,1%
Ελλιπής	60	80	140	12,9%	10,5%	11,4%
Εντελώς ανεπαρκής	32	38	70	6,9%	5,0%	5,7%
Δεν απάντησαν	7	5	12	1,5%	0,7%	1,0%
Σύνολο	466	762	1.228	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 8

Συνολικά οι κρίσεις των σπουδαστών/τριών είναι θετικές για την καθοδήγηση και την υποστήριξη των επιβλεπόντων αξιωματικών, αφού σε ποσοστό που φθάνει το 82%

κρίνεται ως εξαιρετική ή επαρκής. Μάλιστα η κρίση για εξαιρετική επίβλεψη δίνεται από σχεδόν τους μισούς σπουδαστές και σπουδάστριες (47%).

Δεν μπορεί όμως να θεωρηθεί αμελητέο το ποσοστό των σπουδαστών/τριών που κρίνουν την επίβλεψη ως ελλιπή ή ακόμα και εντελώς ανεπαρκή και που ανέρχεται στο 17%.

Προκειμένου να διερευνηθεί η συσχέτιση της ικανοποίησης των σπουδαστών/τριών από την επίβλεψη σε σχέση με τις αλλαγές των υπευθύνων επιβλεπόντων δίνονται τα στοιχεία του παρακάτω Πίνακα 11.

Πίνακας 11: Συσχέτιση ικανοποίησης από την επίβλεψη με τις αλλαγές των επιβλεπόντων αξιωματικών

	Εξαιρετική	Επαρκής	Ελλιπής	Εντελώς ανεπαρκής	Σύνολο
Ίδιος σε όλη τη διάρκεια	58,7%	30,6%	7,8%	2,9%	100,0%
Άλλαξε μία φορά	41,9%	41,7%	11,9%	4,4%	100,0%
Άλλαξε περισσότερες φορές	21,2%	28,0%	16,7%	34,1%	100,0%

Τα στοιχεία του πίνακα αναδεικνύουν την ευθεία σχέση μεταξύ της σταθερότητας του επιβλέποντα αξιωματικού και της ικανοποίησης των σπουδαστών και σπουδαστριών από την καθοδήγηση και υποστήριξη που τους δόθηκε. Έτσι:

- Στις περιπτώσεις που ο επιβλέπων αξιωματικός ήταν ο ίδιος σε όλη τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης το ποσοστό ελλιπούς ή και εντελώς ανεπαρκούς επίβλεψης περιορίζεται σε λίγο πάνω από το 10% ενώ εξαιρετική θεωρήθηκε η επίβλεψη από σχεδόν 59% των σπουδαστών/τριών.
- Αντίθετα, όταν υπήρξαν δύο και άνω αλλαγές των επιβλεπόντων το ποσοστό ελλιπούς ή και εντελώς ανεπαρκούς επίβλεψης ξεπερνά το 50% και οι κρίσεις για εξαιρετική επίβλεψη φθάνει μόλις στο 21%.

Ερώτημα Γ3: Συμφωνία Πρακτικής Άσκησης με το Πρόγραμμα Σπουδών

Με το ερώτημα Γ3 διαπιστώνεται κατά πόσο η πρακτική άσκηση στην οποία συμμετείχαν οι σπουδαστές/τριες των ΑΕΝ ήταν σύμφωνη με το αντικείμενο των

σπουδών τους. Το ερώτημα διατυπώθηκε ως εξής «Κρίνετε ότι το πρόγραμμα εκπαίδευσης κατά την πρακτική σας άσκηση ήταν σύμφωνη με το πρόγραμμα σπουδών που καθορίζεται με Απόφαση του Υπουργείου ανάλογα με την ειδικότητα σας;» και δόθηκαν οι ακόλουθες δυνατές απαντήσεις:

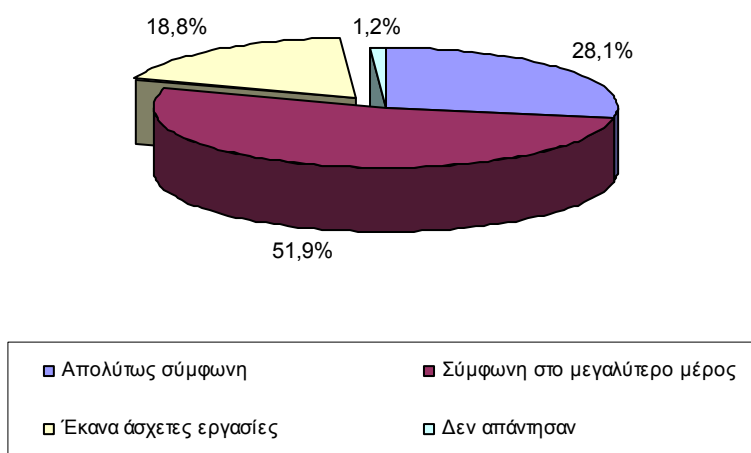
- ο Ναι, απολύτως σύμφωνη
- ο Σύμφωνη κατά το μεγαλύτερο μέρος
- ο Όχι, έκανα διάφορες άσχετες εργασίες

Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 12 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 9 που ακολουθούν.

Πίνακας 12: Συμφωνία περιεχομένου πρακτικής άσκησης και αντικειμένου σπουδών

	Αριθμός			Ποσοστό		
	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο
Απολύτως σύμφωνη	143	202	345	30,7%	26,5%	28,1%
Σύμφωνη στο μεγαλύτερο μέρος	243	394	637	52,1%	51,7%	51,9%
Έκανα άσχετες εργασίες	72	159	231	15,5%	20,9%	18,8%
Δεν απάντησαν	8	7	15	1,7%	0,9%	1,2%
Σύνολο	466	762	1.228	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 9

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν από τους σπουδαστές/τριες στο ερώτημα αυτό, το 70% θεωρεί ότι η πρακτική τους άσκηση επικεντρώθηκε στο αντικείμενο των σπουδών τους.

Αντίθετα, ποσοστό 19% θεωρεί ότι η πρακτική άσκηση δεν σχετιζόταν με το πρόγραμμα των σπουδών τους. Το ποσοστό αυτό δηλώνει ότι έκανε διάφορες άσχετες εργασίες, όπως σφουγγάρισμα, καθάρισμα τουαλέτας, παρείχε βοήθεια στο μαγειρείο και στο κατάστημα, κλπ. Το ποσοστό αυτό, αν και δεν είναι αμελητέο και προφανώς χρήζει περαιτέρω προσπάθειας περιορισμού του, εντούτοις είναι σημαντικά χαμηλότερο από αντίστοιχα ποσοστά φοιτητών/τριών που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση και ανήκουν στην ανώτατη (πανεπιστημιακής και τεχνολογικής) εκπαίδευση.

Ερώτημα Γ4: Χρησιμότητα και Θετικά Αποτελέσματα της Πρακτικής Άσκησης

Μετά τη διερεύνηση των συνθηκών υπό τις οποίες εκτελέστηκε η πρακτική άσκηση, το ερώτημα Γ4 επιδιώκει να ανιχνεύσει τα αποτελέσματα που και τη χρησιμότητα που θεωρούν οι σπουδαστές/τριες των ΑΕΝ ότι δίνει η πρακτική άσκησή τους.

Δόθηκαν οι ακόλουθες δυνατές επιλογές:

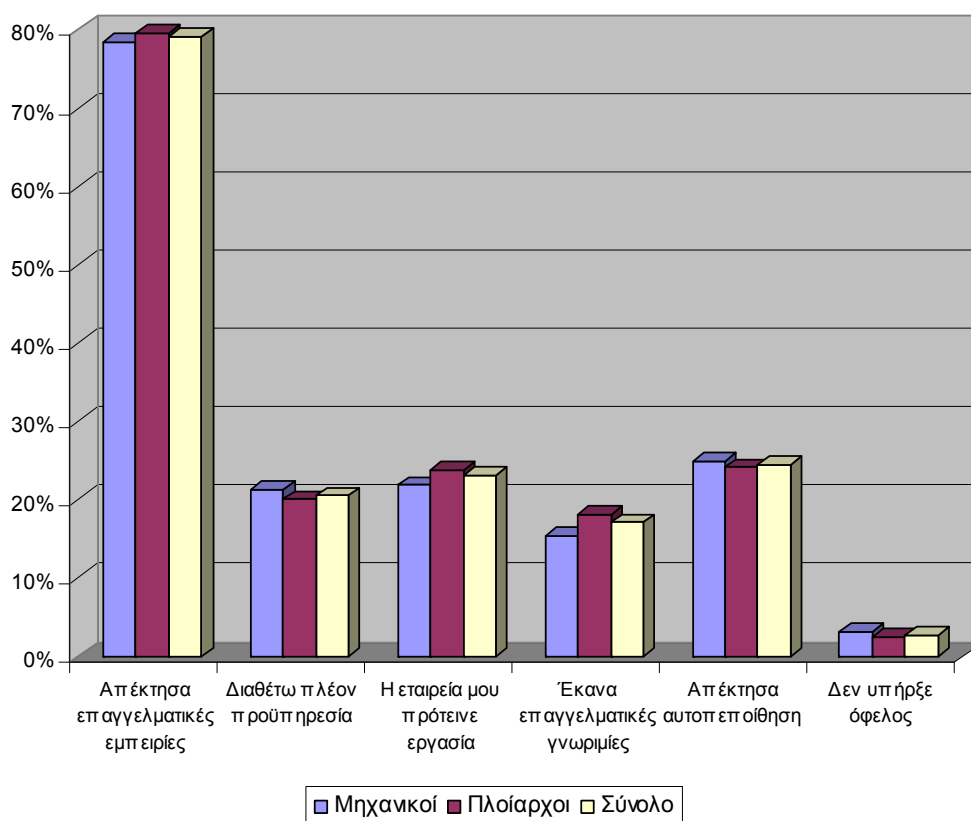
- Απέκτησα εμπειρίες, γνώσεις και δεξιότητες που θα μου φανούν στο επαγγελματικό μέλλον
- Διαθέτω πλέον και προϋπηρεσία η οποία πιστεύω πως θα με βοηθήσει στο επάγγελμά μου
- Η πλοιοκτήτρια εταιρεία της πρακτικής άσκησης μου πρότεινε να συνεχίσω να εργάζομαι σε αυτή
- Έκανα γνωριμίες με άτομα που θα μου φανούν χρήσιμα μελλοντικά
- Μου έδωσε αυτοπεποίθηση και εφόδια για το μέλλον της εργασίας μου
- Δεν νομίζω ότι είχα κάποιο ουσιαστικό όφελος

Οι ερωτώμενοι είχαν τη δυνατότητα πολλαπλών επιλογών (εφόσον δεν επέλεξαν την τελευταία απάντηση). Τα αποτελέσματα των απαντήσεων που δόθηκαν παρουσιάζονται στον Πίνακα 13 και στο Σχήμα 10 που ακολουθούν.

Πίνακας 13: Θετικά αποτελέσματα της πρακτικής άσκησης

	Αριθμός			Ποσοστό		
	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο
Απέκτησα επαγγελματικές εμπειρίες	365	606	971	78,3%	79,5%	79,1%
Διαθέτω πλέον προϋπηρεσία	99	153	252	21,2%	20,1%	20,5%
Η εταιρεία μου πρότεινε εργασία	102	181	283	21,9%	23,8%	23,0%
Έκανα επαγγελματικές γνωριμίες	72	138	210	15,5%	18,1%	17,1%
Απέκτησα αυτοπεποίθηση	116	184	300	24,9%	24,1%	24,4%
Δεν υπήρξε όφελος	15	19	34	3,2%	2,5%	2,8%

Σχήμα 10

Σχετικά με τις παραπάνω απαντήσεις επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Αξιολογείται ως πολύ σημαντικό στοιχείο το ότι λιγότερο από το 3% των σπουδαστών/τριών κρίνει ότι δεν υπήρξε ουσιαστικό όφελος, γεγονός που

αναδεικνύει το σημαντικό ρόλο που επιτελεί η πρακτική άσκηση στην επαγγελματική εξέλιξη των σπουδαστών/ τριών των ΑΕΝ.

- Κυρίαρχο θετικό αποτέλεσμα κρίνεται από τους σπουδαστές και τις σπουδάστριες ότι είναι η απόκτηση επαγγελματικών εμπειριών, γνώσεων και δεξιοτήτων (79% των σπουδαστών/τριών). Οι υπόλοιπες επιλογές συγκεντρώνουν ποσοστά από 20% έως 25% (λίγο χαμηλότερα είναι η απόκτηση χρήσιμων επαγγελματικών γνωριμιών).
- Είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακό ότι σε σχεδόν 1 στους 4 σπουδαστές/τριες (23%) προτάθηκε συνέχιση της επαγγελματικής συνεργασίας από την πλοιοκτήτρια εταιρεία. Το στοιχείο αυτό τονίζει την μεγάλη συνεισφορά της πρακτικής άσκησης στην επαγγελματική αποκατάσταση των σπουδαστών/τριών των ΑΕΝ. Σημειώνεται ότι το ποσοστό προτάσεων για συνέχιση της συνεργασίας πέφτει στο 17% για τις σπουδάστριες, συνεχίζει όμως να είναι σημαντικό.
- Θετικά επίσης αξιολογείται το γεγονός ότι κατά μέσο όρο οι σπουδαστές σημείωσαν δύο θετικά αποτελέσματα, γεγονός που τονίζει τα πολλαπλά οφέλη που προκύπτουν από την πρακτική άσκηση.
- Δεν παρουσιάζονται σημαντικές διαφοροποιήσεις των απαντήσεων μεταξύ σπουδαστών/τριών των σχολών μηχανικών και πλοιάρχων

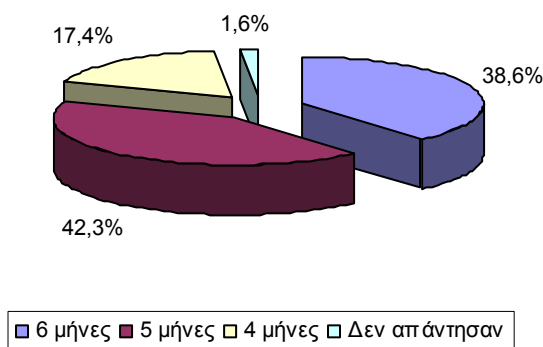
Ερώτημα Γ5: Διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης

Το ερώτημα διαπιστώνει τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης και τα αποτελέσματα καταγράφονται στον Πίνακα 14 και στο Σχήμα 11 που ακολουθούν.

Πίνακας 14: Διάρκεια της πρακτικής άσκησης

	Αριθμός			Ποσοστό		
	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο
6 μήνες	175	299	474	37,6%	39,2%	38,6%
5 μήνες	201	319	520	43,1%	41,9%	42,3%
4 μήνες	80	134	214	17,2%	17,6%	17,4%
Δεν απάντησαν	10	10	20	2,1%	1,3%	1,6%
Σύνολο	466	762	1.228	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 11

Η μεγάλη πλειοψηφία των σπουδαστών και σπουδαστριών, περίπου το 81%, είχαν πρόγραμμα πρακτικής άσκησης διάρκειας 5-6 μηνών, που κρίνεται ικανοποιητική και σύμφωνη με τις προδιαγραφές που τίθενται από τους κανονισμούς των ΑΕΝ. Ποσοστό 17% είχε πρόγραμμα πρακτικής άσκησης διάρκειας 4 μηνών που αξιολογείται ως οριακά αποδεκτή. Δεν παρουσιάζονται σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ μηχανικών και πλοιάρχων.

Η πρακτική άσκηση χρονικής διάρκειας 4 μηνών οφείλεται είτε σε καθυστερήσεις λόγω των σπουδών (σπουδαστές που δεν έχουν περάσει μαθήματα και επανεξετάζονται) είτε σε δυσκολία εύρεσης πλοίου για ναυτολόγηση. Σε κάθε περίπτωση, ο σπουδαστής/τρια για να λάβει πτυχίο πρέπει συνολικά να συμπληρώσει 12 μήνες πρακτικής άσκησης.

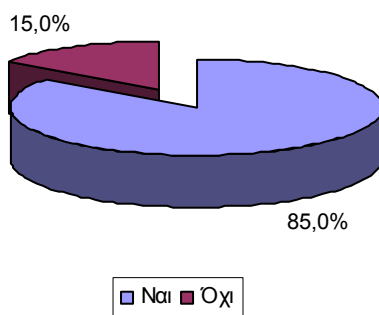
Ερώτημα Γ6: Τακτική Καταβολή του Επιδόματος

Τέθηκε το ερώτημα αν οι σπουδαστές και οι σπουδάστριες ελάμβαναν τακτικά σε μηνιαία βάση το επίδομα από τις εφοπλιστικές εταιρείες. Οι απαντήσεις που δόθηκαν παρουσιάζονται στον Πίνακα 15 και στο Σχήμα 12 που ακολουθούν.

Πίνακας 15: Τακτική (μηνιαία) καταβολή του επιδόματος

	Αριθμός			Ποσοστό		
	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο	Μηχανικοί	Πλοίαρχοι	Σύνολο
Ναι	394	650	1.044	84,5%	85,3%	85,0%
Όχι	72	112	184	15,5%	14,7%	15,0%
Σύνολο	466	762	1.228	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 12

Προκύπτει ότι στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, το 85%, δεν υπήρξε πρόβλημα καθυστερήσεων στην καταβολή των επιδομάτων στους σπουδαστές και τις σπουδάστριες. Όμως το 15% των περιπτώσεων όπου δηλώθηκε μη τακτική καταβολή των επιδομάτων χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

4. Ανάλυση της Έρευνας Πεδίου του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ

4.1. Γενικά Στοιχεία

Ερωτήματα Α1 και Α2: Ταυτότητα των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού

Τα ερωτήματα Α1 και Α2 στοχεύουν στην καταγραφή της ταυτότητας των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που απάντησαν όσον αφορά την ΑΕΝ που διδάσκουν και την εκπαιδευτική ειδικότητα που κατέχουν.

Με βάση το Ν. 3450/30.3.2006, «το διδακτικό έργο στις ΑΕΝ ασκείται από το Επιστημονικό Προσωπικό, το οποίο ανήκει στις ακόλουθες βαθμίδες:

Καθηγητή ΑΕΝ, Αναπληρωτή Καθηγητή ΑΕΝ, Επίκουρου Καθηγητή ΑΕΝ και Καθηγητή Εφαρμογών ΑΕΝ». Πλέον των αναφερόμενων υπάρχει και το Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό, το οποίο επίσης ανήκει στο μόνιμο διδακτικό προσωπικό των ΑΕΝ και εντάσσεται στην κατηγορία Επιστημονικό Προσωπικό.

Με στόχο την αξιολόγηση της διαδικασίας της πρακτικής άσκησης Α' Κύκλου από το Επιστημονικό Προσωπικό των ΑΕΝ, το οποίο αποτελεί και το μόνιμο διδακτικό προσωπικό των ΑΕΝ, εκπονήθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο και διανεμήθηκε στο σύνολο του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ.

Η διανομή και η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε στις Σχολές κατά την περίοδο 15/11/2010 έως 10/12/2010. Συνολικά απάντησαν 79 μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού από συνολικό αριθμό 97 μελών που διδάσκουν στο σύνολο των ΑΕΝ και συγκεντρώθηκαν τα αντίστοιχα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια.

Ο αριθμός των ερωτηματολογίων που απαντήθηκαν κρίνεται εντελώς ικανοποιητικός και επαρκής αφού αντιστοιχεί σχεδόν στο 80% των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ κατά την περίοδο εκπόνησης της αξιολόγησης.

Τονίζεται ότι τα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ της Ύδρας, των Οινουσσών και της Χίου δεν έστειλαν τα ερωτηματολόγια στη ΔΕΚΝ εντός της

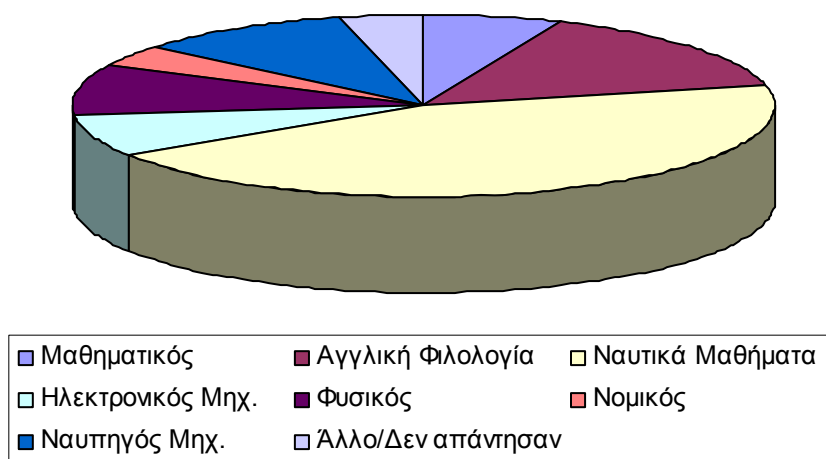
προβλεφθείσας χρονικής περιόδου και ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατόν να συμπεριληφθούν στην επεξεργασία των ευρημάτων.

Οι απαντήσεις που δόθηκαν στο ερώτημα Α2 συνοψίζονται στον Πίνακα 16 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 13 που ακολουθούν.

Πίνακας 16: Ειδικότητα των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΝ

Ειδικότητα	Αριθμός
Μαθηματικός	5
Αγγλική Φιλολογία	12
Ναυτικά Μαθήματα	35
Ηλεκτρονικός Μηχανικός	6
Φυσικός	7
Νομικός	3
Ναυπηγός Μηχανολόγος	8
Άλλο/Δεν απάντησαν	3
Σύνολο	79

Σχήμα 13

Διαπιστώνεται ότι σχεδόν οι μισοί από τους ερωτηθέντες διδάσκουν Ναυτικά Μαθήματα.

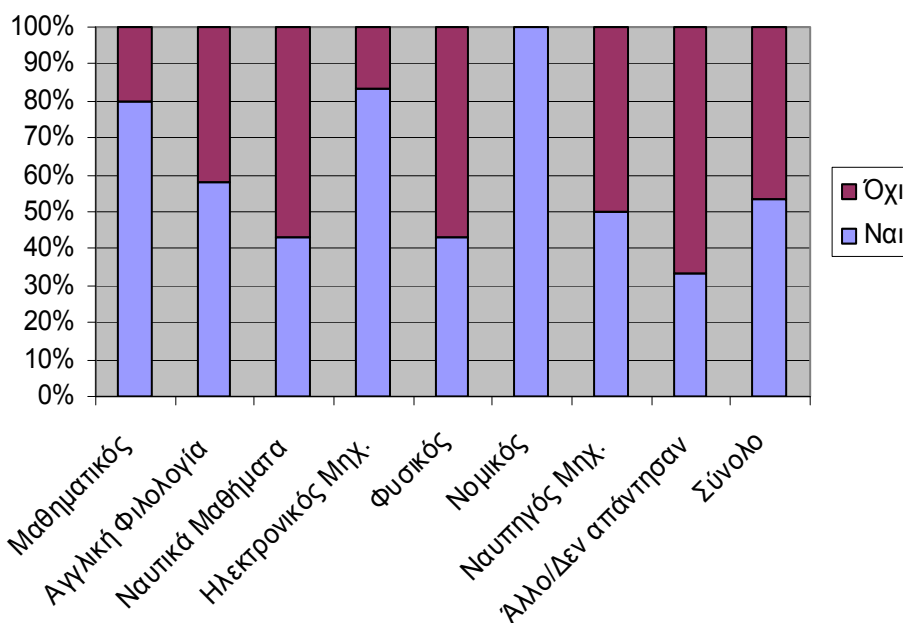
Ερώτημα Α3 : Παρακολούθηση επιμορφωτικών σεμιναρίων σε παιδαγωγικά θέματα

Η ερώτηση στοχεύει στη διερεύνηση παρακολούθησης επιμορφωτικών σεμιναρίων από τους διδάσκοντες στις ΑΕΝ με θεματικό αντικείμενο τα παιδαγωγικά μαθήματα. Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 17 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 14 που ακολουθούν.

Πίνακας 17: Συσχέτιση παρακολούθησης επιμορφωτικών σεμιναρίων σε παιδαγωγικά θέματα με ειδικότητες διδασκόντων στις ΑΕΝ

	Αριθμός			Ποσοστό	
	Ναι	Όχι	Σύνολο	Ναι	Όχι
Μαθηματικός	4	1	5	80,0%	20,0%
Αγγλική Φιλολογία	7	5	12	58,3%	41,7%
Ναυτικών Μαθημάτων	15	20	35	42,9%	57,1%
Ηλεκτρονικός Μηχανικός	5	1	6	83,3%	16,7%
Φυσικός	3	4	7	42,9%	57,1%
Νομικός	3		3	100,0%	0,0%
Ναυπηγός Μηχανολόγος	4	4	8	50,0%	50,0%
Άλλο/Δεν απάντησαν	1	2	3	33,3%	66,7%
Σύνολο	42	37	79	53,2%	46,8%

Σχήμα 14

Παρατηρείται ότι σχεδόν τα μισά μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ (47%) δεν έχουν παρακολουθήσει ποτέ επιμορφωτικό σεμινάριο σε παιδαγωγικά θέματα. Το ποσοστό αυτό μεγαλώνει ακόμα περισσότερο στην περίπτωση των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που διδάσκουν Ναυτικά Μαθήματα (57%), οι οποίοι αποτελούν και την πολυπληθέστερη ειδικότητα στις ΑΕΝ και εμπλέκονται στην πρακτική άσκηση των σπουδαστών/τριών με δεδομένο ότι τους διδάσκουν τα μαθήματα που περιλαμβάνονται ως ασκήσεις στο ΚΕΠ και αποτελούν τη βάση της πρακτικής άσκησης επί του πλοίου.

Από τα παραπάνω αποτελέσματα της έρευνας πεδίου, γίνεται φανερή η ανάγκη να αναπληρωθεί αυτό το κενό γνώσεων που εντοπίζεται και να υλοποιηθούν σεμινάρια στη θεματική της παιδαγωγικής.

Ερωτήματα Α4 και Α5: Σκοπιμότητα παρακολούθησης επιμορφωτικών σεμιναρίων σε παιδαγωγικά θέματα

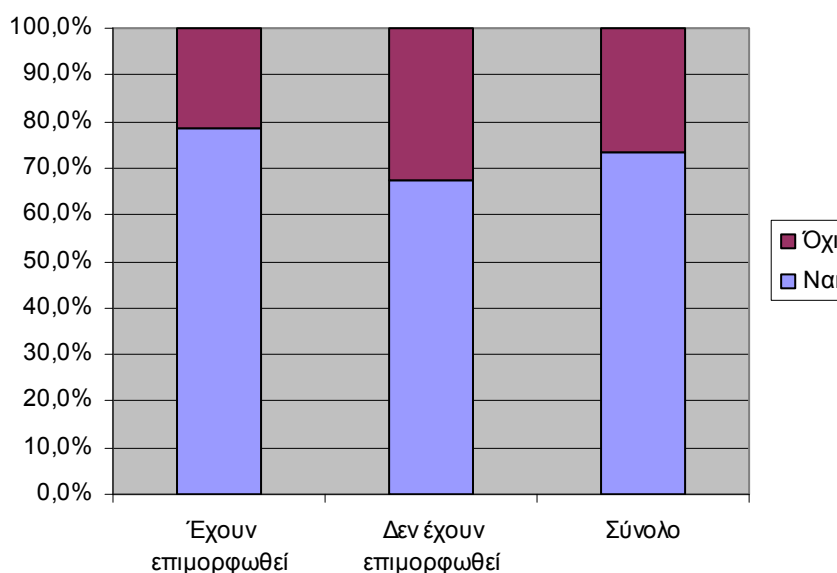
Το ερώτημα αυτό στοχεύει στην καταγραφή του ποσοστού των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που θεωρούν αναγκαία την επιμόρφωσή τους σε

παιδαγωγικά θέματα και εκτιμούν ότι θα τους βοηθήσει στην εκτέλεση του εκπαιδευτικού τους έργου. Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 18 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 15 που ακολουθούν.

Πίνακας 18: Συσχέτιση επιθυμίας παρακολούθησης παιδαγωγικών σεμιναρίων και σκοπιμότητας παρακολούθησης παιδαγωγικών σεμιναρίων

	Αριθμός			Ποσοστό	
	Ναι	Όχι	Σύνολο	Ναι	Όχι
Μέλη Επιστημονικού Προσωπικού που έχουν επιμορφωθεί	33	9	42	78,6%	21,4%
Μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού που δεν έχουν επιμορφωθεί	25	12	37	67,6%	32,4%
Σύνολο	58	21	79	73,4%	26,6%

Σχήμα 15

Παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού (73,4%) επιθυμεί να λάβει επιμόρφωση σε παιδαγωγικά μαθήματα. Το

στοιχείο που συγκεντρώνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι ότι παρατηρείται ότι είναι μεγαλύτερο το ποσοστό μεταξύ των διδασκόντων που έχουν ήδη περάσει από τη διαδικασία της επιμόρφωσης σε παιδαγωγικά θέματα (78,6%) από εκείνο που αντιστοιχεί στους διδάσκοντες που δεν έχουν λάβει ποτέ επιμόρφωση σε παιδαγωγικά θέματα (67,6%). Το αποτέλεσμα αυτό δείχνει ότι οι διδάσκοντες που έχουν συμμετάσχει σε διαδικασίες επιμόρφωσης είναι σε θέση να εκτιμήσουν σε μεγαλύτερο βαθμό την προστιθέμενη αξία της γνώσης που λαμβάνουν και συνεπώς τη δυνατότητα αξιοποίησής της κατά την εκπαιδευτική διαδικασία.

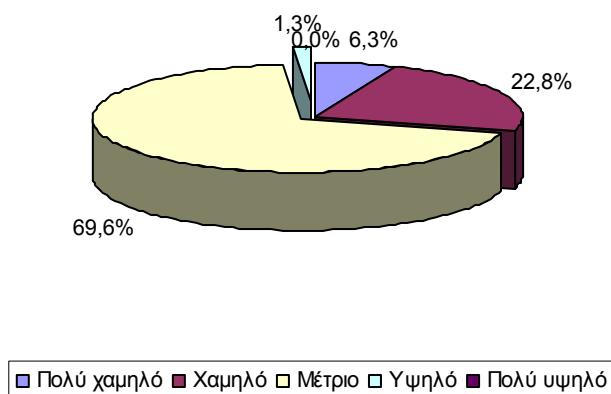
Ερώτημα Α6 : Αξιολόγηση του μαθησιακού επιπέδου των σπουδαστών/τριών

Το ερώτημα στοχεύει να αποτυπώσει το μαθησιακό επίπεδο των σπουδαστών/τριών των ΑΕΝ με βάση την αξιολόγηση που πραγματοποιείται από τα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού. Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 19 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 16 που ακολουθούν.

Πίνακας 19: Αξιολόγηση του μαθησιακού επιπέδου των σπουδαστών/τριών των ΑΕΝ

	Αριθμός	Ποσοστό
Πολύ χαμηλό	5	6,3%
Χαμηλό	18	22,8%
Μέτριο	55	69,6%
Υψηλό	1	1,3%
Πολύ υψηλό		0,0%
Σύνολο	79	100,0%

Σχήμα 16

Διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ (82%) αξιολογεί το εκπαιδευτικό επίπεδο των σπουδαστών/τριών από χαμηλό έως μέτριο με τον κύριο όγκο των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού να απαντά ότι το επίπεδο είναι μέτριο. Μόνο πέντε από τους ερωτηθέντες αξιολόγησαν ως πολύ χαμηλό το επίπεδο και ένας ως υψηλό.

Σε κάθε περίπτωση είναι φανερό ότι το επίπεδο των σπουδαστών/τριών δεν αξιολογείται ως υψηλό, στοιχείο που ενδέχεται να αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην ανάπτυξη των ίδιων των ΑΕΝ όσον αφορά την εξέλιξη του προγράμματος σπουδών σε πιο απαιτητικό επίπεδο καθώς και στην παραγωγή αποφοίτων υψηλού επιπέδου των οποίων τα προσόντα να είναι άμεσα αναγνωρίσιμα από την αγορά εργασίας.

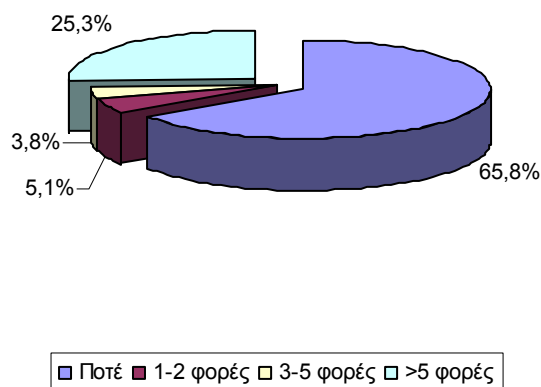
Ερώτημα Α7 : Συμμετοχή των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού στις επιτροπές αξιολόγησης του Α΄ Κύκλου της πρακτικής άσκησης

Το ερώτημα στοχεύει στην καταγραφή της συχνότητας συμμετοχής των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού στις διμελείς επιτροπές αξιολόγησης του Α΄ Κύκλου της πρακτικής άσκησης. Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 20 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 17 που ακολουθούν.

Πίνακας 20: Ποσοστό συμμετοχής των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού στις επιτροπές αξιολόγησης πρακτικής άσκησης

	Αριθμός	Ποσοστό
Ποτέ	52	65,8%
1-2 φορές	4	5,1%
3-5 φορές	3	3,8%
>5 φορές	20	25,3%
Σύνολο	79	100,0%

Σχήμα 17

Διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού (65,8%) που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο δεν έχουν συμμετάσχει ποτέ σε επιτροπή αξιολόγησης.

Από τους υπόλοιπους ερωτηθέντες, 4 διδάσκοντες έχουν συμμετάσχει 1-2 φορές, 3 έχουν συμμετάσχει 3-5 φορές και ο κύριος όγκος, δηλαδή 20 διδάσκοντες, παρουσιάζουν συχνή συμμετοχή στις επιτροπές, δηλαδή έχουν συμμετάσχει άνω των 5 φορές.

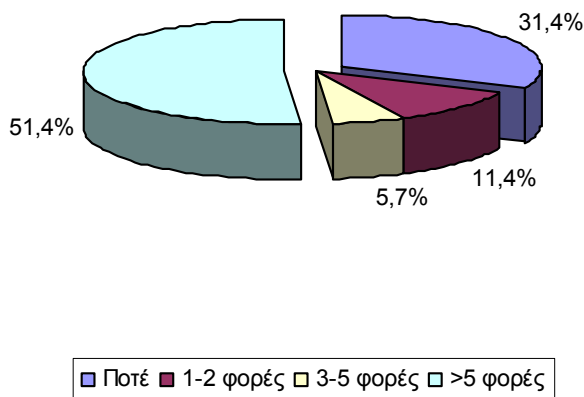
Τονίζεται ότι μόνο οι 27 μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού που απάντησαν θετικά όσον αφορά στη συμμετοχή τους στις επιτροπές αξιολόγησης απαντούν στο Μέρος Β της έρευνας πεδίου.

Έχει ενδιαφέρον να εξεταστεί η συχνότητα συμμετοχής των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που διδάσκουν ναυτικά μαθήματα στις επιτροπές αξιολόγησης της πρακτικής άσκησης. Τα αποτελέσματα συνοψίζονται στον Πίνακα 21 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 18 που ακολουθούν.

Πίνακας 21: Συχνότητα συμμετοχής των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού ναυτικών μαθημάτων στις επιτροπές αξιολόγησης πρακτικής άσκησης

	Αριθμός	Ποσοστό
Ποτέ	11	31,4%
1-2 φορές	4	11,4%
3-5 φορές	2	5,7%
>5 φορές	18	51,4%
Σύνολο	35	100,0%

Σχήμα 18

Με δεδομένο ότι οι επιτροπές αξιολόγησης αποτελούνται κατά κύριο λόγο από μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού που διδάσκουν ναυτικά μαθήματα, εξετάζεται περαιτέρω η κατανομή του ποσοστού συμμετοχής τους στις επιτροπές αυτές. Από την επεξεργασία των στοιχείων, διαπιστώνεται ότι ο ένας στους τρεις δεν έχει συμμετάσχει ποτέ σε επιτροπή αξιολόγησης και ότι συνολικά σχεδόν οι μισοί διδάσκοντες που διδάσκουν ναυτικά μαθήματα είτε δεν έχουν συμμετάσχει ποτέ είτε έχουν πολύ μικρό αριθμό συμμετοχών στις επιτροπές.

Αντίστοιχα το 50% από τους ερωτηθέντες διδάσκοντες που διδάσκουν ναυτικά μαθήματα παρουσιάζουν τη συχνότερη συμμετοχή στις επιτροπές. Δηλαδή διαφαίνεται ότι οι επιτροπές αξιολόγησης αποτελούνται σε μεγάλο ποσοστό από τους ίδιους διδάσκοντες. Το γεγονός αυτό ενδεχομένως να οφείλεται είτε στο νεαρό της ηλικίας των διδασκόντων είτε στα λίγα χρόνια διδασκαλίας τους στις ΑΕΝ. Σε κάθε περίπτωση αυτά είναι υποθέσεις και δεν στοιχειοθετούνται από συγκεκριμένα στοιχεία άρα τα αποτελέσματα και τα αίτια πίσω από αυτά χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης και διευκρίνησης.

Ερώτημα Α8 : Προβλήματα του συστήματος εναλλασσόμενης εκπαίδευσης στις ΑΕΝ

Τα ερωτηθέντα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού δεν απάντησαν στο σύνολό τους στην ερώτηση αυτή, η οποία απαιτούσε σχολιασμό και δεν είχε επιλογές απαντήσεων.

Τα κύρια σημεία που σημειώθηκαν από τους διδάσκοντες που απάντησαν είναι τα ακόλουθα :

- Υπάρχει μεγάλη δυσκολία εύρεσης πλοίου για την εκτέλεση του πρώτου εκπαιδευτικού ταξιδιού, πρόβλημα που έχει επιδεινωθεί τα τελευταία δύο χρόνια με αποτέλεσμα οι σπουδαστές/τριες να έχουν πρόβλημα στη συνέχιση των σπουδών τους στο Β' εξάμηνο.
- Οι σπουδαστές/τριες μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης και την επιστροφή τους στις ΑΕΝ έχουν απομακρυνθεί από την εκπαιδευτική διαδικασία και δυσκολεύονται να προσαρμοστούν.

- Συχνά δεν ανταποκρίνεται η εκπαιδευτική διαδικασία στα πλοία κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης με τις εκπαιδευτικές απαιτήσεις των ΑΕΝ.
- Παρατηρείται αδιαφορία εκ μέρους των νέων κυρίως αξιωματικών επίβλεψης σχετικά με την εκπαίδευση των δοκίμων και μερικές φορές άγνοια βασικών εκπαιδευτικών θεμάτων εκ μέρους τους.

4.2. Ο Ρόλος του Διδάσκοντα στην Πρακτική Άσκηση του Α' Εκπαιδευτικού Ταξιδιού των Σπουδαστών/τριών

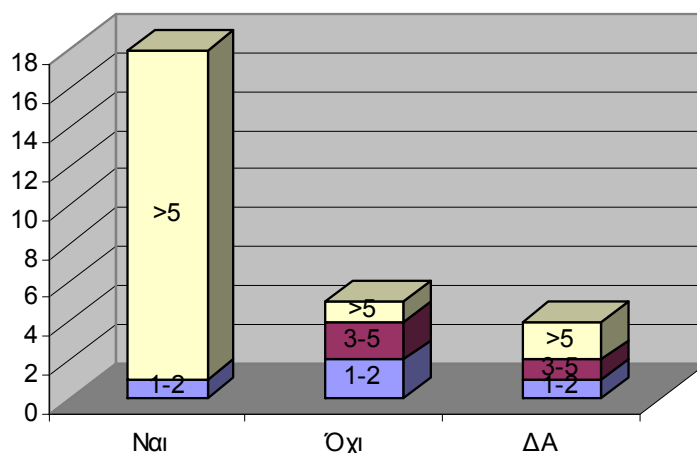
Ερώτημα Β1 : Αναμόρφωση των ΚΕΠ

Η εκπαίδευση της πρακτικής άσκησης γίνεται με βάση τα ΚΕΠ ανά ειδικότητα Πλοιάρχου και Μηχανικού. Το ερώτημα στοχεύει στην καταγραφή της αναγκαιότητας τροποποίησης/αναμόρφωσης του ΚΕΠ. Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 22 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 19 που ακολουθούν.

Πίνακας 22: Ποσοστό των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που θεωρεί απαραίτητη την τροποποίηση των ΚΕΠ

	Αριθμός				Ποσοστό			
	1-2	3-5	>5	Σύνολο	1-2	3-5	>5	Σύνολο
Ναι	1		17	18	25,0%	0,0%	85,0%	66,7%
Όχι	2	2	1	5	50,0%	66,7%	5,0%	18,5%
ΔΑ	1	1	2	4	25,0%	33,3%	10,0%	14,8%
Σύνολο	4	3	20	27	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 19

Από την ανάλυση των απαντήσεων διαπιστώνεται καταρχήν ότι τα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού εκτιμούν σε ποσοστό 66,7% ότι πρέπει να αναμορφωθεί το ΚΕΠ. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει ότι τα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού που συμμετέχουν με μεγαλύτερη συχνότητα στις επιτροπές αξιολόγησης υποστηρίζουν σε συντριπτικό ποσοστό (85%) ότι είναι απαραίτητη η άμεση αναμόρφωση και ο εκσυγχρονισμός του ΚΕΠ έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της σύγχρονης ναυσιπλοΐας και να παρέχει στους σπουδαστές/τριες σύγχρονες γνώσεις όσον αφορά στη λειτουργία των πλοίων.

Συγκεκριμένα, οι διδάσκοντες υπέδειξαν τις ακόλουθες αλλαγές :

- Συμπλήρωση των ΚΕΠ με τα νέα συστήματα ηλεκτρονικής ναυσιπλοΐας, τις σύγχρονες απαιτήσεις πλοίων, ερωτήσεις για πλοία Ε/Γ-Ο/Γ και κρουαζιερόπλοια, τα σύγχρονα σωστικά μέσα και τα σύγχρονα μέσα φόρτωσης.
- Αφαίρεση των τμημάτων των ΚΕΠ που αναφέρονται σε όργανα που ζητείται η περιγραφή τους ενώ αυτά έχουν από χρόνια καταργηθεί. Να αναμορφωθούν τα ΚΕΠ με στοιχεία πάνω στα σύγχρονα όργανα της ναυσιπλοΐας.
- Συγχρονισμός των ασκήσεων των ΚΕΠ με την διδασκόμενη ύλη του Α' εξαμήνου.

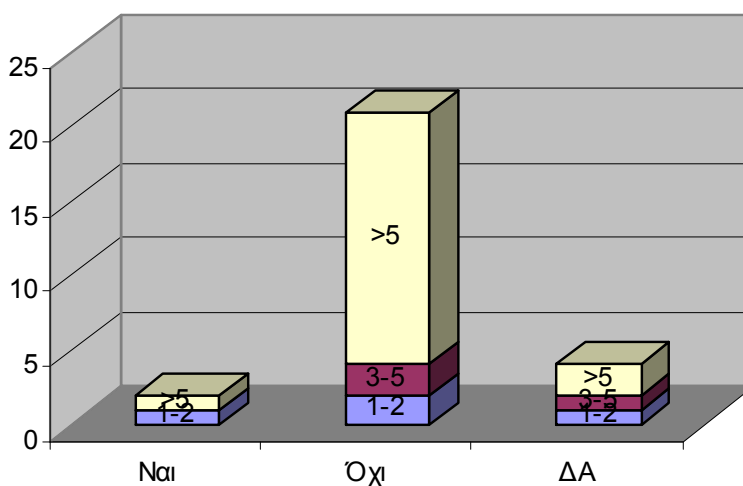
Ερώτημα Β2 : Χρησιμοποίηση τυποποιημένων εντύπων για την αξιολόγηση του Α' κύκλου της πρακτικής άσκησης

Το ερώτημα στοχεύει στην καταγραφή των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που χρησιμοποιούν οποιοδήποτε τύπου τυποποιημένης λίστας ελέγχου για την αξιολόγηση των σπουδαστών/τριών που ολοκληρώνουν το πρώτο εκπαιδευτικό ταξίδι. Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 23 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 20 που ακολουθούν.

Πίνακας 23: Ποσοστό των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που χρησιμοποιεί τυποποιημένα έντυπα για την αξιολόγηση

	Αριθμός				Ποσοστό			
	1-2	3-5	>5	Σύνολο	1-2	3-5	>5	Σύνολο
Ναι	1		1	2	25,0%	0,0%	5,0%	7,4%
Όχι	2	2	17	21	50,0%	66,7%	85,0%	77,8%
ΔΑ	1	1	2	4	25,0%	33,3%	10,0%	14,8%
Σύνολο	4	3	20	27	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 20

Σύμφωνα με τις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν με τα αρμόδια στελέχη της ΔΕΚΝ, διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο και η ΔΕΚΝ δεν έχουν τυποποιήσει τη διαδικασία αξιολόγησης των σπουδαστών/τριών και δεν έχουν εκπονήσει

τυποποιημένα έντυπα οποιαδήποτε μορφής για τη χρησιμοποίησή τους κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης από τους διδάσκοντες-αξιολογητές. Από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων της έρευνας, διαπιστώνεται ότι η συντριπτική πλειοψηφία των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που συμμετέχουν στις διμελείς επιτροπές αξιολόγησης (77,8%) δεν χρησιμοποιεί τυποποιημένη λίστα ελέγχου, γεγονός το οποίο συμφωνεί και με τα αποτελέσματα από τις συνεντεύξεις των στελεχών της ΔΕΚΝ. Μόνο το 7,4% των ερωτηθέντων απαντά θετικά και είναι προφανές ότι έχουν εκπονήσει οι ίδιοι κάποιου είδους λίστας ελέγχου την οποία και χρησιμοποιούν.

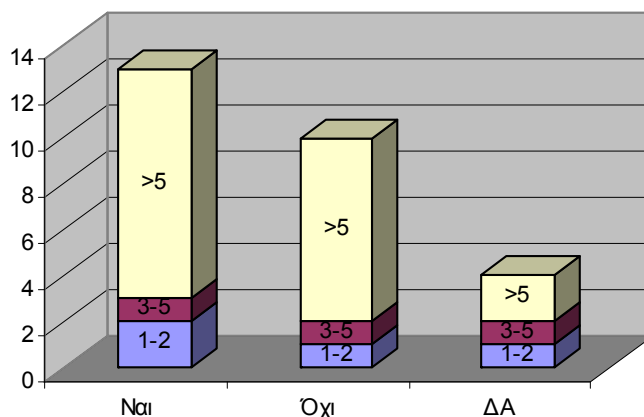
Ερώτημα Β3 : Ανάγκη τυποποίησης του συστήματος αξιολόγησης του Α' κύκλου της πρακτικής άσκησης

Το ερώτημα στοχεύει στην αποτύπωση της άποψης των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού πάνω στην αναγκαιότητα της τυποποίησης του συστήματος αξιολόγησης του Α' κύκλου της πρακτικής άσκησης. Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 24 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 21 που ακολουθούν.

Πίνακας 24: Ποσοστό των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που εκτιμά ως αναγκαία την τυποποίηση της αξιολόγησης

	Αριθμός				Ποσοστό			
	1-2	3-5	>5	Σύνολο	1-2	3-5	>5	Σύνολο
Ναι	2	1	10	13	50,0%	33,3%	50,0%	48,1%
Όχι	1	1	8	10	25,0%	33,3%	40,0%	37,0%
ΔΑ	1	1	2	4	25,0%	33,3%	10,0%	14,8%
Σύνολο	4	3	20	27	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 21

Παρατηρείται ότι σχεδόν τα μισά μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού εκτιμούν αναγκαία την τυποποίηση του συστήματος αξιολόγησης. Έχει ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε ότι από το σύνολο των διδασκόντων που θεωρούν αναγκαία την τυποποίηση της αξιολόγησης, ο μεγαλύτερος αριθμός, 10 στους 13, προέρχεται από την ομάδα των διδασκόντων που συμμετέχουν με τη μεγαλύτερη συχνότητα στις επιτροπές αξιολόγησης και συνεπώς διαθέτουν μεγάλη εμπειρία πάνω στη διαδικασία και ικανότητα να εντοπίσουν τα προβλήματα του υπάρχοντος συστήματος αξιολόγησης.

Ερώτημα Β4 : Προτάσεις βελτίωσης του συστήματος αξιολόγησης του Α' κύκλου της πρακτικής άσκησης

Το ερώτημα στοχεύει στη διερεύνηση εναλλακτικών προτάσεων που στοχεύουν στην βελτίωση του συστήματος της αξιολόγησης. Δόθηκαν τρεις διατυπωμένες επιλογές και δόθηκε η δυνατότητα στον ερωτώμενο να δηλώσει και άλλο τρόπο. Συγκεκριμένα δόθηκαν οι ακόλουθες επιλογές:

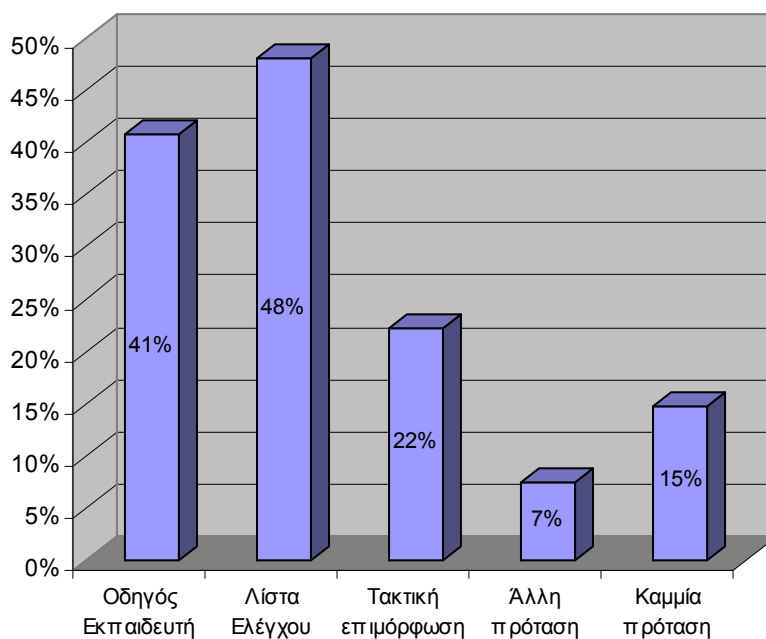
- Οδηγός εκπαιδευτή για την αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης
- Τυποποιημένη λίστα ελέγχου (check list) εκπαιδευτή
- Τακτική ταχύρρυθμη επιμόρφωση σε παιδαγωγικά θέματα
- Άλλη πρόταση

Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 25 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 22 που ακολουθούν.

Πίνακας 25: Προτάσεις βελτίωσης του συστήματος της αξιολόγησης

	Αριθμός				Ποσοστό			
	1-2	3-5	>5	Σύνολο	1-2	3-5	>5	Σύνολο
Οδηγός Εκπαιδευτή	1	1	9	11	25,0%	33,3%	45,0%	40,7%
Λίστα Ελέγχου εκπαιδευτή	2	1	10	13	50,0%	33,3%	50,0%	48,1%
Τακτική επιμόρφωση σε παιδαγωγικά θέματα	1		5	6	25,0%	0,0%	25,0%	22,2%
Άλλη πρόταση			2	2	0,0%	0,0%	10,0%	7,4%
Καμία πρόταση	1	1	2	4	25,0%	33,3%	10,0%	14,8%
Σύνολο	4	3	20	27				

Σχήμα 22

Παρατηρείται ότι σχεδόν οι μισοί από τους ερωτώμενους διδάσκοντες (48,1%) εκτιμά ότι η ύπαρξη τυποποιημένης λίστας ελέγχου εκπαιδευτή θα συμβάλλει στη βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης. Διαπιστώνεται ότι 10 στους 13 διδάσκοντες που προτείνουν την τυποποιημένη λίστα ελέγχου προέρχονται από την ομάδα των μελών

του Επιστημονικού Προσωπικού με τη μεγαλύτερη συχνότητα συμμετοχής στις επιτροπές αξιολόγησης. Μεγάλο ποσοστό των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού (40,7%) εκτιμά ότι η ύπαρξη οδηγού εκπαιδευτή που να δίνει συγκεκριμένες κατευθύνσεις για τη διαδικασία της αξιολόγησης θα ήταν παράγοντας βελτίωσης του συστήματος της αξιολόγησης. Και στην περίπτωση αυτή, διαπιστώνεται ότι 9 στους 11 διδάσκοντες που προτείνουν τον οδηγό εκπαιδευτή προέρχονται από την ομάδα των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού με τη μεγαλύτερη συχνότητα συμμετοχής στις επιτροπές αξιολόγησης.

Μικρότερο ποσοστό που ανέρχεται στο 22,2% των ερωτηθέντων διδασκόντων εκτιμά ως στοιχείο βελτίωσης του συστήματος αξιολόγησης τη διενέργεια ταχύρρυθμων σεμιναρίων σε παιδαγωγικά θέματα.

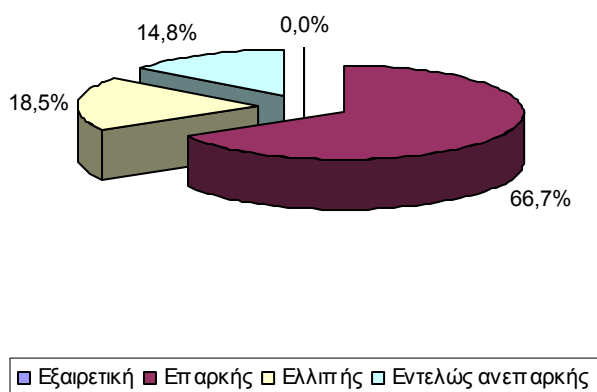
Ερώτημα Β5 : Αξιολόγηση της υποστήριξης των επιβλεπόντων αξιωματικών κατά τον Α' κύκλο της πρακτικής άσκησης

Το ερώτημα στοχεύει στην καταγραφή της άποψης των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που συμμετέχουν στις επιτροπές αξιολόγησης όσον αφορά στο επίπεδο της παρεχόμενης επίβλεψης στους σπουδαστές/τριες από τους αξιωματικούς κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 26 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 23 που ακολουθούν.

Πίνακας 26: Αξιολόγηση της παρεχόμενης υποστήριξης από τους επιβλέποντες αξιωματικούς

	Αριθμός				Ποσοστό			
	1-2	3-5	>5	Σύνολο	1-2	3-5	>5	Σύνολο
Εξαιρετική				0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Επαρκής	3	2	13	18	75,0%	66,7%	65,0%	66,7%
Ελλιπής			5	5	0,0%	0,0%	25,0%	18,5%
Εντελώς ανεπαρκής	1	1	2	4	25,0%	33,3%	10,0%	14,8%
Σύνολο	4	3	20	27	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Σχήμα 23

Παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (66,7%) των ερωτηθέντων μελών του Επιστημονικού Προσωπικού εκτιμά ως επαρκή την επίβλεψη των αξιωματικών στο πλοίο. Όμως αξίζει να σημειωθεί ότι περίπου ένας στους τρεις ερωτώμενους δηλώνει ότι η παρεχόμενη επίβλεψη κυμαινόταν από ελλιπή έως εντελώς ανεπαρκής. Αν σε αυτό προστεθεί και το γεγονός ότι η πλειοψηφία των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που προέβησαν σε αυτές τις κρίσεις προέρχονται από την ομάδα με τη μεγαλύτερη συχνότητα συμμετοχής στις επιτροπές αξιολόγησης και συνεπώς διαθέτουν και τη μεγαλύτερη εμπειρία πάνω στα θέματα εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, ενισχύει την άποψη του αξιολογητή ότι το στοιχείο αυτό χρήζει περισσότερης διερεύνησης, γιατί είναι φανερό ότι τμήμα των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού εντοπίζει πρόβλημα όσον αφορά στην ποιότητα της παρεχόμενης επίβλεψης από τους αξιωματικούς στην εκπαίδευση επί του πλοίου..

Ερώτημα Β6 : Προτάσεις βελτίωσης των αποτελεσμάτων του Α' κύκλου της πρακτικής άσκησης

Το ερώτημα στοχεύει στη διατύπωση προτάσεων από μέρος των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που θα συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης πρακτικής άσκησης.

Δόθηκαν δύο διατυπωμένες επιλογές και δόθηκε η δυνατότητα στον ερωτώμενο να δηλώσει και άλλο τρόπο. Συγκεκριμένα δόθηκαν οι ακόλουθες επιλογές:

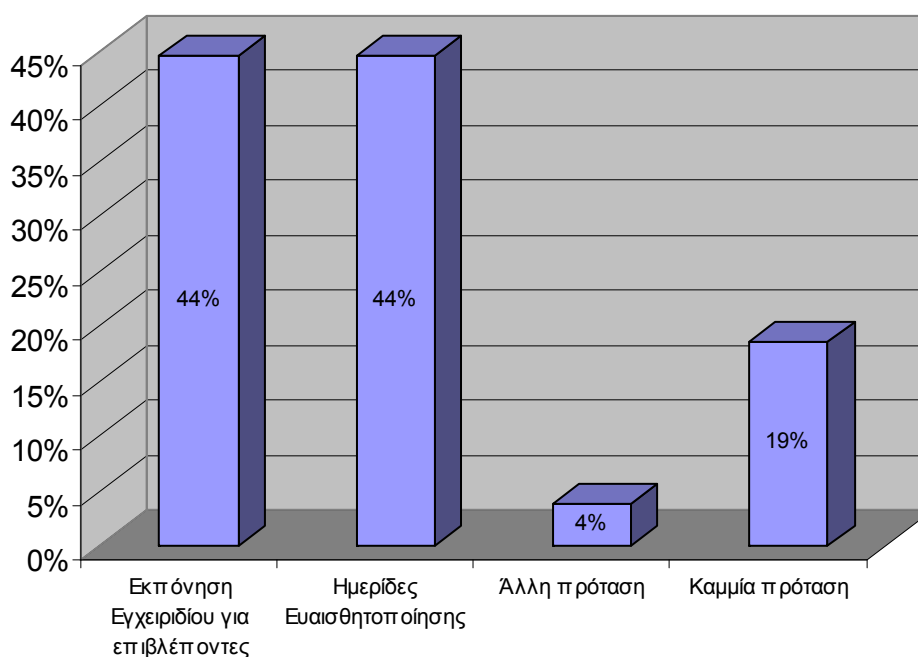
- Εκπόνηση εγχειριδίου πρακτικής άσκησης για τους επιβλέποντες αξιωματικούς
- Διοργάνωση ημερίδων ευαισθητοποίησης για τους επιβλέποντες αξιωματικούς και τις εφοπλιστικές εταιρείες
- Άλλη πρόταση

Οι απαντήσεις που δόθηκαν συνοψίζονται στον Πίνακα 27 και δίνονται σχηματικά στο Σχήμα 24 που ακολουθούν.

Πίνακας 27: Προτάσεις βελτίωσης της πρακτικής άσκησης

	Αριθμός				Ποσοστό			
	1-2	3-5	>5	Σύνολο	1-2	3-5	>5	Σύνολο
Εκπόνηση Εγχειριδίου Πρακτικής Άσκησης για επιβλέποντες	1	2	9	12	25,0%	66,7%	45,0%	44,4%
Ημερίδες Ευαισθητοποίησης	2	2	8	12	50,0%	66,7%	40,0%	44,4%
Άλλη πρόταση			1	1	0,0%	0,0%	5,0%	3,7%
Καμία πρόταση	1	1	3	5	25,0%	33,3%	15,0%	18,5%
Σύνολο	4	3	20	27				

Σχήμα 24

Από τα αποτελέσματα της έρευνας, διαπιστώνεται ότι παρόμοιο ποσοστό των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού (44,4%) εκτιμά ότι τόσο η εκπόνηση εγχειριδίου πρακτικής άσκησης όσο και η διοργάνωση ημερίδων ευαισθητοποίησης με ομάδα στόχο τους επιβλέποντες αξιωματικούς θα συμβάλλει αποφασιστικά στη βελτίωση του επιπέδου της παρεχόμενης πρακτικής άσκησης. Πρέπει να τονιστεί ότι και οι δύο προτάσεις επιλέγονται από μεγάλο αριθμό των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού που συμμετέχουν πολύ συχνά στις επιτροπές αξιολόγησης. Δηλαδή 9 στους 12 από τους ερωτώμενους διδάσκοντες που επιλέγουν την εκπόνηση του εγχειριδίου και 8 στους 12 από τους ερωτώμενους διδάσκοντες που επιλέγουν τη διοργάνωση ημερίδων ευαισθητοποίησης έχουν συμμετάσχει πάνω από 5 φορές σε επιτροπές αξιολόγησης και η κρίση τους ενδιαφέρει ιδιαίτερα αφού στηρίζεται σε συσσωρευμένη εμπειρία.

5. Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Συνεντεύξεων με τα Στελέχη Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Ναυτικών του Υπουργείου Θαλασσιών Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας

Στο πλαίσιο της παρούσας Έκθεσης πραγματοποιήθηκε μια σειρά συναντήσεων - συνεντεύξεων με τα αρμόδια στελέχη της ΔΕΚΝ που έχουν υπό την εποπτεία τους τη λειτουργία των ΑΕΝ.

Στη διάρκεια των συναντήσεων αυτών συζητήθηκαν και συμφωνήθηκαν τα ακόλουθα:

- Η μεθοδολογία προσέγγισης της εκπόνησης της Έκθεσης
- Τα ερωτηματολόγια που απευθύνθηκαν στους σπουδαστές/τριες που πραγματοποίησαν το πρώτο τους εκπαιδευτικό ταξίδι την περίοδο 2008-2010
- Τα ερωτηματολόγια που απευθύνθηκαν στα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού
- Η πραγματοποίηση συνεντεύξεων με τους Διευθυντές Σπουδών των ΑΕΝ Ασπροπύργου των Σχολών Μηχανικών και Πλοιάρχων, οι οποίοι διδάσκουν στις Σχολές
- Τα θέματα - ερωτήματα που στάλθηκαν προς συμπλήρωση στην Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών
- Οι προτεινόμενες συμπληρωματικές δράσεις και οι εναλλακτικοί τρόποι υλοποίησής τους.

Στον Πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται η ημερομηνία πραγματοποίησης των συναντήσεων/συνεντεύξεων και οι συμμετέχοντες σε αυτές.

Ημερομηνία	Συμμετέχοντες	Θέμα
14/10/2010	<p>Ε. Σαπουνάς, Αντιπλοίαρχος Λ.Σ., Τμηματάρχης ΔΕΚΝ Β΄</p> <p>Α. Βουτσινάς, Πλωτάρχης Λ.Σ., Προϊστάμενος Γραφείου Θεμάτων Ε.Ε / ΔΕΚΝ Β΄</p> <p>Λούντζη Α. Υποπ/ρχος ΛΣ Προϊσταμένη Γραφείου Ναυτολόγησης Σπουδαστών & Εποπτείας Σχολών Ε.Ν.</p> <p>Μαρία Σταμπούλη, Μόνιμος Πολιτική Υπάλληλος Εισηγητής Γραφείου Θεμάτων Ε.Ε / ΔΕΚΝ Β</p> <p>Α. Βαρδάρου Κελευστής ΛΣ Εισηγητής Γραφείου Θεμάτων Ε.Ε / ΔΕΚΝ Β</p> <p>Φ. Λιόλου Κελευστής ΛΣ Εισηγητής Γραφείου Ναυτολόγησης Σπουδαστών / ΔΕΚΝ Β</p> <p>Μαρία Γρατσία, Εμπειρογνώμονας - Αξιολογήτρια</p>	<ul style="list-style-type: none"> ο Ανάλυση του έργου της πρακτικής άσκησης και των ιδιαίτερων προβλημάτων της. Ανάλυση του προγράμματος σπουδών, των διαδικασιών ναυτολόγησης, των διαδικασιών εκπαίδευσης επί του πλοίου. ο Εξέταση καταρχήν λύσεων των προβλημάτων της πρακτικής άσκησης και της υλοποίησης συμπληρωματικών δράσεων για τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης στις ΑΕΝ
27/10/2010	<p>Ε. Σαπουνάς, Αντιπλοίαρχος Λ.Σ., Τμηματάρχης ΔΕΚΝ Β΄</p> <p>Α. Βουτσινάς, Πλωτάρχης Λ.Σ., Προϊστάμενος Γραφείου Θεμάτων Ε.Ε / ΔΕΚΝ Β΄</p> <p>Μαρία Σταμπούλη, Μόνιμος Πολιτική Υπάλληλος Εισηγητής Γραφείου Θεμάτων Ε.Ε / ΔΕΚΝ Β</p> <p>Α. Βαρδαρου Κελευστής ΛΣ Εισηγητής Γραφείου Θεμάτων Ε.Ε / ΔΕΚΝ Β</p> <p>Μαρία Γρατσία, Εμπειρογνώμονας -</p>	<ul style="list-style-type: none"> ο Οριστικοποίηση ερωτηματολογίων σπουδαστών/τριών ο Συζήτηση πάνω στο ερωτηματολόγιο των μονίμων εκπαιδευτών

Ημερομηνία	Συμμετέχοντες	Θέμα
	Αξιολογήτρια	
10/11/2010	Ε. Σαπουνάς, Αντιπλοίαρχος Λ.Σ., Τμηματάρχης ΔΕΚΝ Β΄ Α. Βουτσινάς, Πλωτάρχης Λ.Σ., Προϊστάμενος Γραφείου Θεμάτων Ε.Ε / ΔΕΚΝ Β΄ Μαρία Γρατσία, Εμπειρογνώμονας - Αξιολογήτρια	<ul style="list-style-type: none"> ο Οριστικοποίηση ερωτηματολογίου μονίμων εκπαιδευτών ο Συζήτηση πάνω στα πρώτα ευρήματα από τη στατιστική επεξεργασία των ερωτηματολογίων των σπουδαστών/τριών
1/12/2010	Ε. Σαπουνάς, Αντιπλοίαρχος Λ.Σ., Τμηματάρχης ΔΕΚΝ Β΄ Α. Βουτσινάς, Πλωτάρχης Λ.Σ., Προϊστάμενος Γραφείου Θεμάτων Ε.Ε / ΔΕΚΝ Β΄ Μαρία Σταμπούλη, Μόνιμος Πολιτική Υπάλληλος Εισηγητής Γραφείου Θεμάτων Ε.Ε / ΔΕΚΝ Β Α. Βαρδάρου Κελευστής ΛΣ Εισηγητής Γραφείου Θεμάτων Ε.Ε / ΔΕΚΝ Β Μαρία Γρατσία, Εμπειρογνώμονας - Αξιολογήτρια	<ul style="list-style-type: none"> ο Οριστικοποίηση των θεμάτων που στάλθηκαν στην Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών. ο Συζήτηση πάνω στις καταρχήν προτάσεις του αξιολογητή
10/12/2010	Ν. Κωλέτσης, Αντιπλοίαρχος Λ.Σ., Τμηματάρχης ΔΕΚΝ Τμήμα Α΄, Αναπληρωτής Διευθυντής Ε. Σαπουνάς, Αντιπλοίαρχος Λ.Σ., Τμηματάρχης ΔΕΚΝ Β΄ Α. Βουτσινάς, Πλωτάρχης Λ.Σ., Προϊστάμενος Γραφείου Θεμάτων Ε.Ε / ΔΕΚΝ Β΄ Χ. Αντωνάτος, Διευθυντής Σχολής Μηχανικών ΑΕΝ Ασπροπύργου Μ. Μηνογιάννης, Διευθυντής Σχολής Πλοίαρχων ΑΕΝ Ασπροπύργου	<ul style="list-style-type: none"> ο Συνάντηση με Διευθυντές Σπουδών Μηχανικών και Πλοίαρχων της ΑΕΝ Ασπροπύργου ο Περαιτέρω συζήτηση πάνω στα συμπεράσματα και τις προτάσεις του αξιολογητή. Ανάλυση των συμπληρωματικών δράσεων και των προτεινόμενων εναλλακτικών τρόπων υλοποίησής τους.

Ημερομηνία	Συμμετέχοντες	Θέμα
	Μαρία Γρατσία, Εμπειρογνώμονας - Αξιολογήτρια	

Κατά τις συναντήσεις αυτές, τα αρμόδια στελέχη παρουσίασαν σε μεγάλη λεπτομέρεια το περιεχόμενο και τη στοχοθέτηση των συγχρηματοδοτούμενων Πράξεων και παρείχαν πληροφορίες για :

- τη ναυτική εκπαίδευση στις ΑΕΝ και το πρόγραμμα σπουδών,
- τη διαδικασία ναυτολόγησης των σπουδαστών/τριών και τον τρόπο εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης,
- τις ιδιαιτερότητες και δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι σπουδαστές/τριες για την εκτέλεση της πρακτικής άσκησης,
- τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης,
- τη διαδικασία εκπαίδευσης επί του πλοίου και των χρησιμοποιούμενων εκπαιδευτικών εργαλείων, και
- τη διαδικασία της αξιολόγησης της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών/τριών.

Τα κυριότερα προβλήματα που τονίστηκαν από τα αρμόδια στελέχη της ΔΕΚΝ κατά τη διάρκεια των συναντήσεων είναι τα ακόλουθα :

- Η μεγάλη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι σπουδαστές/τριες στην εύρεση πλοίου αφού κατοχυρώσουν δικαίωμα ναυτολόγησης για να εκτελέσουν το πρώτο εκπαιδευτικό τους ταξίδι. Το Γραφείο Ναυτολόγησης της ΔΕΚΝ δίνει έναν κατάλογο με τα ονόματα των σπουδαστών/τριών που κατοχύρωσαν δικαίωμα πρώτου εκπαιδευτικού ταξιδιού στην Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών αλλά δεν εμπλέκεται στις περαιτέρω διαδικασίες. Οι σπουδαστές/τριες πρέπει να αναζητήσουν μόνοι τους πλοίο με αποτέλεσμα να στηρίζονται σε προσωπικές γνωριμίες και επαφές στην Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών και στις ναυτιλιακές εταιρείες. Οι επαφές όμως αυτές έχουν πολύ μεγάλο βαθμό δυσκολίας με αποτέλεσμα να παίρνει πολύ χρόνο στους σπουδαστές/τριες να κατοχυρώσουν πλοίο για να εκτελέσουν την πρακτική τους άσκηση. Τονίστηκε ότι για τις σπουδάστριες το πρόβλημα γίνεται ακόμα μεγαλύτερο

εξαιτίας της επιφυλακτικής στάσης των ναυτιλιακών εταιρειών απέναντί τους εξαιτίας της ιδιαιτερότητας του ναυτικού επαγγέλματος.

- Η έλλειψη ενός τυποποιημένου συστήματος αξιολόγησης των σπουδαστών/τριών που έχουν ολοκληρώσει το πρώτο εκπαιδευτικό τους ταξίδι. Εξηγήθηκε σε μεγάλη λεπτομέρεια η διαδικασία αξιολόγησης και τονίστηκε ότι οι αξιολογητές ενεργούν κατά βούληση με αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται ενιαία μορφή αξιολόγησης.
- Η έλλειψη προγραμμάτων επιμόρφωσης του διδακτικού προσωπικού των ΑΕΝ σε συνεχή και τακτή βάση με αποτέλεσμα να έχει γίνει γραπτή παρατήρηση στις 16/7/2010 από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια της Ναυσιπλοΐας (ΕΜΣΑ) μετά από έλεγχο που διενεργήθηκε στις ΑΕΝ το 2008.
- Η ανάγκη αυξημένης ροής αποφοίτων λυκείου προς τις ΑΕΝ, για να δίνεται η ευχέρεια επιλογής εκείνων που πληρούν καταρχήν τα απαιτούμενα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Η ελληνική ναυτιλία έχει ιδιαίτερη δυναμική και απαιτεί αυξημένο αριθμό αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού, οι οποίοι χρειάζεται να έχουν ποιοτικά χαρακτηριστικά.
- Η ανάγκη συστηματικής ενημέρωσης της ΔΕΚΝ πάνω στην παρεχόμενη εκπαίδευση στις ΑΕΝ και στις υπόλοιπες βαθμίδες της ναυτικής εκπαίδευσης. Η Διεύθυνση ενημερώνεται για τις ΑΕΝ αλλά η συστηματοποίηση της ενημέρωσης καθώς και ο εμπλουτισμός της με δεδομένα που αφορούν στο σύνολο της ναυτικής εκπαίδευσης θα υποστηρίζει καλύτερα το έργο της Διεύθυνσης και θα αποτελεί εργαλείο ορθολογικότερου σχεδιασμού.

Με στόχο την αντιμετώπιση των παραπάνω, τα αρμόδια στελέχη της ΔΕΚΝ προτείνουν τις ακόλουθες λύσεις :

1. Τη δημιουργία και λειτουργία Γραφείων Διασύνδεσης που να αναλαμβάνουν όλη τη διαδικασία της εξεύρεσης θέσης σε πλοίο για την εκτέλεση της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών/τριών που έχουν κατοχυρώσει δικαίωμα ναυτολόγησης.
2. Τη δημιουργία ενός τυποποιημένου συστήματος αξιολόγησης των σπουδαστών/τριών που έχουν ολοκληρώσει το πρώτο εκπαιδευτικό

τους ταξίδι. Το σύστημα να έχει συγκεκριμένες διαδικασίες, κριτήρια και εργαλεία.

3. Την πραγματοποίηση προγραμμάτων επιμόρφωσης για τα μέλη του Επιστημονικού προσωπικού των ΑΕΝ στοχευμένα σε παιδαγωγικά θέματα σε ετήσια τακτική βάση.
4. Τη διενέργεια συγκεκριμένων δράσεων προσέλκυσης μεγαλύτερου αριθμού αποφοίτων λυκείου με στόχο τη βελτίωση του μέσου μαθησιακού επιπέδου των νεοεισερχόμενων σπουδαστών/τριών.

6. Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Συνεντεύξεων με Διευθυντές ΑΕΝ Ασπροπύργου

Στις 10/12/2010 πραγματοποιήθηκε συνέντευξη με τους κ.κ. Χ. Αντωνάτο και Μινογιάννη, Διευθυντές των Σχολών Μηχανικών και Πλοιάρχων της ΑΕΝ Ασπροπύργου, αντίστοιχα.

Η συνέντευξη αυτή με δύο **υψηλόβαθμα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού που κατέχουν τη βαθμίδα του Καθηγητή**, οι οποίοι έχουν σφαιρική αντίληψη των εκπαιδευτικών συνθηκών που επικρατούν στις Σχολές τόσο λόγω της διοικητικής και διδακτικής θέσης που κατέχουν όσο και στην Πρακτική Άσκηση αφού συμμετέχουν και στις επιτροπές αξιολόγησης της πρακτικής άσκησης συμβάλλει στην ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρακτικής άσκησης του Α' Κύκλου με βάση τις απόψεις των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού.

Η συνέντευξη βασίστηκε στα θέματα/ερωτήματα που τίθενται στο δομημένο ερωτηματολόγιο.

Τα κύρια σημεία που τονίστηκαν από τους συνεντευξιαζόμενους είναι τα ακόλουθα :

1. Το πρόβλημα εύρεσης πλοίου για την εκτέλεση της πρακτικής άσκησης.

Οι σπουδαστές/τριες έχουν πρόβλημα στην εύρεση θέσεων πρακτικής άσκησης με αποτέλεσμα συχνά να χάνουν εξάμηνο σπουδών. Το πρόβλημα γίνεται πολύ έντονο στην περίπτωση των σπουδαστριών λόγω άρνησης των ναυτιλιακών εταιρειών να τις ναυτολογήσουν. Τονίστηκε ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο αριθμός των σπουδαστών/τριών είναι συχνά μεγαλύτερος από τις υπάρχουσες θέσεις δοκίμων στα πλοία γεγονός που εντείνει τη δυσκολία εύρεσης θέσης πρακτικής άσκησης.

2. Το πρόβλημα εκτέλεσης άσχετων εργασιών κατά τη πρακτική άσκηση.

Υπάρχει θέμα με τους σπουδαστές/τριες και την εκτέλεση από μέρους τους εργασιών εκτός του αντικείμενου της πρακτικής άσκησης. Τόνισαν όμως ότι σπουδαστές/τριες που καταλήγουν να κάνουν άσχετες με την εκπαίδευσή τους εργασίες στα πλοία κατά κύριο λόγο ναυτολογούνται στην ακτοπλοΐα και όχι στα ποντοπόρα πλοία. Για το λόγο αυτό το ποσοστό τους δεν είναι πολύ μεγάλο.

3. Η ανάγκη αναμόρφωσης των ΚΕΠ.

Τα ΚΕΠ χρειάζονται άμεσης και ριζικής αναμόρφωσης. Τόνισαν ότι οι ασκήσεις ναυτιλίας που περιλαμβάνονται στα ΚΕΠ αφορούν το Β' Εξάμηνο και δεν έχουν διδαχθεί στο Α' Εξάμηνο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα ΚΕΠ είχαν συγγραφεί για το Α' έτος σπουδών των ΑΕΝ και όταν δημιουργήθηκαν τα δύο διδακτικά εξάμηνα το ΚΕΠ δεν αναμορφώθηκε με αποτέλεσμα οι ασκήσεις να αναφέρονται σε διδακτέα ύλη Α' έτους και όχι Α' Εξαμήνου. Προτείνουν λοιπόν την αναμόρφωση των ΚΕΠ σε δύο κατευθύνσεις :

- i. Να συμβαδίζουν με τη διδαχθείσα ύλη.
- ii. Να είναι συμβατά με τις τεχνολογικές εξελίξεις στη ναυσιπλοΐα.

4. Η ανάγκη επιμόρφωσης των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ.

Τα επιμορφωτικά σεμινάρια στη θεματική της παιδαγωγικής εκτιμούνται ως χρήσιμα αλλά οι Διευθυντές τόνισαν ότι για να διασφαλιστεί η παρακολούθησή τους από τα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού πρέπει να πραγματοποιούνται επιτόπου στις ΑΕΝ και να μην είναι μακράς διάρκειας.

5. Η ανάγκη τυποποίησης του συστήματος αξιολόγησης των σπουδαστών/τριών.

Οι Διευθυντές εκτιμούν ότι είναι απολύτως αναγκαία η τυποποίηση του συστήματος αξιολόγησης των σπουδαστών/τριών μετά το πέρας της πρακτικής άσκησης. Τόνισαν ότι κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης, τα μέλη των επιτροπών αξιολόγησης είναι σε θέση να διακρίνουν αν ο/η σπουδαστής/τρια έχει εκπαιδευτεί στα προβλεπόμενα εκπαιδευτικά θέματα κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Συνεπώς είναι σε θέση να εκτιμήσουν το βαθμό υποστήριξης που έχουν λάβει οι σπουδαστές/τριες από τους επιβλέποντες αξιωματικούς. Συμφωνούν ότι ένας Οδηγός Εκτέλεσης Πρακτικής Άσκησης που να απευθύνεται στους Πλοιάρχους, Μηχανικούς και αξιωματικούς των πλοίων θα συνέβαλε στη βελτίωση της παρεχόμενης γνώσης επί του πλοίου. Προτείνουν μάλιστα ο Οδηγός να παρέχει επεξηγήσεις

πάνω στη χρήση του ΚΕΠ και τη διαδικασία συμπλήρωσής του με δεδομένο ότι συχνά οι αξιωματικοί επίβλεψης δεν καταλαβαίνουν τα αναγραφόμενα και συνεπώς τις απαιτήσεις εκπαίδευσης με βάση το ΚΕΠ.

6. Το ενδιαφέρον ναυτιλιακών εταιρειών να προσλάβουν πρακτικά ασκούμενους δόκιμους.

Τόνισαν ότι αρκετές ναυτιλιακές εταιρείες επιθυμούν να διαμορφώσουν μελλοντικά στελέχη μέσα από τη διαδικασία της πρακτικής άσκησης. Αυτό αποτελεί επαγγελματική κατοχύρωση για τους σπουδαστές. Οι ναυτιλιακές εταιρείες που ακολουθούν πολιτική διαμόρφωσης στελεχών δίνουν συγκεκριμένες κατευθύνσεις στους πλοιάρχους όσον αφορά την εκπαίδευση των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης.

7. Παρουσίαση της Έρευνας με την Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών

Με βάση τους όρους της σύμβασης, ο αξιολογητής όφειλε να πραγματοποιήσει συνεντεύξεις με την Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών. Η Ένωση όμως δεν θέλησε να παραχωρήσει συνεντεύξεις και ενημέρωσε τη ΔΕΚΝ ότι επιθυμεί να καταθέσει γραπτώς τις απόψεις της (η σχετική επιστολή της ΔΕΚΝ που ενημερώνει τον αξιολογητή για τη στάση της Ένωσης επισυνάπτεται στο Παράρτημα της Έκθεσης). Κατόπιν τούτου, ο αξιολογητής, σε συνεργασία με τη ΔΕΚΝ, εκπόνησε ημιοδομημένο ερωτηματολόγιο που στάλθηκε στην Ένωση. Η Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών απάντησε στις 13/12/2010.

Τα θέματα που τέθηκαν και οι απαντήσεις της Ένωσης συνοψίζονται στα ακόλουθα :

1. «Οι σπουδαστές των ΑΕΝ έχουν ιδιαίτερη δυσκολία να βρουν πλοίο για την εκτέλεση της πρακτικής άσκησης και που νομίζετε ότι οφείλεται η δυσκολία αυτή.»

Η Ένωση παραδέχεται ότι οι σπουδαστές/τριες αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εξασφάλιση πλοίου για την εκτέλεση της πρακτικής άσκησης. Τονίζουν ότι ιδιαίτερο πρόβλημα αντιμετωπίζουν εκείνοι οι σπουδαστές/τριες που δεν αποκτούν δικαίωμα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης κατά την κανονική περίοδο εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης και παραπέμπονται είτε σε εμβόλιμη περίοδο είτε σε επόμενη περίοδο εκτέλεσης πρακτικής άσκησης με αποτέλεσμα να περιορίζεται ο διαθέσιμος προς ναυτολόγηση χρόνος. Επιπλέον, η Ένωση τονίζει ότι άλλος σημαντικός παράγοντας που επιτείνει το πρόβλημα της εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης είναι οι εξωπραγματικές απαιτήσεις (τρεις Έλληνες αξιωματικοί της ειδικότητας επί του πλοίου) στα ελληνόκτητα με ξένη σημαία πλοία προκειμένου να επιτραπεί η ναυτολόγηση σπουδαστών/τριών για την εκτέλεση της πρακτικής τους άσκησης.

2. «Πως αξιολογείτε την πρακτική άσκηση που εκτελούν οι σπουδάστριες και πως εξηγείτε την ιδιαίτερη δυσκολία ανεύρεσης πλοίου που παρατηρείται σε σχέση με τους άντρες συναδέλφους τους;»

Η Ένωση υποστηρίζει ότι με βάση πληροφορίες που διαθέτει δεν έχει διαπιστώσει ότι οι σπουδάστριες υστερούν στον τομέα αυτόν έναντι των σπουδαστών. Η δυσκολία

που παρατηρείται στην ανεύρεση πλοίου έναντι αντρών συναδέλφων τους έγκειται στο γεγονός ότι οι συνθήκες συμβίωσης μιας σπουδάστριας για 5-6 μήνες μεταξύ αντρών, η πλειονότητα των οποίων είναι συχνά αλλοδαποί με άλλη κουλτούρα, ήθη και έθιμα, είναι εξαιρετικά δυσχερείς.

3. «Πιστεύετε ότι το ισχύον σύστημα εξεύρεσης πλοίου για την πρακτική άσκηση είναι αποτελεσματικό; Αν δημιουργηθεί ένα σύστημα διασύνδεσης μεταξύ των ΑΕΝ και των πλοίων θα ήταν αποτελεσματικότερο;»

Η Ένωση εκτιμά ότι το ισχύον σύστημα εύρεσης πλοίου για την πρακτική άσκηση είναι αποτελεσματικό και καλύπτει τις απαιτήσεις.

4. «Ενδιαφέρει τις πλοιοκτήτριες εταιρείες να προσλάβουν σπουδαστές που εκτελούν την πρακτική τους άσκηση ως στελέχη της εταιρείας; Με βάση ποια κριτήρια επιλέγονται δόκιμοι ως στελέχη της εταιρείας;»

Η Ένωση υποστηρίζει ότι είναι πολύ πρόωρο σε στάδιο εκπαίδευσης να αξιολογηθεί αν σπουδαστής/τρια είναι κατάλληλος/η για να αξιοποιηθεί αργότερα ως στέλεχος των ναυτιλιακών εταιρειών. Η αξιολόγηση των σπουδαστών/τριών γίνεται διαχρονικά κατά την επαγγελματική σταδιοδρομία και αφού ανελιχθούν σε υψηλότερα κλιμάκια στην ιεραρχία του ναυτικού επαγγέλματος.

5. «Έχετε αντιληφθεί κενά γνώσεων όταν οι σπουδαστές εκτελούν την πρακτική άσκηση; Είναι επαρκής η θεωρητική κατάρτιση που λαμβάνουν στις ΑΕΝ; Πως κρίνετε το ΚΕΠ; Καλύπτει τις σύγχρονες απαιτήσεις επί των πλοίων ή χρειάζεται βελτίωση;»

Η Ένωση υποστηρίζει ότι επειδή η τεχνολογία που εφαρμόζεται στα πλοία αλλάζει με ταχείς ρυθμούς όλο το φάσμα της ναυτικής εκπαίδευσης (καθηγητές, διδακτέα ύλη, εκπαιδευτικά κείμενα και εξοπλισμός) θα πρέπει ανά τακτά χρονικά διαστήματα να εκσυγχρονίζεται ακολουθώντας τις τεχνολογικές εξελίξεις.

6. «Πολλοί σπουδαστές που ερωτήθηκαν μέσω της παρούσας διαδικασίας, έκριναν ότι χρειάζεται βελτίωση της πρακτικής άσκησης σε επίπεδο πλοιάρχων και επιβλεπόντων αξιωματικών. Συμφωνείτε με την άποψη αυτή; Αν ναι, η ΔΕΚΝ εξετάζει την διοργάνωση ημερίδων ενημέρωσης για τη διαδικασία πρακτικής άσκησης που να απευθύνεται σε πλοιάρχους και αξιωματικούς καθώς

και την εκπόνηση Οδηγού με κατευθύνσεις πάνω στην πρακτική άσκηση που να μοιραστεί στους πλοιάρχους και αξιωματικούς. Συμφωνείτε;»

Η Ένωση δηλώνει ότι συμφωνεί με την άποψη ότι θα πρέπει πάντα να επιδιώκεται η βελτίωση κάθε δράσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Επιπλέον, θεωρεί εξαιρετικά χρήσιμη τη διοργάνωση ημερίδων ενημέρωσης από την ΔΕΚΝ για τη διαδικασία της πρακτικής άσκησης και την εκπόνηση Οδηγού με κατευθύνσεις πάνω στην πρακτική άσκηση, ο οποίος θα μοιραστεί στους πλοιάρχους και στους αξιωματικούς. Η Ένωση προτείνει ότι το ακροατήριο στις ημερίδες αυτές θα μπορούσε να απαρτίζεται, για καθαρά τεχνικούς λόγους, από αρχιπλοιάρχους και αρχιμηχανικούς των γραφείων των εταιρειών, οι οποίοι στη συνέχεια θα ενημερώσουν τους αξιωματικούς που είναι ναυτολογημένοι στα πλοία τους.

7. «Προτείνετε τρόπους βελτίωσης της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών και λύσεις για την εξεύρεση πλοίου για τις γυναίκες σπουδάστριες. Αναφέρετε, αν είναι δυνατόν, καλές πρακτικές για την πρακτική άσκηση από την εμπειρία τους από άλλες χώρες»

Η Ένωση υποστηρίζει ότι η βελτίωση της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών/τριών θα μπορούσε να προκύψει από την ελαχιστοποίηση των απαιτήσεων για τη ναυτολόγηση σπουδαστών/τριών σε ελληνόκτητα πλοία με ξένη σημαία μη συμβεβλημένα με το NAT, δηλαδή να παραμείνει μόνο η απαίτηση ο πλοίαρχος και ο Α' μηχανικός να είναι Έλληνες. Υποστηρίζει ότι το μέτρο αυτό ενδέχεται να βοηθήσει και στην ανεύρεση πλοίου για τις σπουδάστριες αφού κατά το παρελθόν έχει εκδηλωθεί σχετικό έντονο ενδιαφέρον από εταιρείες κρουαζιερόπλοιων.

8. Συμπεράσματα - Προτάσεις

Η πρακτική άσκηση του Α' Κύκλου κρίνεται σε γενικές γραμμές θετικά από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, τα οποία έλαβαν μέρος στην αξιολόγηση.

Με βάση την έρευνα πεδίου των σπουδαστών/τριών είναι αξιοσημείωτο και αξιολογείται ως πολύ σημαντικό ότι η συντριπτική πλειοψηφία των σπουδαστών/τριών κρίνει ότι η πρακτική άσκηση είχε θετικές επιπτώσεις στην επαγγελματική σταδιοδρομία τους και μόνο ένα ελάχιστο ποσοστό των ερωτώμενων κρίνει ότι δεν είχε ουσιαστικό όφελος από την πρακτική άσκηση.

Φυσικά, στο πλαίσιο της αξιολόγησης, εντοπίστηκαν προβλήματα και αδυναμίες στο σύστημα τα οποία χρήζουν αντιμετώπισης και επίλυσης.

Στα κεφάλαια που ακολουθούν, με βάση τα αποτελέσματα των ερευνών πεδίου, τις συνεντεύξεις με τα στελέχη της ΔΕΚΝ και τους Διευθυντές των Σχολών Ασπροπύργου και τις απαντήσεις της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών, αναλύονται τα διαπιστωμένα προβλήματα και προτείνονται συγκεκριμένες λύσεις σε κάθε πρόβλημα με στόχο τη βελτίωση του συστήματος εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης.

8.1. Εξεύρεση Θέσεων Πρακτικής Άσκησης

Σύμφωνα με το Π.Δ. 251/1999:

«για την πραγματοποίηση της πρώτης εκπαιδευτικής περιόδου επί πλοίου σε κάθε πλοίο με ελληνική ή ξένη σημαία με ειδικές προδιαγραφές που καθορίζονται από το Π.Δ., συνίσταται μια τουλάχιστον θέση εκπαιδευόμενου σπουδαστή καταστρώματος και μία τουλάχιστον θέση εκπαιδευόμενου σπουδαστή μηχανής».

Επιπλέον, το Π.Δ. αναφέρει ρητώς ότι:

«Οι Εφοπλιστικές Ενώσεις υποχρεούνται να εξασφαλίζουν τον απαιτούμενο αριθμό πλοίων και να δέχονται τους σπουδαστές που αποστέλλονται από τις ΑΕΝ για ναυτολόγηση».

Το Γραφείο Ναυτολόγησης της ΔΕΚΝ διενεργεί άτυπη επαφή με την Ένωση και τους δίνει κατάλογο με τα ονόματα των σπουδαστών που έχουν κατοχυρώσει δικαίωμα ταξιδιού. Το Γραφείο όμως δεν έχει αρμοδιότητα περαιτέρω υποστήριξης

των σπουδαστών/τριών για την ναυτολόγησή τους και έτσι οι σπουδαστές/τριες αναγκάζονται να αναζητήσουν μόνοι τους πλοίο για την πραγματοποίηση του πρώτου εκπαιδευτικού τους ταξιδιού.

Η επαφή όμως των σπουδαστών/τριών με την Ένωση παρουσιάζεται δύσκολη, παρότι υπάρχει το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο το οποίο προβλέπει την υποχρέωση από μέρους της Ένωσης ναυτολόγησης των σπουδαστών για την εκτέλεση της πρακτικής τους άσκησης. Συνεπώς **οι σπουδαστές/τριες έρχονται αντιμέτωποι με ένα διαιδαλώδες σύστημα** που περιλαμβάνει προσπάθεια επαφής προς εξασφάλιση ναυτολόγησης και γνωριμιών τόσο με την Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών, όσο και σε ναυτιλιακές εταιρείες, το ίδιο το Υπουργείο και συνδικαλιστικές ενώσεις (π.χ. ΠΝΟ και ΠΕΠΕΝ).

Το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας είναι να παρατηρείται **μεγάλος βαθμός δυσκολίας καθώς και καθυστερήσεις στην εξεύρεση θέσης** σε πλοίο για την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών/τριών. Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου, ο ένας στους τέσσερις σπουδαστές δυσκολεύεται να βρει θέση σε πλοίο. Επιπλέον, οι μισοί σπουδαστές/τριες δήλωσαν ότι πρέπει να διαθέτουν προσωπική επικοινωνία με τις ναυτιλιακές εταιρείες για να διασφαλίσουν θέση σε πλοίο. Κατά τη διάρκεια της έρευνας, τονίστηκε από το 43% των σπουδαστών/τριών ότι είναι σχεδόν απαραίτητο να έχουν γνωστό σε ναυτιλιακή εταιρεία με αποτέλεσμα πολλές φορές ακόμα και **να χάνουν το επόμενο εξάμηνο φοίτησης στις ΑΕΝ**, προαπαιτούμενο για το οποίο είναι η επιτυχής εκτέλεση του πρώτου εκπαιδευτικού ταξιδιού. Σημαντικό τμήμα των σπουδαστών/τριών τόνισε ότι δεν υπάρχουν συγκεκριμένα κριτήρια από μέρους της πλοιοκτήτριας εταιρείας σε ότι αφορά στην επιλογή σπουδαστή/τριας για τη θέση δόκιμου στο πλοίο.

Το πρόβλημα παρουσιάζεται **πιο έντονο στην περίπτωση των σπουδαστριών**, οι οποίες αντιμετωπίζουν την επιφυλακτική στάση των εταιρειών για ναυτολόγηση με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στη ολοκλήρωση των σπουδών τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι στην έρευνα πεδίου που διεξήχθη περίπου 7 στις 10 σπουδάστριες δήλωσε ότι αντιμετώπισε δυσκολίες στην εξεύρεση πλοίου για την εκτέλεση της πρακτικής άσκησης.

Τα προβλήματα εύρεσης θέσης για την εκτέλεση πρακτικής άσκησης τονίστηκαν και από τα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ που συμμετείχαν στην

έρευνα πεδίου και από τους Διευθυντές των Σχολών Ασπροπύργου κατά τη διάρκεια της συνέντευξης μαζί τους. Η Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών αναγνωρίζει ότι υπάρχει δυσκολία εύρεσης πλοίου από τους σπουδαστές/τριες αλλά δεν αναγνωρίζει ότι το πρόβλημα είναι μεγαλύτερο στις σπουδάστριες και εκτιμά ότι το ισχύον σύστημα εύρεσης πλοίου για την πρακτική άσκηση είναι αποτελεσματικό και δεν χρήζει ανάγκης αλλαγής.

Για να ξεπεραστούν τα παραπάνω προβλήματα, απαιτείται η δημιουργία αξιόπιστου μηχανισμού εντός των ΑΕΝ που να αναλαμβάνει την ναυτολόγηση των σπουδαστών σε πλοίο για την εκτέλεση της πρακτικής άσκησης. Η ευθύνη της εξεύρεσης θέσης ανήκει σε κάθε περίπτωση στο Υπουργείο με δεδομένο ότι η εκτέλεση πρακτικής άσκησης προβλέπεται στο πρόγραμμα σπουδών των ΑΕΝ για τη συνέχιση και ολοκλήρωση των σπουδών.

Συνεπώς, στο πλαίσιο αυτό:

Προτείνεται η δημιουργία ενός κεντρικού **Γραφείου Διασύνδεσης** με **περιφερειακά παραρτήματα σε κάθε ΑΕΝ**, κατά το πρότυπο των Γραφείων Διασύνδεσης σε ΑΕΙ και ΤΕΙ, τα οποία θα στελεχωθούν κατάλληλα με εκπαιδευμένο προσωπικό, θα εξοπλιστούν με την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή και θα προβαίνουν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την εξασφάλιση θέσης πρακτικής άσκησης σε όλους τους σπουδαστές ανεξαρτήτως ειδικότητας και φύλου.

Τα περιφερειακά παραρτήματα θα αναλαμβάνουν την προσωπική επαφή με τους κατά τόπου σπουδαστές/τριες και έχουν την υποχρέωση συλλογής των καταλόγων με τους σπουδαστές/τριες που έχουν κατοχυρώσει δικαίωμα ναυτολόγησης. Στη συνέχεια θα τα προωθούν στο κεντρικό Γραφείο Διασύνδεσης, το οποίο θα έχει αναλάβει την επαφή με την Ένωση Εφοπλιστών για να έχει πληροφόρηση για τις υπάρχουσες κενές θέσεις στα πλοία. Επίσης προτείνεται να εξεταστεί η πιθανότητα να εκπονείται το εκπαιδευτικό προφίλ κάθε σπουδαστή/τριας από τα παραρτήματα, το οποίο να αποστέλλεται στο κεντρικό Γραφείο και να δίνεται στην Ένωση ή/και στις ναυτιλιακές εταιρείες στην περίπτωση που κριθεί σκόπιμο. Το κεντρικό Γραφείο θα αναλαμβάνει την εξεύρεση θέσεων για τους σπουδαστές/τριες και θα έχει την ευθύνη κατανομής των σπουδαστών/τριών σε αυτές. Θα είναι αποκλειστική ευθύνη του κεντρικού Γραφείου να βρεθεί θέση για όλους τους σπουδαστές/τριες στον χρόνο που

χρειάζεται έτσι ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος χασίματος εξαμήνου από τους σπουδαστές/τριες. Σε κάθε περίπτωση προτείνεται η πραγματοποίηση των προσωπικών επαφών των σπουδαστών /τριων με τις ναυτιλιακές εταιρείες να γίνεται σε δεύτερο στάδιο και μετά την γνωστοποίηση σ' αυτούς των κενών θέσεων πρακτικής άσκησης.

Πιο συγκεκριμένα προτείνονται ενδεικτικά οι ακόλουθες αρμοδιότητες για τα Γραφεία Διασύνδεσης, οι οποίες χρήζουν περαιτέρω εξειδίκευσης:

- Αναλαμβάνουν την εξεύρεση θέσης πρακτικής άσκησης για όλους τους σπουδαστές/τριες που κατοχύρωσαν δικαίωμα ναυτολόγησης όπως αναλύθηκε ανωτέρω.
- Προσφέρουν βοήθεια και υποστήριξη στους σπουδαστές/τριες κατά τη διαδικασία αναζήτησης εργασίας (σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, συστατικών επιστολών, προετοιμασία για συνέντευξη επιλογής κτλ).
- Πληροφορούν τους ενδιαφερόμενους για την αγορά εργασίας και τους επαγγελματικούς και εργοδοτικούς φορείς.
- Διαθέτουν συγκεντρωμένες τις αγγελίες για νέες διαθέσιμες θέσεις εργασίας σε ναυτιλιακές εταιρείες, επιχειρήσεις στο χώρο της ναυτιλίας καθώς και τις προκηρύξεις νέων θέσεων εργασίας στο δημόσιο τομέα.
- Ενημερώνουν τους ενδιαφερόμενους για τις μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, για τις παρεχόμενες υποτροφίες, για τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, εξειδίκευσης, για εκπαιδευτικά σεμινάρια και συνέδρια.
- Παρέχουν πληροφόρηση για τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων.
- Εκπονούν έρευνες και μελέτες για τη ναυτική εκπαίδευση και την αγορά εργασίας.

Επιπλέον, προτείνεται η ανάπτυξη δικτυακού τόπου, στον οποίο θα είναι συνδεδεμένα όλα τα παραρτήματα και που θα εξασφαλίσει τη μεταξύ τους ηλεκτρονική διασύνδεση και ανταλλαγή πληροφοριών. Ο δικτυακός τόπος θα αξιοποιείται από τους σπουδαστές/τριες, τους εκπαιδευτικούς, την Ένωση Εφοπλιστών, τις ναυτιλιακές εταιρείες και όποιον άλλο ενδιαφερόμενο. Στον δικτυακό τόπο θα αναπτυχθεί βάση δεδομένων που με κατάλληλη επεξεργασία να

παρέχει πρωτογενή στοιχεία, π.χ. όσον αφορά την απορροφητικότητα των σπουδαστών/τριων σε θέσεις πρακτικής άσκησης. Παράλληλα, ο δικτυακός τόπος θα παρέχει πληροφορίες για την αγορά εργασίας, τις υπάρχουσες προκηρύξεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, για μεταπτυχιακές σπουδές, εκδηλώσεις, συνέδρια, κλπ. Η τεχνική υποστήριξη του δικτυακού τόπου και η συνεχής ενημέρωσή του είναι ευθύνη του κεντρικού Γραφείου Διασύνδεσης το οποίο θα διαθέτει υπεύθυνο διαχειριστή του δικτυακού τόπου. Τα περιφερειακά παραρτήματα θα έχουν τη δυνατότητα να στέλνουν στον υπεύθυνο διαχειριστή πληροφορίες σχετικά με την τοπική αγορά εργασίας ή οτιδήποτε άλλο συμβαίνει σε τοπικό επίπεδο και άπτεται του ενδιαφέροντος των σπουδαστών/τριών για ανάρτηση στον δικτυακό τόπο.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κεντρικού Γραφείου Διασύνδεσης, προτείνεται η **εκπόνηση** σε ετήσια συστηματική βάση **έρευνας** που να αφορά στη συνολική καταγραφή της ναυτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλες τις βαθμίδες (Επαγγελματικά Λύκεια με προγράμματα ναυτικής κατεύθυνσης, ΑΕΝ, των νεοεισαχθέντων και αποφοίτων των εξειδικευμένων στη ναυτιλία προπτυχιακών και μεταπτυχιακών Πανεπιστημιακών Προγραμμάτων Σπουδών (Πανεπιστήμιο Πειραιά, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ΕΜΠ)), και στην ανάλυση των τάσεων και του προφίλ των σπουδαστών/τριών στα εν λόγω Ιδρύματα με στόχο την περαιτέρω επιστημονική τεκμηρίωση των όποιων πρωτοβουλιών αναφορικά με την βελτίωση της εκπαίδευσης στις ΑΕΝ. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην εξέταση της εκπαίδευσης των ΑΕΝ καθώς και των εξελίξεων στην πρακτική άσκηση.

8.2. Επίβλεψη και Εκπαιδευτικό Αντικείμενο της Πρακτικής Άσκησης

Ο Πλοίαρχος ή ο Α' Μηχανικός ορίζει ως υπεύθυνο για την επίβλεψη και την καθοδήγηση του σπουδαστή/τριας τον αξιωματικό γέφυρας ή μηχανής (ανάλογα με ειδικότητα του σπουδαστή/τριας) κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης επί του πλοίου.

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου των σπουδαστών/τριων, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα :

- ο Σε αρκετές περιπτώσεις ο υπεύθυνος αξιωματικός για την επίβλεψη της πρακτικής άσκησης άλλαξε πάνω από τρεις φορές. Παρατηρήθηκε δε ότι ενώ

η μεγάλη πλειοψηφία των σπουδαστών/τριών δηλώνει ικανοποιημένη με την επίβλεψη στο πλοίο, μη αμελητέος αριθμός σπουδαστών/τριών έκρινε ως ελλιπή ή ανεπαρκή την εκπαίδευση που έλαβε κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Με βάση τις συσχετίσεις που πραγματοποιήθηκαν από τον αξιολογητή, διαπιστώθηκε ότι οι μισοί από τους σπουδαστές/τριες που έκριναν ως ελλιπή ή ανεπαρκή την εκπαίδευση που έλαβαν στο πλοίο αντιμετώπισαν πολλαπλές αλλαγές των υπευθύνων αξιωματικών.

- Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, μη αμελητέος αριθμός των σπουδαστών/τριών έκανε διάφορες άσχετες με την προβλεπόμενη εκπαίδευσή του εργασίες και η εκπαίδευσή τους δεν ακολούθησε το πρόγραμμα εκπαίδευσης που προβλέπεται από το πρόγραμμα σπουδών τους.

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού και τις διενεργούμενες συνεντεύξεις με τους Διευθυντές των Σχολών Ασπροπύργου, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα :

- Έχει διαπιστωθεί έλλειψη βοήθειας από τους αξιωματικούς επίβλεψης σε εκπαιδευτικά θέματα επί του πλοίου, η οποία οφείλεται είτε σε αδιαφορία σχετικά με την εκπαίδευση των σπουδαστών/τριών είτε ακόμα και σε άγνοια βασικών θεμάτων από μέρους τους
- Έχει παρατηρηθεί έλλειψη ομοιομορφίας στην εκπαίδευση των σπουδαστών με αποτέλεσμα να υπάρχει διαφοροποίηση στο επίπεδο γνώσεων μετά το πέρας της πρακτικής άσκησης. Οι Διευθυντές των Σχολών Ασπροπύργου τόνισαν ότι στην περίπτωση που η πολιτική της ναυτιλιακής εταιρείας είναι η δημιουργία στελεχών τότε δίνεται μεγάλη προσοχή στην εκπαίδευση του δοκίμου.
- Έχει παρατηρηθεί ότι οι αξιωματικοί επίβλεψης σε ορισμένες περιπτώσεις δίνουν λανθασμένες πληροφορίες στους σπουδαστές/τριες σχετικά με την ορθή συμπλήρωση του ΚΕΠ.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, εκτιμάται ότι η πρακτική άσκηση χρειάζεται παρακολούθηση από το Υπουργείο και τη ΔΕΚΝ για να διασφαλιστεί ότι δεν υπάρχουν παρεκκλίσεις από το πρόγραμμα σπουδών και να αποφεύγονται, στο μέτρο του δυνατού, συχνές αλλαγές των επιβλεπόντων αξιωματικών. Παρόλα αυτά, τα αρμόδια στελέχη της ΔΕΚΝ τόνισαν ότι, με δεδομένο ότι η συντριπτική πλειοψηφία

των σπουδαστών/τριών ναυτολογούνται σε ποντοπόρα πλοία, λόγω των αντικειμενικών συνθηκών δεν είναι δυνατό να γίνεται έλεγχος στην εκπαιδευτική διαδικασία της πρακτικής άσκησης.

Στη βάση αυτή:

Προτείνεται η υλοποίηση ενεργειών τυποποίησης της πρακτικής άσκησης και **ευαισθητοποίησης** των εμπλεκομένων από μέρους των ναυτιλιακών εταιρειών στην πρακτική άσκηση με στόχο τη διασφάλιση του ίδιου επιπέδου παρεχόμενης εκπαίδευσης για όλους του σπουδαστές/τριες

Συγκεκριμένα:

1. εκπόνηση **Οδηγού Εκτέλεσης Πρακτικής Άσκησης** που να απευθύνεται στους Πλοιάρχους, Α' Μηχανικούς και τους επιβλέποντες αξιωματικούς. Ο Οδηγός θα επεξηγεί το ΚΕΠ και τον τρόπο χρησιμοποίησής του και θα θέτει τις παραμέτρους και τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται για την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας πρακτικής άσκησης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών.
2. διοργάνωση **ημερίδων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης**, σε συνεργασία με την Ένωση Εφοπλιστών, που να απευθύνονται στις ναυτιλιακές εταιρείες και στα ανώτατα πληρώματα με στόχο την ενημέρωση πάνω στη σημασία της πρακτικής άσκησης για τους σπουδαστές/τριες αλλά καθώς και για στους κανόνες εκτέλεσής της σύμφωνα με τις προδιαγραφές του προγράμματος σπουδών των ΑΕΝ. Τονίζεται ότι, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου, σημαντικό ποσοστό των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ συμφωνεί ότι τόσο η εκπόνηση Οδηγού όσο και η διοργάνωση ημερίδων ευαισθητοποίησης θα συμβάλει στη βελτίωση του επιπέδου της πρακτικής άσκησης.

Αξίζει να τονιστεί ότι και η Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών δήλωσε σύμφωνη με την εκπόνηση **Οδηγού Εκτέλεσης Πρακτικής Άσκησης** καθώς και με τη διοργάνωση **ημερίδων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης** και ότι εκτιμά ότι θα συμβάλλουν στη βελτίωση της παρεχόμενης πρακτικής άσκησης.

8.3. Αναμόρφωση των ΚΕΠ

Οι σπουδαστές/τριες των ΑΕΝ κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης εκπαιδεύονται και συμπληρώνουν το Εγχειρίδιο Κατευθυνόμενης Εκπαίδευσης της πρώτης θαλάσσιας εκπαιδευτικής περιόδου (ΚΕΠ). Υπάρχει ΚΕΠ τόσο για την ειδικότητα των πλοιάρχων όσο και των μηχανικών. Σκοπός του ΚΕΠ είναι να προδιαγράψει ένα δομημένο πρόγραμμα εκπαίδευσης για τους σπουδαστές/τριες κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης.

Όμως σημαντικός αριθμός σπουδαστών/τριών και μελών του Εκπαιδευτικού Προσωπικού των ΑΕΝ παρατήρησε ότι το ΚΕΠ είναι ανεπαρκές, είναι συμβατό με παλιά συστήματα και όργανα ναυσιπλοίας και δεν περιλαμβάνει τα σύγχρονα συστήματα και μέσα του πλοίου, τα σύγχρονα μηχανήματα, τους νέους τρόπους ναυσιπλοίας, κανονισμούς, τα σύγχρονα μέσα ασφαλείας και φόρτωσης, κλπ. και ότι χρειάζεται άμεσα αναμόρφωση για να μπορεί να ανταποκρίνεται στα σύγχρονα δεδομένα της ναυσιπλοίας.

Σημαντικό ποσοστό των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού τόνισε την άμεση ανάγκη αναμόρφωσης του ΚΕΠ σε σχέση με :

- ο Τη διδαχθείσα ύλη του Α' εξαμήνου με δεδομένο ότι οι ασκήσεις ναυτιλίας που περιλαμβάνονται στα ΚΕΠ δεν περιλαμβάνονται στη διδαχθείσα ύλη του Α' εξαμήνου
- ο Την εξέλιξη της τεχνολογίας με δεδομένο ότι τα ΚΕΠ δεν περιλαμβάνουν τα σύγχρονα μηχανήματα και ηλεκτρονικά συστήματα της ναυσιπλοίας.

Επιπλέον και η Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών υποστήριξε ότι πρέπει η εκπαιδευτική διαδικασία και οι συντελεστές εκπαίδευσης να ακολουθούν τις τεχνολογικές εξελίξεις και να εκσυγχρονίζονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Συνεπώς:

Προτείνεται να εκπονηθεί **αναμορφωμένο και επικαιροποιημένο ΚΕΠ** που να διασφαλίζει στους σπουδαστές/τριες ένα σύγχρονο πρόγραμμα εκπαίδευσης.

8.4. Αξιολόγηση Πρακτικής Άσκησης Σπουδαστών/τριών

Οι σπουδαστές/τριες των ΑΕΝ αφού περάσουν τα μαθήματα και κατοχυρώσουν το δικαίωμα στο πρώτο εκπαιδευτικό ταξίδι για να ναυτολογηθούν λαμβάνουν το Εγχειρίδιο Κατευθυνόμενης Εκπαίδευσης (ΚΕΠ). Ο/Η σπουδαστής/τρια το συμπληρώνει κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης υπό την επίβλεψη του αξιωματικού που έχει ορίσει ως υπεύθυνο ο πλοίαρχος ή ο Α' μηχανικός. Όταν τελειώσουν το ταξίδι τους, οι σπουδαστές/τριες αξιολογούνται από διμελή Επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ, για να κριθεί η επιτυχία ή μη της πρακτικής άσκησης. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση το συμπληρωμένο ΚΕΠ, τη συστατική επιστολή του πλοίαρχου και με προσωπική συνέντευξη του σπουδαστή/τριας. Αν η πρακτική άσκηση κριθεί επιτυχής, ο/η σπουδαστής/τρια εγγράφεται στο Β' εξάμηνο και μετά από ένα χρόνο φεύγει για το δεύτερο εκπαιδευτικό του ταξίδι.

Τα αρμόδια στελέχη του Υπουργείου τόνισαν ότι η αξιολόγηση γίνεται κατά την κρίση των αξιολογητών χωρίς να υπάρχουν συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια αξιολόγησης. Κατά την έρευνα πεδίου με τα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ που συμμετέχουν στις επιτροπές αξιολόγησης, επιβεβαιώθηκε ότι δεν υπάρχει τυποποίηση του συστήματος αξιολόγησης και δεν χρησιμοποιούνται συγκεκριμένα εργαλεία αξιολόγησης. Περίπου οι μισοί ερωτώμενοι εκτίμησαν ως αναγκαία την τυποποίηση του συστήματος αξιολόγησης, με το ποσοστό αυτό να αυξάνεται μεταξύ αυτών που συμμετέχουν συχνά στις επιτροπές αξιολόγησης.

Επιπλέον, σε σημαντικό ποσοστό τα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ που συμμετέχουν στις επιτροπές αξιολόγησης, εκτιμά, με βάση τα ευρήματα της έρευνας πεδίου, ότι η ύπαρξη τυποποιημένης λίστας ελέγχου εκπαιδευτή και η εκπόνηση Οδηγού αξιολογητή θα συμβάλλει στη βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης.

Με βάση τα παραπάνω:

Προτείνεται η διασφάλιση αξιόπιστης και ενιαίας αξιολόγησης των σπουδαστών/τριών με ανάπτυξη και αξιοποίηση των ακόλουθων:

- √ **εκπόνηση Οδηγού για την αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης**, στον οποίο να τυποποιείται η διαδικασία αξιολόγησης και να αποτυπώνονται τα ενιαία κριτήρια αξιολόγησης καθώς και η μεθοδολογία αξιολόγησης, και τον οποίο θα είναι υποχρεωμένοι οι αξιολογητές να ακολουθούν,
- √ **εκπόνηση τυποποιημένης λίστας ελέγχου (check list)** που να χρησιμοποιείται από τα μέλη των επιτροπών αξιολόγησης, και
- √ **πραγματοποίηση ημερίδας ενημέρωσης** των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού πάνω στην διαδικασία αξιολόγησης που θα αποτυπώνεται στον Οδηγό για την αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης.

8.5. Επιμόρφωση των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ

Με βάση το Ν. 3450/30.3.2006:

«το διδακτικό έργο στις ΑΕΝ ασκείται από το Επιστημονικό Προσωπικό, το οποίο ανήκει στις ακόλουθες βαθμίδες: Καθηγητή ΑΕΝ, Αναπληρωτή Καθηγητή ΑΕΝ, Επίκουρο Καθηγητή ΑΕΝ και Καθηγητή Εφαρμογών ΑΕΝ».

Πλέον των αναφερόμενων υπάρχει και το Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό, το οποίο επίσης ανήκει στο μόνιμο διδακτικό προσωπικό των ΑΕΝ και εντάσσεται στην κατηγορία Επιστημονικό Προσωπικό.

Πέρα από αυτό το διδακτικό προσωπικό και ανάλογα με τις ανάγκες κάθε Ακαδημίας προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου Έκτακτο Εκπαιδευτικό Προσωπικό, οι οποίοι δεν ανήκουν στο μόνιμο διδακτικό προσωπικό των ΑΕΝ.

Το Επιστημονικό Προσωπικό των ΑΕΝ διαθέτει επιστημονική επάρκεια και θεωρητική κατάρτιση με δεδομένο ότι, με βάση τις απαιτήσεις του Ν. 3450/30.3.2006, πρέπει να κατέχει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανάλογα με την εκπαιδευτική βαθμίδα διδακτορικό δίπλωμα ή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Επιπλέον, μεταξύ των προσόντων του Επιστημονικού Προσωπικού, περιλαμβάνεται υποχρεωτικά πολυετής επαγγελματική δραστηριότητα ανάλογα με το αντικείμενο σπουδών.

Το Υπουργείο έχει πραγματοποιήσει επιμορφωτικά σεμινάρια για τους διδάσκοντες στις ΑΕΝ, π.χ. στο Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης, αλλά τα σεμινάρια αυτά δεν πραγματοποιήθηκαν ποτέ σε συστηματική βάση με στόχο τη διασφάλιση της συνέχειας της αποκτηθείσας γνώσης.

Τα αρμόδια στελέχη της ΔΕΚΝ εκτιμούν ότι βασική έλλειψη επιμόρφωσης παρατηρείται όσον αφορά στην παιδαγωγική προσέγγιση των σπουδαστών/τριών από τους διδάσκοντες στις ΑΕΝ. Στη βάση αυτή εκτιμούν ότι θα ήταν εξαιρετικά χρήσιμη η πραγματοποίηση στοχευμένων επιμορφώσεων σε θέματα παιδαγωγικής, τα οποία να πραγματοποιούνται σε ετήσια βάση και να διασφαλίζουν συνέχεια στο διδασκόμενο θεματικό αντικείμενο.

Η έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε μεταξύ των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ, καταρχήν, αποδεικνύει ότι σχεδόν τα μισά μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ που έλαβαν μέρος στην έρευνα δεν έχουν παρακολουθήσει ποτέ επιμορφωτικό σεμινάριο σε παιδαγωγικά θέματα. Ταυτόχρονα παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού επιθυμεί να λάβει επιμόρφωση σε παιδαγωγικά μαθήματα και εκτιμά ότι η αποκτηθείσα γνώση από τα σεμινάρια θα αξιοποιηθεί κατά την εκπαιδευτική διαδικασία.

Παρομοίως οι Διευθυντές των Σχολών Ασπροπύργου εκτιμούν ως χρήσιμη την πραγματοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων στο θεματικό αντικείμενο της παιδαγωγικής.

Συνεπώς:

Προτείνεται η ανάπτυξη και εφαρμογή ενός συστήματος **προγραμμάτων επιμόρφωσης** στοχευμένο σε **παιδαγωγικά θέματα**. Οι επιμορφώσεις να έχουν μορφή **ταχύρρυθμης ενδοσχολικής επιμόρφωσης** με στόχο τη συμμετοχή των καθηγητών στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό και να πραγματοποιούνται σε ετήσια βάση έτσι ώστε να διασφαλίζεται συνεχής ενημέρωση πάνω στις εξελίξεις στα παιδαγωγικά θέματα. Στην περίπτωση που ο αριθμός των μόνιμων καθηγητών σε ορισμένες ΑΕΝ είναι μικρός με αποτέλεσμα το υψηλό κόστος λειτουργίας των επιμορφωτικών τμημάτων προτείνεται να εξεταστεί η περίπτωση της δημιουργίας κοινών επιμορφωτικών τμημάτων μεταξύ γειτονικών/κοντινών ΑΕΝ.

8.6. Προσέλκυση νεοεισερχόμενων σπουδαστών/τριών

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου που απευθυνόταν στους σπουδαστές/τριες διαπιστώθηκε ότι η πληροφόρηση που είχαν ως τελειόφοιτοι λυκείου για τις ΑΕΝ προερχόταν κυρίως από φίλους, καθηγητές ή απλώς από το μηχανογραφικό και ότι μικρό ποσοστό των τελειοφίτων είχαν πληροφόρηση από δημοσιευμένες πηγές (ΜΜΕ, διαδίκτυο). Η διαπίστωση αυτή τονίζει την ανάγκη ένταξης της προσπάθειας καλύτερης και πιο συστηματικής ενημέρωσης των τελειοφίτων λυκείου για το αντικείμενο και τις δυνατότητες των ΑΕΝ.

Επιπλέον, από τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου που απευθύνθηκε στα μέλη του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ διαπιστώθηκε ότι η συντριπτική τους πλειοψηφία αξιολογεί το εκπαιδευτικό επίπεδο των σπουδαστών/τριών από μέτριο έως χαμηλό. Η διαπίστωση αυτή τονίζει την ανάγκη βελτίωσης των ποιοτικών χαρακτηριστικών των νεοεισερχόμενων σπουδαστών/τριών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την αύξηση των αιτήσεων των αποφοίτων λυκείου προς τις ΑΕΝ έτσι ώστε να δοθεί η δυνατότητα στο Υπουργείο να επιλέξει εκείνους που διαθέτουν τα απαιτούμενα ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Με βάση τα παραπάνω:

Προτείνεται ο σχεδιασμός και η εφαρμογή στοχευμένων **δράσεων δημοσιότητας και προβολής των ΑΕΝ** με στόχο την προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού αποφοίτων λυκείου υψηλότερου εκπαιδευτικού επιπέδου.

Στο πλαίσιο αυτό ενδεικτικές προτεινόμενες δράσεις είναι οι ακόλουθες :

1. Δημιουργία αφισών και ενημερωτικών σποτ μικρής διάρκειας και τοποθέτησης και προβολής τους μέσω ΟΛΠ στα μεγάλα λιμάνια (π.χ. Πειραιάς, Πάτρα, Ραφήνα, Λαύριο, Ηγουμενίτσα, Θεσσαλονίκη, Καβάλα)
2. Τοποθέτηση των αφισών και των ενημερωτικών σποτ, σε συνεργασία με την Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών, σε πλοία της ακτοπλοίας.
3. Ανάρτηση του ενημερωτικού σποτ στον δικτυακό τόπο του Ναυτικού Επιμελητηρίου, καθώς και σε δικτυακούς τόπους ναυτιλιακού ενδιαφέροντος .

4. Διοργάνωση ημερίδων για την ενημέρωση των μαθητών λυκείου για τις ΑΕΝ και τις δυνατότητες που προσφέρουν όσον αφορά στις σπουδές και την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων, σε συνεργασία με τα Γραφεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σε νομούς που παρατηρούνται αυξημένα προβλήματα ανεργίας νέων.
5. Συνεργασία με το ΕΚΕΠ για την ένταξη του ναυτικού επαγγέλματος στον επαγγελματικό προσανατολισμό.

Οι δράσεις αυτές απαιτούν περαιτέρω εξειδίκευση και εμπλουτισμό.

8.7. Σύνοψη Εντοπισμένων Αδυναμιών και Προτεινόμενων Λύσεων

Στον Πίνακα που ακολουθεί καταγράφονται όλα τα προβλήματα που εντοπίστηκαν κατά την εκπόνηση της παρούσας αξιολόγησης και αποτυπώνονται οι προτεινόμενες λύσεις.

Εντοπισμένες Αδυναμίες/Προτεινόμενες Λύσεις

α/α	Περιγραφή Αδυναμίας/Προβλήματος	Τεκμηρίωση Αδυναμίας/Προβλήματος	Προτεινόμενη Λύση
1.	<p>Μεγάλος βαθμός δυσκολίας εξεύρεσης πλοίου από τους σπουδαστές/τριες για την εκτέλεση του πρώτου εκπαιδευτικού τους ταξιδιού. Διογκωμένο πρόβλημα για τις σπουδάστριες λόγω άρνησης των ναυτιλιακών εταιρειών να πάρουν στο πλοίο γυναίκες.</p> <p>Ανυπαρξία επίσημου μηχανισμού υποστήριξης των σπουδαστών/τριών και διενέργειας των επαφών με την Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών.</p> <p>Ανάγκη δημιουργίας και αξιοποίησης προσωπικών γνωριμιών σπουδαστών/τριών για την εξεύρεση θέσης σε πλοίο.</p> <p>Ανάγκη συστηματοποίησης της ενημέρωσης πάνω στην εκπαίδευση στις ΑΕΝ και στη ναυτική εκπαίδευση συνολικότερα</p>	<ul style="list-style-type: none"> ο Συνέντευξη με στελέχη ΔΕΚΝ ο Αποτελέσματα έρευνας πεδίου σπουδαστών/τριών ο Αποτέλεσμα συνεντεύξεων με Διευθυντές Σχολών Ασπροπύργου ο Αποτελέσματα έρευνας πεδίου μελών Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΝ ο Αποτελέσματα έρευνας με Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών 	<p>Δημιουργία κεντρικού Γραφείου Διασύνδεσης με Παραρτήματα σε κάθε ΑΕΝ με εκπαιδευμένο στελεχιακό δυναμικό και απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή που να αναλάβει την ευθύνη εξεύρεση θέσης πρακτικής άσκησης για το σύνολο των σπουδαστών/τριών.</p> <p>Το Γραφείο Διασύνδεσης θα έχει και την επιπλέον λειτουργία της υποστήριξης των αποφοίτων σπουδαστών/τριών</p>

α/α	Περιγραφή Αδυναμίας/Προβλήματος	Τεκμηρίωση Αδυναμίας/Προβλήματος	Προτεινόμενη Λύση
			<p>στην εξεύρεση εργασίας.</p> <p>Εκπόνηση έρευνας για βάση με θέμα τη συνολική καταγραφή της ναυτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες με ιδιαίτερη έμφαση στις ΑΕΝ.</p>
2.	<p>Συχνά ελλιπής επίβλεψη των σπουδαστών/τριών από τον υπεύθυνο αξιωματικό κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης.</p> <p>Υποχρέωση των σπουδαστών/τριών στην εκτέλεση άσχετων εργασιών κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αποτελέσματα έρευνας πεδίου σπουδαστών/τριών ○ Αποτέλεσμα συνεντεύξεων με Διευθυντές Σχολών Ασπροπύργου ○ Αποτελέσματα έρευνας πεδίου μελών Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΝ ○ Αποτελέσματα έρευνας με Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών (όσον αφορά στις προτάσεις όχι στη διαπίστωση του προβλήματος) 	<p>Εκπόνηση Οδηγού Εκτέλεσης Πρακτικής Άσκησης που να απευθύνεται στους Πλοίαρχους, Α' Μηχανικούς και τους επιβλέποντες αξιωματικούς.</p> <p>Διοργάνωση ημερίδων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης που να απευθύνονται στις ναυτιλιακές εταιρείες και στα ανώτατα πληρώματα</p>
3	<p>Μη συμβατότητα του Εγχειριδίου Κατευθυνόμενης Εκπαίδευσης της πρώτης θαλάσσιας εκπαιδευτικής περιόδου (ΚΕΠ) με τους σύγχρονους κανόνες ναυσιπλοΐας, τα σύγχρονα συστήματα των πλοίων, κλπ. καθώς και με την διδασκόμενη ύλη στο Α' εξάμηνο</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Αποτελέσματα έρευνας πεδίου σπουδαστών/τριών ○ Αποτελέσματα έρευνας πεδίου μελών Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΝ ○ Αποτέλεσμα συνεντεύξεων με Διευθυντές Σχολών Ασπροπύργου ○ Αποτελέσματα έρευνας με Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών 	<p>Εκπόνηση αναμορφωμένου ΚΕΠ</p>

α/α	Περιγραφή Αδυναμίας/Προβλήματος	Τεκμηρίωση Αδυναμίας/Προβλήματος	Προτεινόμενη Λύση
4	Έλλειψη τυποποίησης του συστήματος αξιολόγησης των σπουδαστών/τριών μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης	<ul style="list-style-type: none"> ο Αποτελέσματα έρευνας πεδίου μελών Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΝ ο Συνεντεύξεις με αρμόδια στελέχη ΔΕΚΝ 	<p>Εκπόνηση Οδηγού για την αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης.</p> <p>Εκπόνηση τυποποιημένης λίστας ελέγχου (check list) που να χρησιμοποιείται από τα μέλη των επιτροπών αξιολόγησης .</p> <p>Διοργάνωση ημερίδας ενημέρωσης των μελών του Επιστημονικού προσωπικού πάνω στην διαδικασία αξιολόγησης που θα τίθεται στον Οδηγό για την αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης.</p>
5	Έλλειψη προγραμμάτων επιμόρφωσης των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ στοχευμένα σε παιδαγωγικά θέματα	<ul style="list-style-type: none"> ο Αποτελέσματα έρευνας πεδίου μελών Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΝ ο Αποτέλεσμα συνεντεύξεων με Διευθυντές Σχολών Ασπροπύργου ο Συνεντεύξεις με αρμόδια στελέχη ΔΕΚΝ 	<p>Διοργάνωση ετήσιων ταχύρρυθμων ενδοσχολικών προγραμμάτων επιμόρφωσης των μελών του Επιστημονικού προσωπικού στοχευμένα σε παιδαγωγικά θέματα</p>
6	<p>Χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο των σπουδαστών/τριών των ΑΕΝ</p> <p>Έλλειψη κατάλληλης ενημέρωσης για τις ΑΕΝ από τον τύπο και άλλα δημοσιογραφικά μέσα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ο Αποτελέσματα έρευνας πεδίου σπουδαστών/τριών ο Αποτελέσματα έρευνας πεδίου μελών Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΝ ο Αποτέλεσμα συνεντεύξεων με Διευθυντές Σχολών 	<p>Διοργάνωση στοχευμένων δράσεων δημοσιότητας και προβολής των ΑΕΝ για την προσέλκυση περισσότερων σπουδαστών/τριών υψηλού εκπαιδευτικού</p>

α/α	Περιγραφή Αδυναμίας/Προβλήματος	Τεκμηρίωση Αδυναμίας/Προβλήματος	Προτεινόμενη Λύση
		Ασπροπύργου ο Συνεντεύξεις με αρμόδια στελέχη ΔΕΚΝ	επιπέδου

9. Πρόταση εναλλακτικών σεναρίων υλοποίησης των προτεινόμενων Συμπληρωματικών Δράσεων

Στην παρούσα ενότητα αναλύονται τα εναλλακτικά σενάρια για την υλοποίηση των προτεινόμενων συμπληρωματικών δράσεων που θα ενταχθούν και θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».

9.1. Δημιουργία και λειτουργία Γραφείων Διασύνδεσης

Υπάρχουν δύο εναλλακτικά σενάρια για τη δημιουργία και λειτουργία Γραφείων Διασύνδεσης :

A. Δημιουργία ενός κεντρικού Γραφείου Διασύνδεσης.

Το κεντρικό Γραφείο Διασύνδεσης θα είναι κατάλληλα στελεχωμένο με εκπαιδευμένο προσωπικό και εξοπλισμένο με την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή και θα συγκεντρώνει τα στοιχεία των σπουδαστών/τριών που κατοχυρώνουν δικαίωμα ναυτολόγησης και των προσφερόμενων θέσεων από την Ένωση Εφοπλιστών και τις ναυτιλιακές εταιρείες.

Η λύση αυτή έχει το πλεονέκτημα της συγκέντρωσης κεντρικά σε ένα Γραφείο όλων των στοιχείων τόσο από πλευράς ζήτησης θέσεων ναυτολόγησης όσο και από πλευράς προσφερόμενων θέσεων στα πλοία και η τοποθέτηση των σπουδαστών/τριών σε πλοία για την πρακτική άσκηση να γίνεται κεντρικά. Η λύση έχει όμως το μειονέκτημα της έλλειψης προσωπικής επαφής με τους σπουδαστές/τριες και δεν διαθέτει εικόνα των τοπικών κοινωνιών που λειτουργούν οι ΑΕΝ..

B. Δημιουργία ενός Γραφείου Διασύνδεσης σε κάθε ΑΕΝ

Το κάθε Γραφείο θα είναι κατάλληλα στελεχωμένο με εκπαιδευμένο προσωπικό και εξοπλισμένο με την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή. Το κάθε Γραφείο ξεχωριστά θα συγκεντρώνει τα στοιχεία των σπουδαστών/τριών που κατοχυρώνουν δικαίωμα ναυτολόγησης και των προσφερόμενων θέσεων από την Ένωση Εφοπλιστών και τις ναυτιλιακές εταιρείες.

Η λύση αυτή έχει το πλεονέκτημα της προσωπικής επικοινωνίας με τους κατά τόπους σπουδαστές/τριες και της άμεσης επαφής με την τοπική κοινωνία και το μειονέκτημα

της πλήρους απουσίας κεντρικού ελέγχου πάνω στα τεκταινόμενα και συγκέντρωσης κεντρικά των αποτελεσμάτων των εργασιών των κατά τόπους Γραφείων Διασύνδεσης.

Εξετάζοντας τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των παραπάνω σεναρίων, ο αξιολογητής προκρίνει μεικτή λύση, η οποία αφορά στη :

Δημιουργία ενός κεντρικού Γραφείου Διασύνδεσης και παραρτημάτων του σε κάθε ΑΕΝ.

Οι αρμοδιότητες του κεντρικού Γραφείου Διασύνδεσης θα είναι η συλλογή της ζήτησης δοκίμων από την Ένωση Εφοπλιστών, η συλλογή των στοιχείων από τα κατά τόπους Γραφεία πάνω στους σπουδαστές/τριες που κατοχυρώνουν δικαίωμα για το πρώτο εκπαιδευτικό τους ταξίδι και η σύζευξη προσφοράς και ζήτησης με στόχο την κάλυψη όλων των σπουδαστών/τριών. Οι αρμοδιότητες των παραρτημάτων θα είναι η συλλογή των στοιχείων των σπουδαστών/τριών που κατοχυρώνουν δικαίωμα ναυτολόγησης και η προσωπική επαφή με τους σπουδαστές/τριες για την επίλυση προβλημάτων. Τόσο το κεντρικό Γραφείο Διασύνδεσης όσο και τα περιφερειακά παραρτήματα θα είναι κατάλληλα στελεχωμένα με εκπαιδευμένο προσωπικό και θα εξοπλιστούν με την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή.

Η λύση αυτή έχει το πλεονέκτημα της συγκέντρωσης κεντρικά σε ένα Γραφείο όλων των στοιχείων τόσο από πλευράς ζήτησης θέσεων ναυτολόγησης όσο και από πλευράς προσφερόμενων θέσεων στα πλοία και η πραγματοποίηση της τοποθέτησης των σπουδαστών/τριών σε πλοία για την πρακτική άσκηση. Ως εκ τούτου θα υπάρχει **ολοκληρωμένη και ενιαία εικόνα της κατάστασης** κεντρικά και θα ελέγχονται τυχόν κενά ή δημιουργούμενα προβλήματα. Παράλληλα θα διασφαλίζεται η **προσωπική επικοινωνία** με τους σπουδαστές/τριες και η **γνώση της τοπικής κοινωνίας** μέσω των παραρτημάτων στις ΑΕΝ.

9.2. Επιμόρφωση μελών Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΝ

Η επιμόρφωση των μελών Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΝ θα είναι εστιασμένη σε παιδαγωγικά θέματα, θα είναι ταχύρρυθμη και θα πραγματοποιείται σε ετήσια βάση.

Τα ακόλουθα δύο εναλλακτικά σενάρια υλοποίησης της δράσης αυτής εξετάστηκαν :

A. Η υλοποίηση της επιμόρφωσης να γίνει με συνεργαζόμενο φορέα

Εκτιμάται σκόπιμο ο Συνεργαζόμενος Φορέας να είναι ΑΕΙ το οποίο να συνδυάζει Παιδαγωγικά Τμήματα, (έτσι ώστε να καλύπτεται το θεματικό αντικείμενο των επιμορφωτικών προγραμμάτων) και Τμήμα Ναυτιλίας (έτσι ώστε να καλύπτεται ο πληθυσμός-στόχος και οι ιδιαιτερότητές του).

Ο συνεργαζόμενος φορέας θα υπογράψει συμφωνητικό συνεργασίας με το Υπουργείο πριν την υποβολή της πρότασης Πράξης στο ΕΠ ΕΔΒΜ, στο οποίο θα αναφέρονται ρητώς το Υπόεργο που θα υλοποιήσει, ο προϋπολογισμός του Υπόεργου, οι υποχρεώσεις του όσον αφορά το Δικαιούχο και τις διαδικασίες υλοποίησης του συγχρηματοδοτούμενου έργου, τα παραδοτέα του, κλπ.

Ο Συνεργαζόμενος Φορέας προτείνεται να αναλάβει την οργάνωση και υλοποίηση των επιμορφωτικών προγραμμάτων, δηλαδή ενδεικτικά τις ακόλουθες εργασίες:

- Τον προσδιορισμό της επιμορφωτικής μεθοδολογίας και του επιμορφωτικού προγράμματος
- Την εκπόνηση του εκπαιδευτικού υλικού
- Την επιλογή επιμορφωτών για την επιμόρφωση των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ
- Την επιλογή επιμορφωτικών εργαλείων και τεχνικών
- Την αξιολόγηση των συμμετεχόντων μελών του Επιστημονικού Προσωπικού μετά το πέρας της επιμόρφωσης

Το παρόν σενάριο υλοποίησης της δράσης έχει τα εξής πλεονεκτήματα:

- είναι αποτελεσματικό καθώς εξασφαλίζει πανεπιστημιακού επιπέδου επιμόρφωση από Ίδρυμα που θα συνδυάζει τη γνώση του θεματικού αντικειμένου και της παιδαγωγικής διάστασης, και
- έχει άμεση εφαρμογή με την ένταξη της Πράξης.

Β. Η υλοποίηση της επιμόρφωσης να γίνει με εξωτερικό ανάδοχο

Το Υπουργείο θα πραγματοποιήσει ανοιχτό διαγωνισμό για την εξεύρεση αναδόχου για την υλοποίηση των προγραμμάτων επιμόρφωσης. Ο ανάδοχος θα αναλάβει την οργάνωση και την υλοποίηση των επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Η λύση αυτή πλεονεκτεί στο βαθμό που μεταφέρει όλη την ευθύνη υλοποίησης σε έναν ανάδοχο χωρίς περαιτέρω ανάμιξη του Υπουργείου αλλά έχει το μειονέκτημα

ότι θα υπάρχουν καθυστερήσεις για την έναρξη του έργου με δεδομένου τους χρόνους που χρειάζονται για την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας. Εκτιμάται ότι ο ανάδοχος θα επιλεγεί 8 περίπου μήνες μετά την ένταξη του έργου με αποτέλεσμα να χαθεί ένα επιπλέον εκπαιδευτικό έτος.

Για τους λόγους αυτούς, ο αξιολογητής προκρίνει το πρώτο σενάριο υλοποίησης.

9.3. Δράσεις προσέλκυσης νεοεισερχόμενων σπουδαστών/τριών

Οι δράσεις προβολής και δημοσιότητας που θα στοχεύουν στην προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού νεοεισερχόμενων σπουδαστών/τριών υψηλότερου από του υφιστάμενου εκπαιδευτικού επιπέδου, δύναται να υλοποιηθούν με βάση τα ακόλουθα δύο εναλλακτικά σενάρια :

A. Υλοποίηση των δράσεων από εξωτερικό ανάδοχο

Μέσω ανοιχτού διαγωνισμού θα επιλεγεί Σύμβουλος Δημοσιότητας, ο οποίος στην προσφορά του θα υποβάλει επεξεργασμένο πλάνο δημοσιότητας και εκτέλεσης δράσεων προσέλκυσης νεοεισερχόμενων σπουδαστών/τριών που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της ΔΕΚΝ και των ΑΕΝ.

Η λύση αυτή παρουσιάζει το κύριο πλεονέκτημα ότι θα υποβληθεί από τον ανάδοχο επεξεργασμένο πλάνο δημοσιότητας και το μειονέκτημα των χρονοβόρων διαδικασιών μέχρι την επιλογή του αναδόχου.

B. Υλοποίηση των δράσεων από τις ΑΕΝ

Οι δράσεις προσέλκυσης προδιαγράφονται σε γενικές γραμμές και εγκρίνονται από τη ΔΕΚΝ αλλά εξειδικεύονται στις λεπτομέρειες τους και εφαρμόζονται από τις ΑΕΝ που γνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες του τόπου που εδρεύουν. Η υλοποίηση των δράσεων πραγματοποιείται αποκεντρωμένα από κάθε ΑΕΝ με κατάλληλα στελέχη που θα τοποθετηθούν για το λόγο αυτό στις Ακαδημίες και η παρακολούθηση και διαχείριση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου θα πραγματοποιείται κεντρικά από τη ΔΕΚΝ.

Η λύση αυτή έχει το πλεονέκτημα της **άμεσης υλοποίησης στοχευμένων παρεμβάσεων** προσέλκυσης κατάλληλα προσαρμοσμένων στις τοπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες και ενδεχομένως είναι οικονομικά αποδοτικότερη.

Για τους λόγους αυτούς, ο αξιολογητής εκτιμά ότι το δεύτερο σενάριο είναι το προτιμότερο και αποτελεσματικότερο.

9.4. Δράσεις εκδοτικών αναπαραγωγών και ημερίδων ευαισθητοποίησης

Από την παρούσα εξωτερική αξιολόγηση, προέκυψαν ανάγκες που άπτονται της βελτίωσης της υλοποίησης της Πράξης της Πρακτικής Άσκησης.

Οι ανάγκες αυτές αφορούν σε δύο άξονες :

1. Στην έκδοση και αναπαραγωγή των ακολούθων εντύπων:
 - των αναμορφωμένων ΚΕΠ,
 - του Οδηγού Εκτέλεσης της Πρακτικής Άσκησης για τους Πλοιάρχους, Α' Μηχανικούς και τους αξιωματικούς επίβλεψης της πρακτικής άσκησης, και
 - του Οδηγού για την αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης, στον οποίο θα τυποποιείται η διαδικασία αξιολόγησης και θα αποτυπώνονται τα ενιαία κριτήρια αξιολόγησης καθώς και η μεθοδολογία αξιολόγησης. Στον Οδηγό θα περιλαμβάνεται και η τυποποιημένη λίστας ελέγχου (check list) που θα χρησιμοποιείται από τα μέλη των επιτροπών αξιολόγησης.
2. Στη διοργάνωση ημερίδων που θα αφορούν στα ακόλουθα:
 - στην ενημέρωση των μελών του Επιστημονικού Προσωπικού των ΑΕΝ πάνω στην διαδικασία αξιολόγησης με βάση τον Οδηγό για την αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης, και
 - στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των Πλοιάρχων, Α' Μηχανικών και αξιωματικών επίβλεψης που παρακολουθούν τους σπουδαστές κατά την πρακτική τους άσκηση.

Στην περίπτωση υλοποίησης των προαναφερόμενων δράσεων δεν υπάρχουν εναλλακτικά σενάρια υλοποίησής τους. Οι δράσεις αυτές πρέπει να σχεδιαστούν από τη ΔΕΚΝ. Η υλοποίηση των δράσεων θα πραγματοποιηθεί στην περίπτωση των εκδοτικών αναπαραγωγών με την εύρεση αναδόχου (το είδος της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εξαρτηθεί από το ύψος του προϋπολογισμού) και οι ημερίδες ευαισθητοποίησης θα οργανωθούν και θα υλοποιηθούν από τη ΔΕΚΝ.